Italia: sensul „compromisului istoric"

Filologic, noțiunea de „compromis" („compromesso") este, în limbajul politic italian, de foarte multe ori folosită cu semnificația de „promisiune de acord". Cu acest sens a și fost lansată, în urmă cu un an, formula „compromisului istoric" de către Enrico Berlinguer, secretarul general al P.C.I., în ultimul din suita de trei articole pe care le-a publicat în săptămînalul „Rinascita", intitulat „Alianțe sociale și alinieri politice". Pentru Partidul Comunist Italian formula era nouă, dar nu și politica pe care ea o exprimă. „Compromisul istoric" — explică Giorgio Amendola, membru al Biroului Politic și al Direcțiunii P C.I. — reprezintă „o întîlnire a unor forțe politice diferite, cu idealuri diferite, dar care se pun de acord pentru «o lungă călătorie» pe care s-o facă împreună pentru transformarea democratică a societății italiene".

De altfel, strategia „compromisului" nu reprezintă o problemă specific italiană. Ea a fost evidențiată în Spania de Partidul Comunist Spaniol, prin formula „Pactului pentru libertate" sau este tradusă în practică, astăzi, în Portugalia, unde comuniștii participă în guvernul provizoriu și sprijină programul Mișcării forțelor armate.

În Italia, unde fundamentală rămîne problema politicii de reforme economice și sociale — problemă pusă și de centrul-stînga guvernamental (democrat-creștini, socialiști, socialist-democrați și republicani), și de partidul comunist — strategia reformelor se poate afirma și poate căpăta pondere, după părerea comuniștilor, „numai dacă izvorăște dintr-o strategie a alianțelor". Pentru aceasta — subliniază Enrico Berlinguer — „noi nu ne limităm numai la a încerca și stabili convergențe cu pături sociale și categorii economice bine determinate, ci încercăm să cucerim și să cuprindem, într-o grupare de alianțe, grupuri întregi ale populației, forțe sociale ce nu formează pături propriu-zise, cum sînt femeile, tinerii și tinerele, masele populare din Mezzogiorno, forțele culturii, mișcarea de opinie, și propunem obiective nu numai economice și sociale, ci dezvoltare civică, progres democratic, afirmarea demnității și exprimarea libertății umane".

Pe de altă parte, dacă politica de înnoiri democratice propusă de P.C.I. se poate realiza numai sprijinită de marea majoritate a populației, se impune și „necesitatea nu numai a unei politici de largi alianțe sociale, ci și a unui sistem de raporturi politice, care să favorizeze o convergență și o colaborare între toate forțele democratice și populare, pînă la realizarea unei alianțe politice". Și aceasta pentru că — după părerea comuniștilor — singură unitatea partidelor muncitorești și a forțelor de stînga nu reprezintă o condiție suficientă pentru garantarea apărării și progresului democrației, atîta vreme cît acestei unități i se contrapune un bloc al partidelor care se situează de la centru spre centru-dreapta.

Desigur, unitatea, forța politică și electorală a stîngii sînt condiții indispensabile pentru determinarea unor schimbări profunde și necesare. „Dar — subliniază secretarul general al P.C.I. — ar fi iluzoriu să credem că, chiar dacă partidele și forțele de stînga ar reuși să obțină 51 la sută din voturi și din reprezentanța parlamentară (lucru ce ar însemna, prin sine însuși, un mare pas înainte în raporturile de forță între partidele din Italia), acest fapt ar garanta supraviețuirea și opera unui guvern ce ar fi numai expresia unui astfel de 51 la sută".

De aici, necesitatea „compromisului istoric" nu ca „alternativă a stîngii", ci ca „alternativă democratică", ca perspectivă a unei colaborări și înțelegeri ale forțelor populare „de inspirație comunistă și socialistă" cu forțele populare „de inspirație catolică" și chiar cu formațiunile altor orientări democratice. „Este vorba, din punctul de vedere al P.C.I. — explică Pietro Ingrao, membru al Biroului Politic și al Direcțiunii P.C.I., — de respingerea unei poziții rigide constînd în afirmația : noi sîntem singurii care putem face revoluția. Ei bine, nu, revoluția se face și cu alții !"

Pietro Ingrao (stînga) și Enrico Berlinguer. „Oportunitatea unei întîlniri..."

Într-un fel, unitatea preconizată de „compromisul istoric" a și fost prefigurată la nivel sindical, unde cele trei centrale sindicale, C.G.I.L., C.I.S.L. și U.I.L. declară împreună grevele, stabilesc împreună platformele revendicative, aleg „consiliile de fabrică" în cadrul cărora nu se fac nici un fel de referințe la orientarea politică sau apartenența sindicală a celor aleși.

Perspectiva unor asemenea alianțe începe să cîștige tot mai mult teren. Astfel, o parte importantă și crescîndă a unor sectoare sociale care, tradițional, reprezentau în exclusivitate interesele democrației creștine, se desprind de partidul catolic, acesta nereușind să-și mai păstreze aceeași sferă de influență. Astfel — după cum arată ziarul socialist „Avanti" — „această parte a poporului, care se desprinde de matca democrației creștine, de principiile partidului catolic, începe să-și dea seama că mișcarea muncitorească, sindicală și politică devine treptat un interlocutor valabil. Este un lucru foarte important : o dovadă că criza democrației creștine nu este lipsită de soluții și de alternative".

Politica dialogului pe care o presupune formula „compromesso storico" se înscrie, așadar, în căutarea „unei mai ample înțelegeri reciproce cu acele mișcări și tendințe catolice care, în număr crescînd, se plasează în rîndurile mișcării muncitorești și se orientează într-o direcție net anticapitalistă și antiimperialistă" (Enrico Berlinguer). Totodată, în „marea întîlnire a compromisului", socialiștii sînt „o componentă esențială". „Nu ne-am gîndit niciodată — spunea Giorgio Amendola — să trecem peste capul lor pentru a face cu catolicii o «republică conciliară»". Important este „să creăm un raport nou cu democrația creștină, care să ne permită să participăm la hotărîrile capitale în materie de politică externă sau de politică economică".

Criza economică și socială actuală, însoțită de criza centrului-stînga, a provocat o nouă dezbatere asupra temei de fond a societății italiene — „problema comunistă", pusă în termenii următori : este vorba de semnificația națională a celor nouă milioane de voturi acordate Partidului Comunist Italian, a căror putere de înrîurire asupra vieții politice și sociale italiene, ar căpăta, în interesul țării, o dimensiune de o și mai mare amploare prin realizarea „unui raport pozitiv" între aceste nouă milioane de „producători" și celelalte milioane care li se alătură în uzine, servicii și instituții, făcînd față acelorași dificultăți și luptînd în cadrul sindicatelor în mod unitar.

În aceasta constă, în esență, perspectiva pe care o indică formula „compromisului istoric" : un proces care să ducă la o nouă înțelegere între marile forțe populare italiene, capabilă să înfrunte grava criză economică, socială și politică a țării cu metode noi, total deosebite de cele de pînă acum. Fiindcă — așa cum sublinia, în interviul acordat revistei „Tempo", Armando Cossutta, membru al Biroului Politic, al Direcțiunii și Secretariatului P.C.I. — „oamenii își dau seama că, prin metodele actuale, nu se poate depăși criza. Pînă acum, partidele guvernamentale n-au reușit, nu să-i asigure pe cei săraci, ci nici măcar pe cei bogați. În acest cadru, odată înlăturate prejudecățile emoționale față de noi, problema se pune în mod obiectiv. Noi credem că Italia este o țară pe care nimeni n-o poate guverna singur, nici măcar noi, comuniștii, cu atît mai puțin democrația creștină sau centrul-stînga. De aici vine și oportunitatea unei întîlniri".

Rodica Dumitrescu

REPORTAJ PE GLOB

TRIUNGHI IRANIAN

Mihai Matei

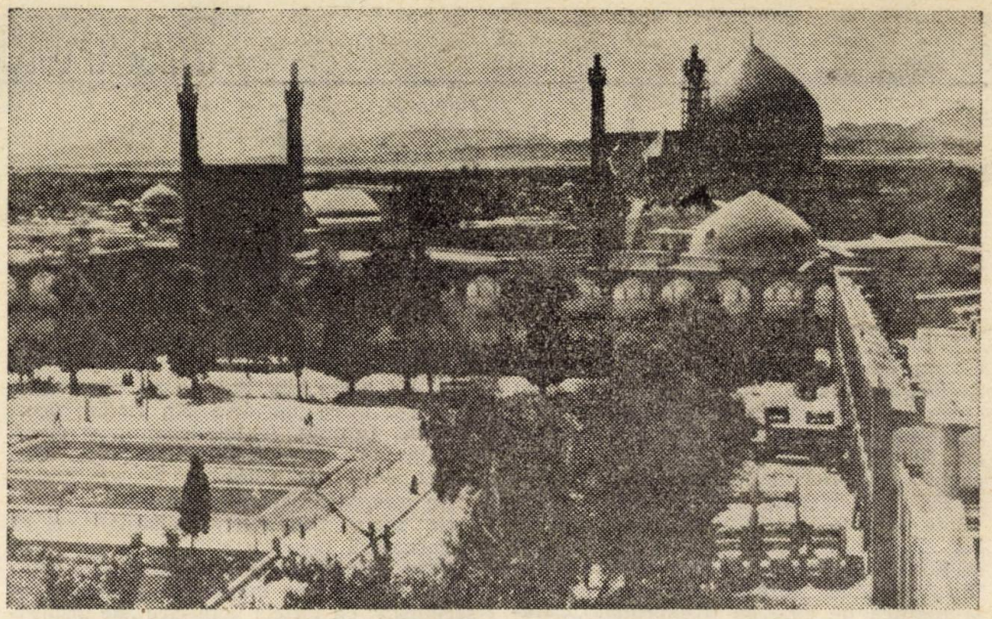

...o operă vastă și nuanțată, ordonată, copleșitoare : Isfahanul

Cum s-ar putea ordona amintirile unui itinerar care a parcurs mii de kilometri și de ani, într-o țară vastă și, în atîtea sensuri, bogată ? Dobîndind teritorii în memorie, impresiile se lasă cu greu selectate și orice evocare, impunîndu-și limite, implică opțiuni arbitrare, omisiuni nedrepte. Atunci cînd selectarea este acceptată ca inevitabilă, universul iranian oferă elemente îndeajuns de diverse pentru a justifica orice formă, orice criteriu ordonator al evocării ; iar rîndurile care urmează au ales geometria, desprinzînd trei unghiuri de vedere și situîndu-le pe hartă într-un triunghi.

Unghiul din nord este acela al fertilității. Se poate ajunge, de la Teheran la litoralul caspic, și cu avionul — dar ar fi păcat. Călătoria pe unul din drumurile care traversează munții Elburz îți oferă, mai întîi, profilul pur și strălucitor al vîrfului Demavand, comparabil, cred, cu Fuji sau Olimpul ori cu alți munți care au inspirat venerație și legende. Apoi, Demavand rămîne în urmă și drumul urcă printre versanți stîncoși, într-un peisaj dominat de ariditate, cu rare oaze de verdeață în văi. După cîteva ore, intervine o tranziție rapidă. Spre malul Caspicii, munții sînt abundent împăduriți, iar cîmpia de la poalele lor are diversele nuanțe verzi ale fertilității. Zona cea mai roditoare a Iranului, fișia dintre Elburz și mare, este o îndelungată succesiune de livezi — portocali, lămîi, măslini — și orezării. Modernizată, inclusiv sub aspect social — prin împroprietărirea unor sate întregi —, agricultura regiunii se diversifică, și a fost un moment semnificativ al călătoriei prin regiunea Mazendaran acela al întîlnirii cu un agronom român care introducea aici, în nordul Iranului, cultura florii soarelui. Zona litoralului caspic are, în plus, și alte resurse. Amenajările turistice tind să valorifice, tot mai mult, atracția plăjilor curate, a mării cu valuri mărunte ; iar, după cîteva ore, la o cherhana din Babolsar, în depozitele de pește proaspăt prins și de caviar, este limpede cît de mult poate adăuga fertilitatea mării, fertilității pămîntului.

Un unghi al istoriei s-ar putea plasa în multe locuri din Iran. Un loc ideal ar fi Persepolis, punct de referință al întregii civilizații umane, simbol al potențialului creator dovedit, de la începuturile sale, de acest popor care își măsoară continuitatea în milenii. Sau, nu departe de capitala vechilor regi persani, la Shiraz, unde se odihnesc, între lămîi și chiparoși, Saadi și Hafiz, constructori de monumente „aere perennium", mai trainice decît bronzul. Aș alege însă Isfahanul, monument parcă mai armonios decît oricare altul, al unei frumoase epoci istorice în care s-au construit edificii, au înflorit arte, s-au afirmat spiritul de independență și demnitatea de purtători de civilizații ale iranienilor. Personalitate istorică de statură impunătoare, adversar implacabil al încercărilor europene de colonizare și, totodată, arhitect și urbanist de geniu, șahul Abbas a armonizat eforturile și talentele iranienilor într-o operă vastă și nuanțată, ordonată, copleșitoare : Isfahanul. O privire de pe terasa „Sublimei porți" — Palatul Ali Qapu — asupra pieței Meidan-i-Shah (de șapte ori mai întinsă decît Piața San Marco) cuprinde monumentalitatea moscheilor cu inegalabile armonii în smalț și agitația zgomotoasă a zecilor de ateliere de argintărie ornamentată miniatural — aceleași de la începutul veacului al 16-lea. În inima sa, orașul acesta — de altfel, nu ocolit de modernizare — păstrează amintirea durabilă a celui mai glorios interval pe care i l-a oferit istoria.

De la Abadan, unghiul care se deschide este acela al prezentului. Istoria localității este cam tot atît de limitată ca și fertilitatea terenului — o insulă în fluviul Shatt-al-Arab, aproape de vărsarea în mare. Așa cum culturile de curmali nu ocupă decît fișii de cîteva zeci de metri situate lîngă cursul apei, dezvoltarea orașului (atestat, totuși, încă din veacul al 13-lea) s-a produs în cîteva decenii ale secolului nostru. După 1909, cînd un dregător din Khorramshahr, portul situat ceva mai la nord, a permis industriei petrolului (controlată, atunci, de străini) să se instaleze aici, creșterea a fost rapidă : 40 000 de locuitori în 1932, 225 000 în 1956. Aglomerare urbană ordonată, presărată în cartierele rezidențiale cu perimetre verzi care reamintesc faptul că unul din tipurile fundamentale de grădini a apărut în această țară nu bogată în ape — Abadanul a devenit unul dintre cele mai moderne orașe iraniene (aerul condiționat este riguros necesar fiecărei locuințe, atmosfera fiind fierbinte, umedă și poluată), Khorramshahrul ajungînd în situația de anexă portuară. Civilizația petrolului și-a construit un monument în această platformă industrială, aglomerație de siluete înalte, argintii care se asamblează într-o replică modernă, la aceeași scară, a milenarei cetăți Persepolis. Centru-pilot al dezvoltării industriale naționale, dezvoltare axată pe controlul asupra resurselor de combustibili, Abadanul constituie un element component indispensabil unei imagini cu adevărat cuprinzătoare a Iranului dintotdeauna și de acum.

...o dezvoltare întemeiată pe resursele petrolifere

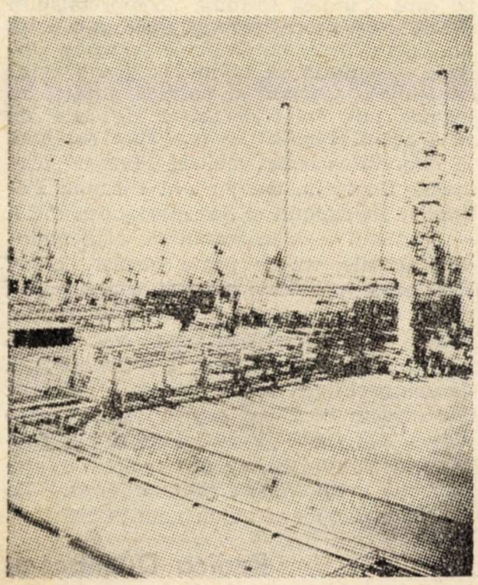

Pe pantele împădurite dinspre litoralul caspic — exploatări forestiere

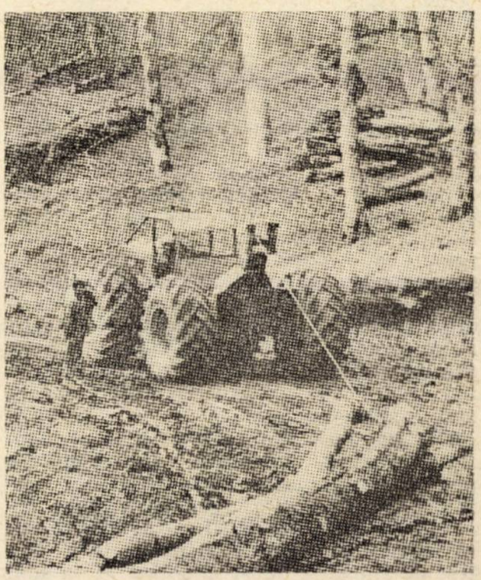

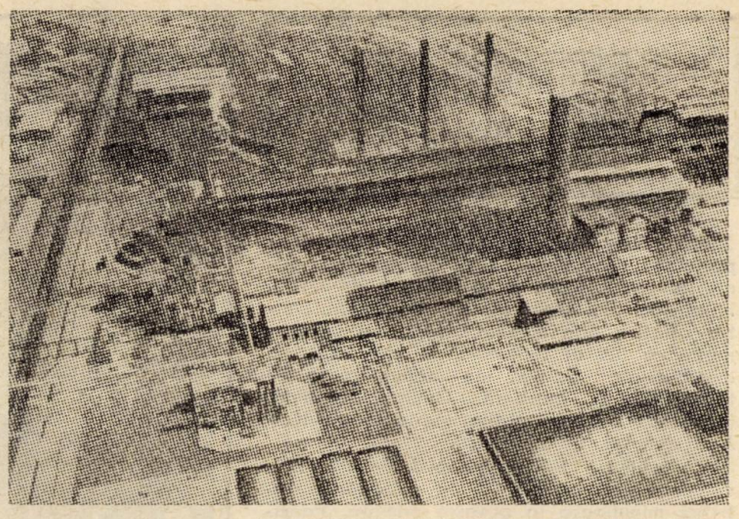

Kitwe. Un oraș-grădină (stînga), dar și centru principal industrial, în care industria de prelucrare a cuprului ocupă un loc de frunte (dreapta)

REPORTAJ PE GLOB

ZAMBIA

Constantin Sfeatcu

Prima etapă a călătoriei noastre în Zambia a fost orașul Ndola, situat la 320 km nord de capitala țării, Lusaka, distanță pe care am parcurs-o cu avionul în mai puțin de o jumătate de oră. De la fereastra avionului, privim fascinați întinderile nesfîrșite de savane și păduri tropicale zambiene.

Ndola (150 000 locuitori) este un important centru industrial și comercial al țării, o poartă către regiunea de extracție a minereurilor, cunoscută sub numele de „Copperbelt" (Centura de cupru), dar și un important nod aerian și feroviar al capitalei provinciei cu același nume. Cînd calea ferată Zambia—Tanzania va fi complet dată în exploatare, Ndola va deveni un nod feroviar de însemnătate internațională. Tot aici, la rafinăria din Ndola se află punctul terminus al conductei petroliere, care de la Dar-Es-Salaam, capitala Tanzaniei, străbate o distanță de 1 700 de kilometri. O mare atracție o constituie binecunoscutul Tîrg anual al Zambiei, la care a participat și țara noastră, standul românesc obținînd o medalie de aur. La 10 kilometri de Ndola, lîngă șoseaua principală spre orașul Mufulira — un alt centru al „Copperbelt"-ului — a fost ridicat monumentul pe locul unde, la 18 septembrie 1961, s-a zdrobit avionul în care se afla Dag Hammarskjöld, fost secretar general al Națiunilor Unite.

De la Ndola și pînă la Kitwe nu sînt decît circa 60 de kilometri, pe care îi străbatem cu mașina, pe o șosea asfaltată. În afară de pădurile de un verde-închis, cu arbori care dau prețiosul lemn de abanos și de acaju, ne reținatenția, de o parte și de alta a drumului, nenumărate ridicături de pămînt, unele înalte de peste 2-3 metri. Ni se spune că sînt vestitele „case" clădite de termite.

Ajungem la Kitwe pe înserate. Prima impresie este a unui oraș-grădină, ca de altfel mai toate orașele din Zambia, cu întinse livezi de pomi fructiferi. Surprinde, apoi, la Kitwe, ca și în oricare district al Zambiei, culoarea automobilelor : portocalie la Kitwe, verde în altă parte etc.

În cadrul unei întîlniri la sediul primăriei din Kitwe, primarul Harry Lupili califica orașul său ca punct central al „Copperbelt"-ului, centru principal industrial și comercial al regiunii. Orașul își datorează existența industriei de extragere și prelucrare a cuprului, dar și unor ramuri industriale nou înființate : metalurgia fierului, fabricarea mobilei, mecanică grea și fină, tipărirea de cărți, morărit, industrie alimentară sau de mase plastice. În regiunea „Copperbelt" se află cea mai concentrată industrie de minerit din lume. În limita unei suprafețe de circa 110 kilometri lungime și nu mai mult de 50 kilometri lățime există șapte mine în exploatare, cu o capacitate totală de peste 800 000 tone metrice de cupru pe an. Rezervele de minereu sînt evaluate la circa 800 milioane de tone metrice, cu un conținut mediu de aproximativ 3,4 la sută cupru. Celelalte centre urbane din „Copperbelt" sînt Luanshya — locul celei mai vechi mine de cupru din Zambia, Mufulira — cu importantele sale mine subterane, Chingola — cu o mare mină cu exploatare la suprafață și minereuri extrem de bogate, și Chililabomwe. Sîntem informați că în raza de administrație a orașului Kitwe intră și unele localități din districtul înconjurător, municipalitatea avînd de făcut față, aici, ca, de altfel, pretutindeni în Zambia, fenomenului emigrării masive a populației din zonele rurale către orașe.

Am vizitat, la Kitwe, mina cu exploatare la suprafață de la Chambishi, mina subterană de la Mindola, topitoria și rafinăria Rokana, cartierele noi de locuințe pentru minerii zambieni. Unele obiective ale gospodăriei locale, ca, de pildă, uzina de apă și stația de epurare a apelor reziduale, constituie realizări la nivel mondial. În timpul vizitării Institutului zambian de tehnologie, care funcționează parțial, unele clădiri fiind încă în construcție, ne-am convins că pregătirea de cadre necesare a contribuit la „zambienizarea" tuturor sectoarelor economiei și constituie o problemă de care guvernul și autoritățile locale se preocupă cu multă grijă. În acest sens, sprijinul României a fost apreciat în mod deosebit.

Nu a fost unicul prilej în care ni s-a vorbit despre importanța acordată în Zambia cooperării cu România, în diverse domenii de activitate. Chiar în prima zi a șederii noastre în Zambia, Peter Matoka, ministrul administrației locale și construcției de locuințe, releva relațiile prietenești și de colaborare româno-zambiene, a căror temelie a fost pusă de convorbirile președinților Nicolae Ceaușescu și Kenneth David Kaunda. Domnia-sa arăta, de asemenea, că vizitele reciproce întreprinse de delegații din Kitwe și Baia-Mare și înfrățirea dintre aceste orașe, ca, de altfel, și relațiile de înfrățire stabilite între capitalele celor două țări, București și Lusaka, au avut loc ca urmare a indicațiilor date de președinții Ceaușescu și Kaunda. Dl Matoka ne-a spus că zambienii păstrează o impresie de neuitat despre vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Zambia, moment de referință istorică în cronica relațiilor de prietenie și colaborare dintre cele două popoare.

La întoarcerea la Lusaka, am trecut prin orașul Kabwe, nume cu rezonanță simbolică. Cunoscut, pînă de curînd, sub numele de Broken Hill, pe care arheologii din toată lumea îl asociază cu descoperirea, în 1921, a craniului „Homo Rhodisiensis", despre care la acea vreme, se credea că este veriga ce lipsea între om și maimuță, Kabwe este capitala administrativă a provinciei centrale, sediul național al căilor ferate zambiene și sediul minelor producătoare de plumb, zinc și vanadiu de înaltă calitate, destinate exportului. Aici, în apropiere de Kabwe, în acest puternic centru muncitoresc, la stînca de la Mulungushi, președintele Kaunda anunța, în 1964, proclamarea independenței Zambiei.

O vizită la Livingstone, în sud, capitala turistică a Zambiei, e o șansă de a cunoaște jocurile de apă și tunetul cascadei Victoria, plastic denumită de localnici „Mosi-Oa-Tunya" (Fumul care tună) ; cărările străbătute de Livingstone și prietenii săi băștinași ; cimitirul primei așezări de coloniști europeni decimați de malarie ; Parcul național zoologic.

Muzeul Național Livingstone, din centrul orașului, adăpostește o colecție bogată de obiecte antropologice, etnologice, istorice, inclusiv obiecte personale și lucrări ale marelui explorator englez. Aici se află jurnalul său, în care a notat data exactă cînd a văzut prima oară cascada Victoria. Tot aici, în sălile de istorie, sînt prezentate exponate din care vizitatorii pot cunoaște multe aspecte impresionante ale îndelungatei lupte pentru libertate dusă de poporul zambian. Aici se află drapelul Zambiei, ridicat pentru prima dată la miezul nopții de 23 octombrie 1964 : roșu, negru și portocaliu pe fond verde... Roșu — lupta pentru libertate, negru — poporul Zambiei, portocaliu — bogăția minerală a țării, iar verde — resursele sale naturale.

REPORTAJ PE GLOB

Una din străzile comerciale

VIENA

Corneliu Vlad

Viena este capitala unei țări care, cu o populație de 7,45 milioane de locuitori, primește, anual, vizita a 10 milioane de turiști. Fiind unul din marile puncte de atracție pentru călătorii prin Austria, orașul nu se dezminte ca fief al turismului în nici unul din anotimpurile anului, iar înfățișarea sa de toate zilele stă mărturie. Oricînd, de pildă, iarna sau vara, în curțile interioare ale Hofburgului vei întîlni turiști.

Ce vizitează turiștii Vienei? Se știe precis care sînt preferințele lor, s-au făcut statistici minuțioase în această privință. Principalele puncte de atracție ale vizitatorilor orașului sînt Palatul Schönbrunn, Școala spaniolă de călărie, catedrala Sf. Ștefan, cripta habsburgilor din Kapuzinerkirche, Opera, Palatul Belvedere și corul de copii. Și, bineînțeles, cel puțin două locuri de pelerinaj legate de amintirea lui Johann Strauss: statuia compozitorului din parcul municipal și clădirea din Prater Strasse 54, unde s-a născut „Dunărea albastră".

Aceasta ar fi, într-o formulă cît mai concentrată, ipostaza turistică a Vienei.

Care este, însă, viața de zi cu zi a orașului, abstracție făcînd de nota oarecum ceremonioasă (și nu o dată puțin cam superficială) de care nici un contact turistic nu se poate elibera pe deplin? Și ce poate ști călătorul despre Viena, dincolo de conținutul ghidurilor?

Aproape fiecare al patrulea austriac este vienez. Economia capitalei realizează peste o treime din produsul național și 23 la sută din comerțul exterior al țării. Biblioteca Națională dispune de peste două milioane de cărți, iar cea a universității de 1,7 milioane. Arhivele orașului sînt considerate drept cea mai importantă colecție de documente istorice după cele aflate la Vatican și la arhivele naționale de la Paris. Muzeul de istorie a artei este o piesă de neînlocuit în constelația artelor plastice mondiale, iar galeria de grafică Albertina este cea mai mare din lume. Renumele de „oraș al muzicii", tutelat de Haydn, Mozart, Beethoven, Brahms, Schubert, dar și de Richard Strauss și Schönberg, este, prin prestigioasele manifestări artistice organizate azi, între care, în primul rînd, săptămînile muzicale ale Vienei, la înălțimea tradițiilor trecutului, cînd se spunea: „Dacă Florența Renașterii a fost capitala picturii, Viena secolului al XIX-lea a fost capitala muzicii". Viena este unul din principalele centre ale O.N.U., găzduind Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială și Agenția internațională pentru energie atomică. Tot aici se află sediul Organizației statelor producătoare de petrol (OPEC). Anul trecut, Viena a fost orașul numărul unu al congreselor, în sălile publice ale așezării desfășurîndu-se 233 de reuniuni naționale și internaționale, cu un număr record de participanți. În sfîrșit, în 365 de zile, orașul primește peste un milion de vizitatori străini.

Mulți din cei ce spun azi **Viena** se gîndesc, de fapt, la **Viena istorică.** Trecutul este atît de viu aici, încît, dacă spunem că este o veritabilă dimensiune a prezentului, nu înseamnă că recurgem la o figură de stil atît de uzitată cînd vorbim de atîtea orașe ale lumii. Vienezii cunosc bine trecutul orașului lor și nu se întîmplă ca evenimentele din cronica urbei să nu fie celebrate cum se cuvine. Aniversarea, cu cîtva timp în urmă, a unui secol de la construcția Ringului — această „Via Triomphalis" cu două alei de promenadă și trei benzi de circulație care delimitează centrul istoric al orașului — a fost marcată prin manifestări de amploare. Iar copacii plantați cu 100 de ani în urmă de-a lungul Ringului au fost înlocuiți cu platani, tei și castani. Jubileul Rathaus-ului — clădire în stil neogotic, ridicată, de asemenea, acum un veac — a readus în memoria publică acest edificiu ce amintește de legendele existente la atîtea popoare, privitoare la sacrificiul creatorului care se dăruie cu totul realizării operei sale, înconjurat nu o dată de ingratitudinea contemporanilor. Primarului Cayetan Felder, care s-a luptat din greu pentru ridi-

Panoramic vienez. În prim-plan, Burgtheater

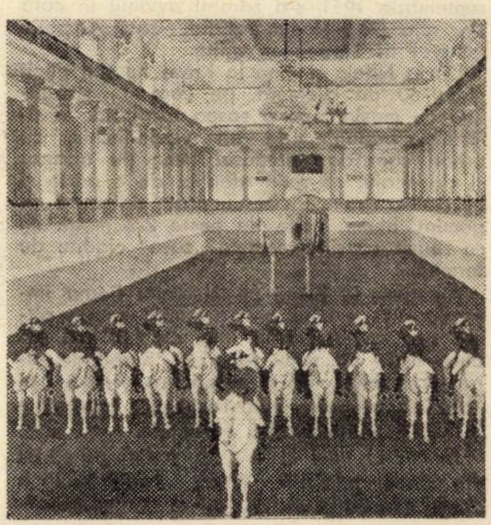

Printre preferințele turiștilor — Școala spaniolă de călărie

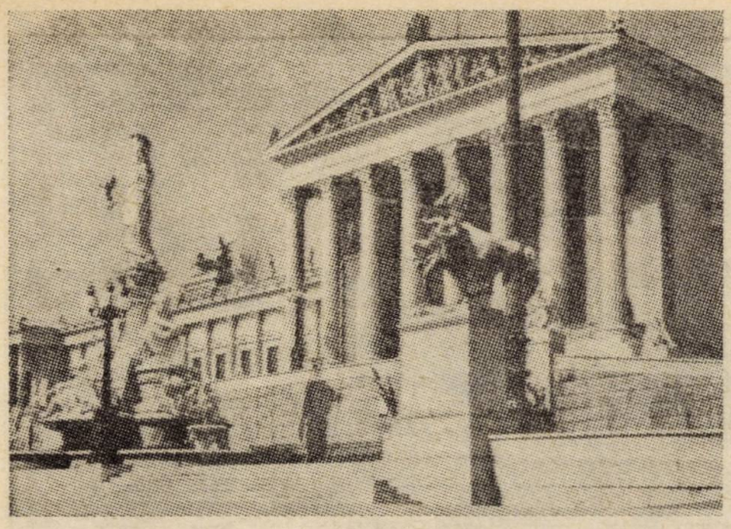

Parlamentul

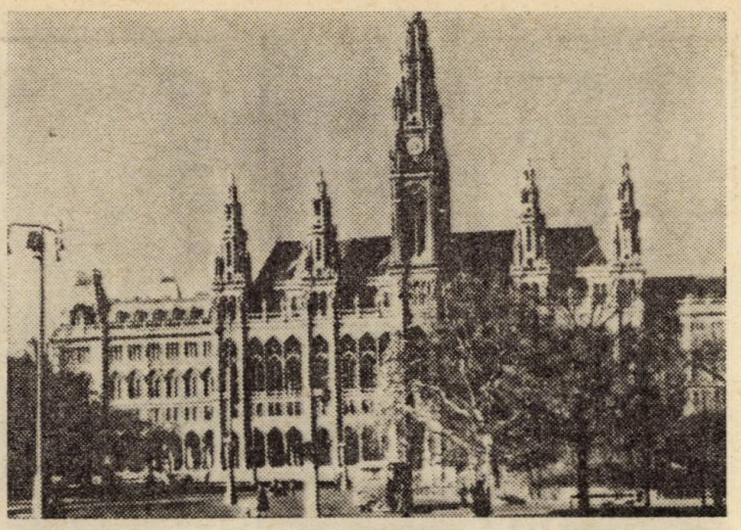

Rathaus (primăria) — clădire impunătoare, amplasată pe o suprafață de 10 000 de metri pătrați

carea clădirii primăriei, nu i-a fost dat să vadă niciodată „minunata construcție de pe Ring", cum aveau să-i spună, admirativ, vienezii. Fiind obligat să-și dea demisia, edilul numărul unu al orașului nu a fost invitat nici măcar să ia parte la ceremonia punerii ultimei pietre a edificiului. Vederea îi slăbise într-atît, încît cu greu mai putea distinge silueta impunătoarei construcții, amplasată pe o suprafață de 10 000 de metri pătrați. Cu puțin timp înainte de demisie, Felder s-a suit pe schele și și-a luat rămas bun de la coloanele masive ale clădirii. Se mai povestește că, în ultimii ani de viață, părintele spiritual al Rathaus-ului se ducea aproape zilnic în piața primăriei, dar nu a dat niciodată curs invitației ce avea să i se facă pentru a vizita interiorul clădirii.

Să mai citäm încă o aniversare mai deosebită, care a avut loc de curînd : o sută de ani de la crearea primei rețele de apă curentă a orașului. Momentul a fost marcat prin deschiderea unei expoziții, prin turnarea unui film, prin articole de presă. „Avem cea mai bună apă din Europa", scria un ziarist și, într-adevăr, călătorul însetat ce-și umple paharul la robinetul din camera sa de hotel este plăcut surprins de gustul de apă de izvor care este, de fapt, sursa reală de alimentare a orașului. În organismul Vienei — se spune aici — pulsează trei fluiduri : căldura sîngelui vienez, vinul podgoriilor de pe colinele Grinzig și... apa potabilă.

Parafrazînd dictonul latin, se poate spune — ca și despre cărți — că monumentele Vienei își au, și ele, soarta lor. Iată, de pildă, destinul lui Votivkirche, ale cărei turnuri cu arabescuri dăltuite în piatră nu lipsesc din nici un album sau pliant consacrat Vienei. Unul din turnuri este acum încorsetat într-o schelărie de oțel. Edificiul este în primejdie : piatra din care a fost ridicat este „bolnavă", ca urmare a intemperiilor, a propriei greutăți, a șocului bombardamentelor din ultimul război. În primăvara trecută, de pe frontispiciu au început să se prăbușească ornamente de piatră. Acum, fiecare pietricică a monumentului este „ascultată" cu atenție, iar porțiunile șubrede sînt înlocuite. Operațiune delicată, care cere, deopotrivă, seriozitate și răbdare, renovarea fațadei este prevăzută să dureze 20 de ani.

Complexul arhitectural al Hofburg-ului, palatul imperial de altădată, astăzi destinat unor multiple funcții (reședință a șefului statului, obiectiv turistic de primă mărime, centru de reuniuni internaționale), trăiește și el sub semnul renovării. Sala redutelor, care a găzduit odinioară prime audiții absolute ale simfoniilor lui Beethoven, concerte cu Liszt și spectacole dramatice puse în scenă de Max Reinhardt, a fost transformată într-o modernă sală de conferințe, fără a-și pierde din somptuozitate. De cîteva luni, aici se desfășoară negocierile privind reducerea trupelor și armamentelor din Europa Centrală.

Catedrala Sf. Ștefan este, și ea, în centrul unei atenții deosebite. Și la figurat, și la propriu : șantierul metroului o înconjoară din toate părțile. Săpăturile au oferit arheologilor o ocazie nesperată de a prospecta în vatra cea mai veche a orașului, iar descoperirile făcute pînă acum proiectează mai multă lumină asupra trecutului orașului.

Parte integrantă a istoriei Vienei este Johann Strauss. În vremea sa, calcula un ziarist de atunci, unul din patru vienezi ieșea în oraș să danseze vals. „Dacă am talent — mărturisea autorul «Dunării albastre» — îl datorez, înainte de toate, mult iubitului oraș Viena".

Ultimul vlăstar al familiei Strauss, Eduard Strauss, 19 ani, strănepotul lui Johann Strauss, studiază dreptul la Universitatea din Viena. „Muzica este, astăzi, o piine nesigură — spune el. Dacă ar auzi aceasta bunicul !" Cu toate acestea, Eduard Strauss nu se dezice de tradiția familiei („Sînt convins că avem însușirile muzicale în sînge"). A învățat pianul de la 11 ani, a urmat, timp de trei ani, Conservatorul. Împreună cu mama sa, cîntăreață de operă, se consacră alcătuirii unei arhive de familie cît mai bogat înzestrată. Mai ales că, paradoxal, la Viena nu există încă un muzeu Johann Strauss ! Se va împlini oare acest deziderat al vienezului în 1975, proclamat „Anul Johann Strauss", în cinstea aniversării unui secol și jumătate de la nașterea compozitorului ? Oricum, pregătirile pentru celebrarea evenimentului sînt, de pe acum, într-un stadiu înaintat.

Campania premergătoare ultimelor alegeri municipale a declanșat o interesantă dezbatere asupra condiției de azi a Vienei. Este capitala Austriei o **metropolă,** în adevăratul sens al cuvîntului, sau doar ceea ce, în focul polemicii, unii preopinenți au numit „o aglomerație de clădiri în apropierea Dunării" ? S-au exprimat numeroase opinii pro și contra, pentru o formulă, ca și pentru cealaltă. Iar pentru că argumentele favorabile Vienei ca metropolă sînt la îndemîna oricui, să amintim — nu însă pentru că ar fi prevalente — punctele de vedere, oarecum surprinzătoare, care diferă de opiniile deja consacrate.

„Viena nu este o metropolă" — declară categoric sociologul Erich Bodzenta. De ce ? În ce privește numărul de locuitori — spune el — orașul a coborît, într-un răstimp istoric relativ scurt, de pe locul 5 pe locul 60 în ierarhia mondială. Spre deosebire de alte orașe, populația Vienei este staționară. Viena nu ar fi cu adevărat o metropolă, după părerea lui Bodzenta, nici din punct de vedere economic, nici ca oraș portuar (Linzul este, acum, înaintea capitalei în ce privește volumul mărfurilor transportate pe Dunăre), nici ca oraș de bursă. Viena — continuă el necruțător — nu este nici măcar centru științific de importanță internațională, dacă ne gîndim, de pildă, că prestigiul Institutului internațional de analiză a sistemelor de la Laxenburg, din apropierea capitalei, este pe teritoriul landului Austria de Jos. Oricum, Bodzenta nu poate nega că Viena este un oraș al muzicii de importanță internațională.

Pentru sociolog, această „pierdere de viteză" a Vienei, acest „verkleinstädterung" (micșorare ca oraș) — cum numește el fenomenul — s-ar datora, în principal, următorilor factori : situația geografică dezavantajoasă, faptul că aproape al 4-lea vienez este în vîrstă de peste 60 de ani, existența unei structuri economice și de comunicații nefavorabilă. În același timp, însă, Vienei îi lipsesc și apanajele negative ale unei metropole de tip occidental : orașul nu are cartiere sordide, bidonville-uri. Perimetrele de locuințe de la marginea orașului, fără a fi întotdeauna ireproșabile din punct de vedere al „civilizației ochiului", sînt la înălțime sub aspect igienic. În ultimii cinci ani, în cuprinsul capitalei au apărut peste 50 000 locuințe noi, iar procentajul locuințelor insalubre a scăzut, în decurs de un deceniu, de la 33 la 21 la sută. Confortul modern și dorința de a trăi într-un peisaj natural agreabil nu pot fi realizate întotdeauna în egală măsură. „Este clar că nu poți să ai în fața casei Ringul, iar în spate pădurea vieneză", spune Ernst Gehmacher, expert în urbanistică.

Cum va arăta Viena în anul 2000 ? În peisajul orașului vor apărea cel puțin trei noi obiective de mare importanță : metroul (a cărui construcție este prevăzută să dureze un deceniu), complexul modern de clădiri din Donaupark, ce va găzdui sediile organizațiilor internaționale stabilite la Viena, și insula artificială ce va apărea în mijlocul actualei albii a Dunării, oferind cetățenilor — pentru odihnă și distracție — cîteva zeci de hectare chiar în perimetrul orașului.

„Cu toate modernizările pe care le-a cunoscut și încă le va mai cunoaște, străvechea Vienă continuă să rămînă un oraș uman — ne declară dl Leopold Gatz, primarul capitalei Austriei. Locuitorii Vienei își iubesc necondiționat orașul".

Dacă își dă votul său candidatului socialist, care se prezintă în alegeri cu lozinca „Viena — orașul pentru care merită să trăiești", sau dacă optează pentru candidatul populist ce pledează în favoarea „Vienei — oraș sănătos", locuitorul capitalei Austriei este animat de aceeași mare dragoste pentru orașul în care s-a născut sau care l-a adoptat.

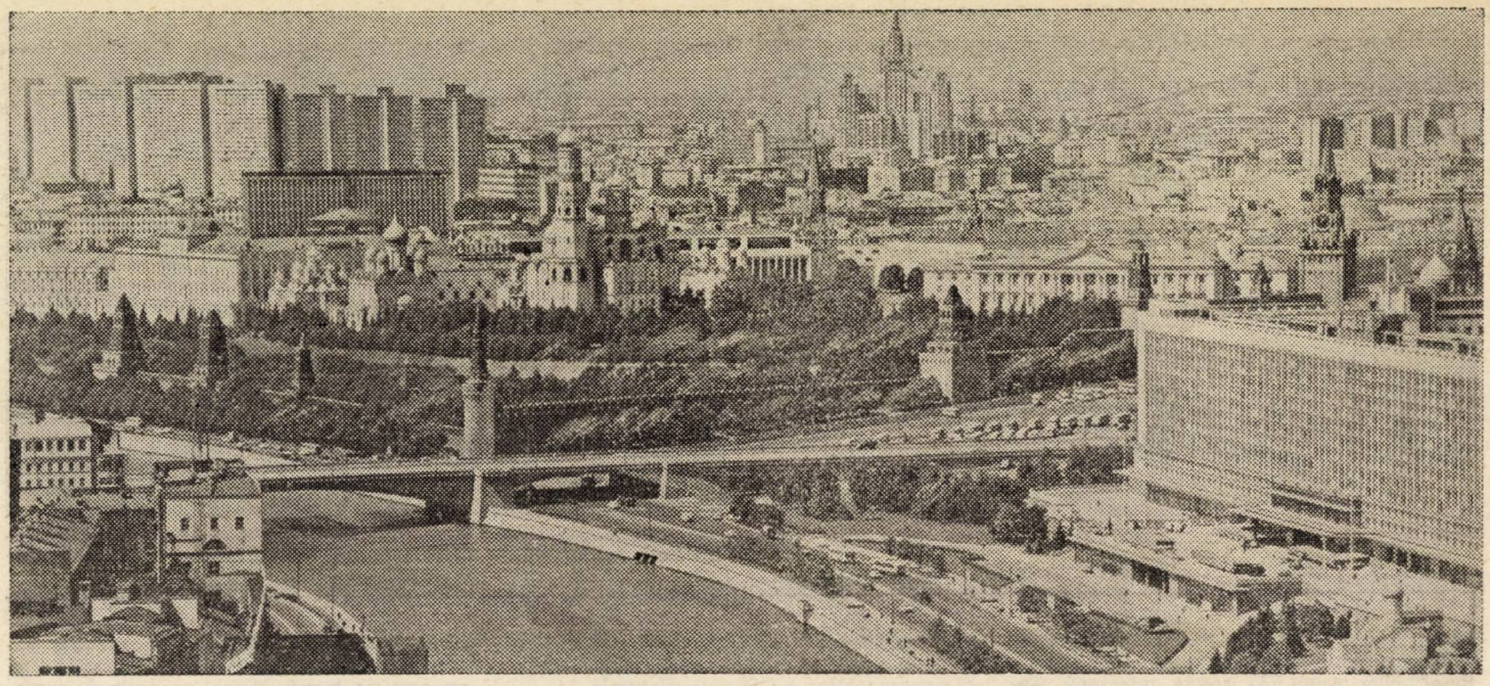

MOSCOVA — anul 2000

Nicolae Moraru

De regulă, cînd se vorbeşte despre U.R.S.S., se pronunţă imediat cuvîntul Moscova. Şi e firesc, pentru că, de peste opt veacuri, există această mare aşezare umană, devenită, curînd după instaurarea puterii sovietice, capitala ţării. Moscoviţii îi zic „inima patriei". Pe drept cuvînt, pentru că acest oraş e centrul politic, economic, ştiinţific şi cultural al ţării, intrat în legendă prin eroica sa luptă împotriva invadatorilor fascişti, oraş al glorioaselor tradiţii revoluţionare, în care pulsează intens spiritul novator al creaţiei şi iniţiativei temerare. Şi, de ori cîte ori ţi se întîmplă ca drumurile să te poarte pe meleaguri sovietice, de cîte ori păşeşti prin Moscova care ţi-a devenit familiară, mereu descoperi ceva nou, necunoscut, ceva care-ţi atrage privirile. Mare metropolă, desfăşurîndu-se pe 878 kmp, cu o populaţie care a depăşit 7 milioane de locuitori, Moscova te cucereşte prin frumuseţea ei mereu proaspătă, prin linia ei arhitectonică mereu nouă, prin urbanismul modern pe care îl întîlneşti la tot pasul. Dar, mai cu seamă, te cuceresc oamenii ei...

De fiecare dată constaţi că moscoviţii construiesc în ritm ameţitor noi cartiere, jalonează noi bulevarde şi străzi, ridică noi edificii, amenajează parcuri nenumărate, grădini şi scuaruri. Se fredonează încă melodiile închinate unor cartiere noi, precum Ceriomuşki, dar acesta a şi intrat în cotidianul obişnuit, privirile fiind aţintite, acum, spre Vladicino, Troparovo, Degunino, Matveevskoie, Vîhino, ca să nu mai vorbim de microraionul cel mai nou — Certanovo. Centru al ştiinţei, artei şi culturii, Moscova ne oferă suita teatrelor şi muzeelor de renume mondial, Academia de ştiinţe, intrată puternic în tezaurul gîndirii universale, lăcaşuri de învăţămînt renumite. Aci muncesc peste 280 000 de oameni de ştiinţă — cam a patra parte din cercetătorii Uniunii Sovietice. Aci studiază nu mai puţin de 620 000 de studenţi, iar şcolile Moscovei sînt zilnic frecventate de aproape un milion de elevi.

Orice călătorie la Moscova e, deci, plină de promisiuni, oferă întîlniri interesante, lărgirea cunoştinţelor despre Uniunea Sovietică. Aceasta cu atît mai mult atunci cînd ai ocazia să păşeşti pragul monumentalei clădiri a Sovietului Moscovei, de pe renumita stradă Gorki, să urci pe balconul de pe care cîndva a vorbit V.I. Lenin, să treci în sala monumentală de primire, unde pe un întreg perete se impune harta uriaşă a oraşului. A celui de azi şi a celui de mîine. Rămîi tăcut în faţa ei, asculţi cu încordare depănarea gîndurilor gazdelor care ai impresia că te iau într-o călătorie fantastică peste... 25 de ani. Dar, în faţa nenumăratelor beculeţe multicolore care se aprind pe măsura derulării povestirii, zăboveşti cîteva ceasuri bune alături de Serghei Mihailovici Kolomin, vicepreşedinte al Comitetului orăşenesc Moscova. Pe acest om înalt, de factură atletică, zîmbitor, amabil şi ospitalier, îl cunoscusem la Bucureşti.

În 1971, a fost adoptat noul plan de dezvoltare a capitalei noastre — ne spunea S.M. Kolomin — plan eşalonat pe etape, pînă în anul 2000. El priveşte întregul ansamblu de probleme ce se pun în faţa unui oraş care va atinge nu mai puţin de 8 milioane locuitori. Ca atare, este vorba de populaţia oraşului, de industria lui, de ştiinţă şi cultură, de toate ramurile gospodăriei municipale, de tot ceea ce priveşte viaţa oamenilor. Aceasta presupune rezolvarea unor probleme privind noi locuri de muncă, condiţii de locuit, de învăţămînt, de odihnă, de recreere ; probleme ale dezvoltării serviciilor, reţelei de aprovizionare, transportului, salubrităţii etc.

Discuţia se desfăşoară antrenant, răspunsurile se încrucişează cu întrebări noi şi, treptat, avem impresia că participăm nemijlocit la marile reforme în care se angajează cu nădejde oamenii acestei metropole. Problemele pe care şi le pun sînt, în primul rînd, cele legate de om, de condiţiile lui de muncă şi viaţă, atunci cînd se va păşi hotarul secolului nostru. Este adevărat că, actualmente, 63 la sută din familii au asigurate apartamente. Planul prevede însă construcţii de locuinţe pe o suprafaţă de 45 milioane mp, ceea ce înseamnă o extindere cu 40 la sută a actualei suprafeţe locuibile. Odată cu locuinţele trebuie construite şcoli, magazine, edificii pentru activitate ştiinţifică şi culturală etc. Se pun acut problemele transportului. Se rezolvă problemele urbanizării moderne.

Cum se conturează silueta Moscovei anului 2 000 ? În primul rînd, nu ca a unui oraş monocentrist, chiar dacă în inima Moscovei se află străvechiul Kremlin, în jurul căruia s-a clădit şi s-a dezvoltat acest oraş. Municipiul se împarte, astăzi, în 29 de raioane. Viitorul său profil, întreaga sa dezvoltare au în vedere însă împărţirea în opt zone, fiecare cu centrul ei de sine stătător. Sediile administrative ale oraşului, instituţiile, edificiile de cultură şi ştiinţă, reţeaua de şcoli şi magazine, lăcaşurile de sport şi agrement vor fi astfel repartizate, încît să acopere raţional şi judicios toate cele opt zone. În construcţia de locuinţe se merge, în general, pe linia edificiilor care să nu treacă de 30 etaje. Se va ţine seamă de faptul că actualul centru constituie un măreţ tezaur istoric şi, ca atare, va fi păstrat aproape aşa cum este. Aci, clădirile nu vor depăşi 9—10 nivele. Centurile' care se vor construi vor avea 19—20 etaje şi numai unele microraioane, dinainte stabilite, vor atinge proporţiile a 30 de etaje. Ţinîndu-se seamă de faptul că teren liber pentru construcţii noi e foarte puţin în oraş, se vor construi o serie de „oraşe sputnic", precum Podolsk şi Puşkino. De jur-împrejurul Moscovei se va crea o centură împădurită, rezervîndu-se capitalei loc pentru o zonă importantă de odihnă şi o veritabilă sursă de oxigen.

În economia oraşului se pun, de asemenea, probleme multiple. Anii ce vin vor solicita înnoirea tehnologiei pe toate ramurile, în toate uzinele, dotarea cu noi maşini şi utilaje. Dacă se ţine seamă că Moscova deţine actualmente 8,3 la sută din producţia industrială a ţării, ne putem închipui ce eforturi se vor face ca acest loc să fie păstrat şi în viitor. Este, astfel, edificator faptul că, în ceea ce priveşte construcţia de maşini, aici se produce aproape totul, de la nave şi automobile, pînă la obiecte de mecanică fină, optică şi electronică. Şi, totuşi, se pregăteşte mutarea a peste 500 de unităţi industriale din raza oraşului în regiune, mai ales a uzinelor industriei chimice. De acord cu ministerele de resort, s-a elaborat pentru fiecare uzină planul mutării, în aşa fel încît producţia să nu stagneze. 30 de uzine

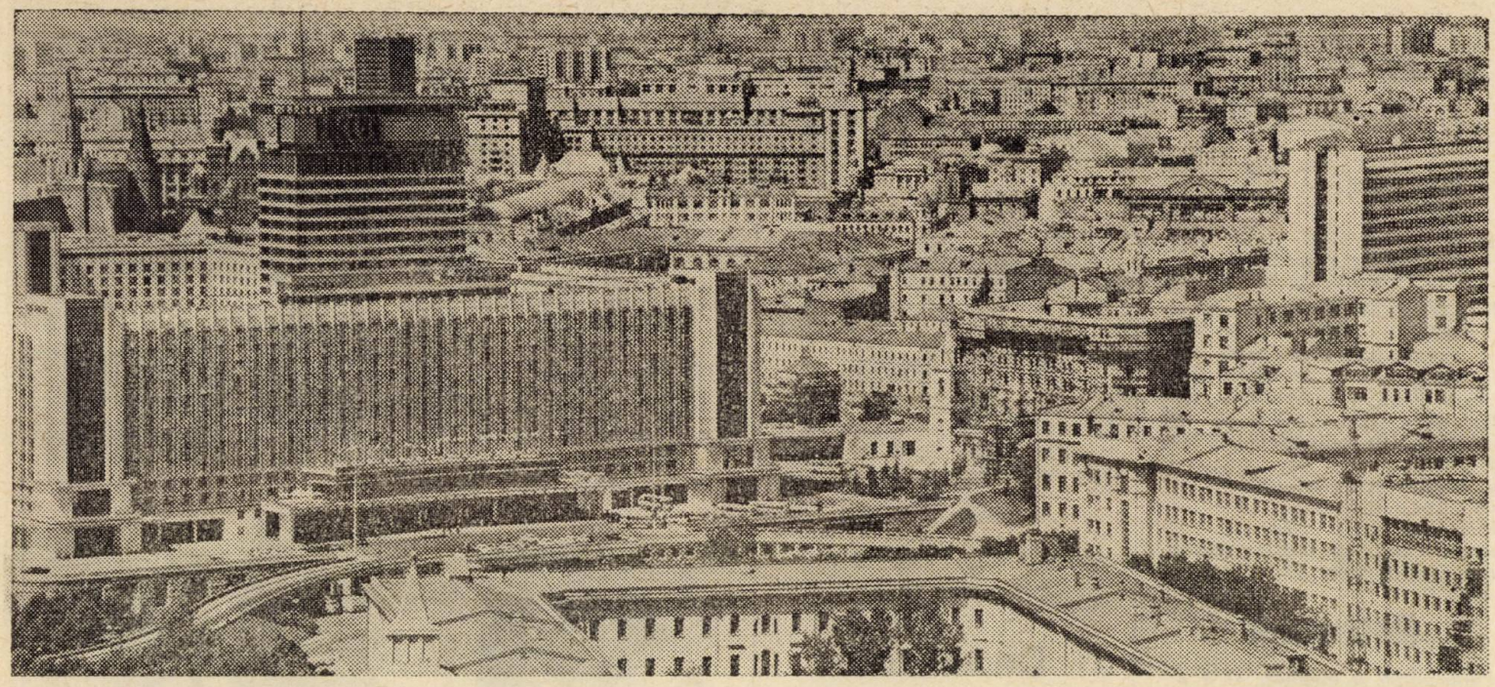

Imagine panoramică a Moscovei. Anul 2000 al orașului capătă relief...
(Foto : A.P.N.)

au și început mutarea. Și, totuși, producția industrială a orașului va cunoaște în anul 2000 creșteri mari, rămînînd „vioara întîi" a industriei sovietice. Se poate spune, pe drept cuvînt — cum remarca S.M. Kolomin — că „toate ministerele au lucrat pentru Moscova" în sensul că a reconstrui fără a opri producția, adică din mers, e mult mai greu decît a construi din nou. De aceea și planul privitor la Moscova este un plan complex, cuprinzător, înglobînd toate sectoarele și refuzînd o abordare „pe felii". Pentru asigurarea finanțării acestui proces unic, în afară de fondurile Mossovietului și alocațiile speciale din partea guvernului, au fost atrase și o serie de departamente, instituții, care participă cu investițiile lor la asigurarea construcției unor anume imobile, școli, facultăți, cartiere de locuințe, în existența cărora sînt direct interesate. Odată cu aceasta, are loc și o comasare a unor uzine, formîndu-se „uniuni industriale", precum combinatul de automobile „Lihaciov", care grupează zece uzine, sau Uzina de rulmenți nr. 1, care unește peste 30 de fabrici. Fenomenul este valabil și în industriile alimentară, ușoară, de construcții etc. Se asigură, astfel, o mai bună folosire a forțelor de producție, o restrîngere a aparatului administrativ. Toate acestea impun ridicarea cooperării și specializării în producție la un nivel mai înalt, realizarea dezideratului unirii științei cu producția, al înfăptuirii unei colaborări eficiente între uzine și institutele de cercetare și învățămînt de profil, în vederea lucrărilor de proiectare, cercetare și soluționare optimă a problemelor practice.

Construcția de locuințe ridică și ea noi probleme : cum să se renunțe la uniformitate în condițiile cînd materialul de bază — betonul și sticla — nu se prea supun modelărilor multiple. Se caută metode și procedee noi de construcție. Astfel, s-a recurs la standardizarea unui număr de 120 000 de elemente necesare în construcția de locuințe, dar proiectate și realizate în așa fel încît ele să poată fi compuse în chipuri diferite, permițînd arhitectului și constructorilor un larg zbor al fanteziei. Pentru prima oară în lume se procedează în acest fel, deocamdată încă experimental, creîndu-se, din aceleași piese-elemente, o gamă de clădiri foarte variate. După experiența acumulată într-un singur microraion, în 1976 acest procedeu va fi generalizat. Casele microraionului au fost realizate după un amplu catalog, avînd 25—27—33 de etaje. Este adevărat că prețul de cost într-o astfel de concepție este, deocamdată, cu 45 la sută mai ridicat. Cînd se va trece însă la construcția în serie, va avea loc o ieftinire substanțială. Ideea nu și-a făcut drum cu ușurință, au existat unele rezistențe, dar greul a fost depășit. Acum, pe un spațiu de locuit de 300 000 mp se aplică această metodă. Astfel, se realizează un complex de locuit modern, foarte interesant, înzestrat cu case și locuințe confortabile, garaje, magazine, servicii de tot felul, precum ateliere de croitorie și cizmărie, frizerii și coafură, spălătorii, ospătării etc. Microraionul e proiectat pentru 300 000 de locuitori, avînd prevăzut tot ce este necesar pentru odihnă și agrement. Așa cum ni s-a spus, este vorba de un prototip, de un model pentru anul 2000.

O comisie specială a Mossovietului studiază problemele mediului înconjurător. Ea coordonează lucrările privitoare la poluare realizate de diferite instituții, elaborează propuneri pentru aplicarea indicațiilor date de Comitetul de partid al orașului Moscova. Este adevărat că, astăzi, 98 la sută din reziduuri se înlătură. Peste doi ani, nimeni însă nu va mai avea dreptul să arunce reziduuri în ape. Totodată va crește spațiul verde. Se vor planta păduri întregi, fapt ce va asigura un circuit continuu de aer curat între centru și periferii.

Un capitol aparte îl constituie transportul. Accentul cade pe metrou. Este conceput într-un sens radial-circular. Pînă acum, s-au realizat două centuri și se termină a treia. Treptat, se vor pune în lucru și realiza a patra și a cincea. Actualmente, metroul Moscovei are o lungime de 148 km și 100 de stații. Lungimea sa va crește de 3 ori, ajungînd la aproape 500 km și cuprinzînd astfel întreaga Moscovă. Liniile radiale, care astăzi urmează, oarecum, magistralele orașului, se vor construi în raport cu profilul celor opt zone preconizate. În genere, transportul se va face subteran, ceea ce va permite viteze de 160 km/oră. Se vor construi cîteva teatre noi, între care și un nou „Malîi teatr" („Teatrul Mic"), un nou Teatru al tineretului. Pe zone, se vor realiza palate ale culturii, cinematografe cu 1 000—1 500 locuri. Este în proiect construirea unui canal special pentru canotaj.

...Moscova anului 2000 a părăsit domeniul visului. A coborît de pe planșetă. Se conturează plină, multilaterală, pasionantă.

Noi blocuri de locuit pe șoseaua Rublevsk

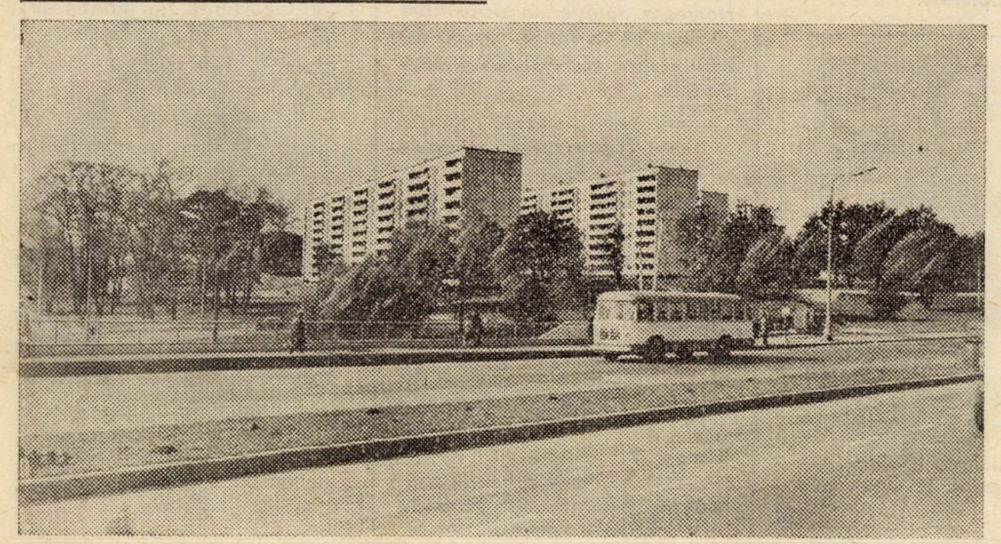

1000 +1

Experiențe

Franța nu va mai efectua experiențe nucleare în atmosferă, a confirmat în cursul unei conferințe de presă ministrul apărării al Franței, J. Soufflet. „Sîntem gata să procedăm, de aici înainte, la experiențe subterane", a spus ministrul. El a informat despre măsurile luate de „Consiliul apărării" și a confirmat că acesta a hotărît construirea celui de-al 6-lea submarin nuclear dotat cu rachete.

Retragere

Pentagonul a anunțat, la 9 octombrie, retragerea a 12 bombardiere de vînătoare „F-105" și a 300 soldați americani de la baza Khirat din Tailanda. Începînd din luna martie 1972, precizează Pentagonul, au fost retrase din Tailanda 250 avioane și 8 300 de oameni. Ca urmare a ultimei retrageri anunțate, efectivele americane din Tailanda se ridică la cifra de 24 000 oameni. Pentagonul a arătat că o nouă retragere de aproximativ 1 000 oameni va avea loc în curînd.

Contribuții

Țările exportatoare de petrol vor vărsa la fondul special de 3 miliarde dolari, creat de Națiunile Unite pentru ajutorarea a 27 de națiuni subdezvoltate, 1 076 milioane dolari, din care 503 milioane nerambursabili. Țările industrializate au anunțat o contribuție globală de 350 milioane dolari.

Dezmințire

Ministerul apărării al Greciei a dezmințit știrea potrivit căreia membrii EOKA-B sînt instruiți de Garda națională cipriotă. Această știre a fost anunțată, recent, de Andreas Papandreu, care s-a referit la unele surse cipriote. În dezmințire se spune că majoritatea ofițerilor greci care au servit în Garda națională cipriotă au fost retrași. Ofițerii greci nu au stabilit ulterior legături nici cu EOKA-B, nici cu vreo altă organizație armată a ciprioților greci. Ei au primit ordine în acest sens și le respectă cu strictețe.

S-a anunțat că Happy Rockefeller, soția vicepreședintelui desemnat al S.U.A., a suferit o operație de cancer asemănătoare cu aceea efectuată asupra soției președintelui S.U.A.

Convorbiri

La invitația Ministerului de Externe al Cehoslovaciei, o delegație a M.A.E. al Spaniei, condusă de directorul general al ministerului, Nuno Agirre de Carser, a făcut o vizită la Praga unde a purtat convorbiri cu adjunctul ministrului de externe al R.S.C., M. Rujek. În cursul consultărilor, au fost analizate desfășurarea lucrărilor Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, probleme mai largi ale securității europene și alte probleme internaționale interesînd cele două părți, precum și probleme privind dezvoltarea relațiilor bilaterale.

Arestări neobișnuite la Londra : polițiștii încarcă în dube vacile aduse de fermierii din Devon, participanți la o recentă demonstrație de protest

În prima jumătate a lunii, au avut loc alegeri pentru Adunarea Populară a R. P. Albania. În imagine : votează Enver Hodja, prim-secretar al C. C. al Partidului Muncii din Albania

Mitterrand și Sanguinetti, dar nu liderul Partidului socialist francez și omul politic gaullist, ci frații lor : generalul de armată aeriană Mitterrand, inspector general al aviației franceze, și viceamiralul de escadră Sanguinetti. Ambii au primit, recent, Crucea de Mare Ofițer a Ordinului Național al Legiunii de Onoare

Sistem

Observatorii din Oslo apreciază că Norvegia ar putea să se retragă din „grupul de coordonare pentru problemele energiei", din care mai fac parte Statele Unite, Canada, Japonia și țările C.E.E., cu excepția Franței. Primul ministru norvegian, Trygve Bratelli, a declarat că Norvegia refuză să participe la un sistem care împarte lumea în trei grupuri : țări exportatoare de petrol, țări consumatoare de petrol și țări sărace. Norvegia dorește un sistem care să permită o largă cooperare între toate țările lumii, a spus Bratelli.

Armată

Ministrul spaniol al armatei, general-locotenent Francisco Coloma Gallegos, a declarat că, atunci cînd prințul Juan Carlos de Bourbon îi va succeda generalului Franco, forțele armate vor sprijini liberalizarea politică a țării. După ce a declarat că „armata este mai unită ca oricînd", el a adăugat că „forțele armate sînt dispuse să lărgească ceea ce legile au restrîns și aceasta este rațiunea existenței lor". Sursele politice sînt divizate în ceea ce privește sensul atribuit cuvintelor lui Gallegos. Multora, însă, li s-a părut că generalul Gallegos a pledat pentru neamestecul forțelor armate, în situația în care Juan Carlos va voi să inițieze unele schimbări legale, după ce el va succeda ca șef de stat.

Papa Paul al VI-lea adresîndu-se, la Vatican, sinodului episcopal ale cărui dezbateri se apropie de sfîrșit

George Bush, noul şef al oficiului permanent al S.U.A. la Pekin, fotografiat la aeroport, înainte de a pleca în misiune

Raquel Welch, aleasă preşedintă a campaniei, pe anul 1975, a Societăţii americane pentru combaterea cancerului

Pentru a transporta ajutoare în regiunile îndepărtate din Sahel, afectate de secetă, F.A.O. a închiriat caravane

Revelaţii

„Tentativa de lovitură de stat vizînd eliminarea lui Makarios a fost amînată de două ori, înainte de a fi pusă în aplicare", a relevat Vassos Vassiliou, fost secretar de stat în guvernul Caramanlis. Potrivit fostului secretar de stat, candidat la apropiatele alegeri legislative, „şefii marinei şi armatei aerului nu au fost informaţi despre complot" şi un „birou special, denumit «Cipru», a fost organizat în cel mai mare secret pentru a pune la punct detaliile tentativei". Autorii planului au exclus posibilitatea unei debarcări a turcilor în Cipru. „Junta era atît de sigură în ce priveşte neintervenţia Turciei, încît unităţile Gărzii Naţionale cipriote care păzeau frontierele au fost transportate în direcţia capitalei, Nicosia, pentru a participa la îndepărtarea partizanilor lui Makarios", a precizat el. Fostul secretar de stat l-a indicat pe generalul de brigadă în retragere Dimitrios Ioannidis, fostul şef al poliţiei militare, ca principal responsabil al tentativei de lovitură de stat, care viza eliminarea fizică a arhiepiscopului Makarios.

Cerere

Preşedintele Somaliei, generalul Mohamed Syad Barre, a cerut preşedintelui Giscard d'Estaing ca Franţa să-şi reconsidere poziţia faţă de teritoriul Afar şi Issa („Somalia franceză") şi să-i acorde independenţa. După o convorbire cu preşedintele Giscard d'Estaing, şeful statului somalez a precizat că a făcut această cerere „într-un mod amical". El a arătat, de asemenea, că în cursul convorbirii au fost abordate probleme politice privind Africa, Europa, ţările arabe, relaţiile cu Franţa.

Test

Un fost membru al guvernului britanic, lordul Marples, a fost amendat cu 45 lire sterline şi i s-a ridicat carnetul de conducere, în urma constatării că se afla la volan după ce consumase băuturi alcoolice. Legislaţia în baza căreia s-au aplicat sancţiunile, ca şi testul de detectare a alcoolului la conducătorii auto, au fost introduse în Marea Britanie în perioada cînd ministru al transporturilor era... lordul Marples.

Energie

Brazilia intenţionează să cheltuiască peste 500 milioane de dolari, în următorii cinci ani, pentru programul său energetic nuclear, informează oficialităţi guvernamentale. În prezent, Brazilia depinde de livrările de plutoniu şi uraniu îmbogăţit din S.U.A. Prima centrală atomică braziliană se construieşte de către „Westinghouse Electric Corp", în oraşul Angra dos Reis, de lîngă Rio de Janeiro, şi, potrivit prevederilor, va intra în funcţiune în 1976.

Revenire

Junta chiliană a hotărît să redea sectorului particular băncile puse sub controlul statului de către guvernul Unităţii Populare. Jorge Cauas, ministrul chilian al economiei, care a anunţat această măsură, a mai declarat că legea din 1971, interzicînd străinilor să devină acţionari bancari, va fi anulată. El a precizat că patrimoniul celor 18 bănci, puse sub controlul statului în 1971 şi 1972, se cifrează la 170 milioane dolari.

Inaugurarea liniei aeriene Pekin-Tokio : directorul J.A.L., Ataru Kobayashi, taie panglica inaugurală, alături de avionul J.A.L. DC-8 care va efectua prima cursă pe noul traseu

Un american în vîrstă de 60 de ani a înnotat de pe insula Alcatraz — unde se afla, cu ani în urmă, o faimoasă închisoare — pînă pe malul golfului San Francisco. Cu cătuşe la încheieturi şi la glezne. Se afirma, totuşi, că nici unul dintre deţinuţii evadaţi de la Alcatraz nu a mai apărut, într-un sens sau altul, la suprafaţă...

Preşedintele Ford prezintă ziariştilor scrisoarea primită de la elevii unei clase elementare din Monroe (Michigan), cuprinzînd propuneri pentru economisirea energiei

Inventator

A încetat din viaţă, în infirmeria închisorii din Liverpool, inventatorul britanic Alfred Weston, care a inventat, între altele, aşa-numita „cutie neagră" — instrument cu care sînt dotate toate avioanele moderne, servind la înregistrarea tuturor convorbirilor, zgomotelor şi a unor date tehnice din cabina pilotului în timpul zborului. Weston, în vîrstă de 57 de ani, fusese condamnat anul trecut la patru ani închisoare de un tribunal britanic, pentru „furt şi excrocherie". De altfel, inventatorul şi-a petrecut aproximativ 30 de ani din viaţă în diferite închisori pentru tot felul de delicte. El a reuşit, totuşi, în intervalele dintre condamnări, să-şi dea doctoratul în ştiinţe aeronautice, graţie studiilor pe care le-a făcut în închisoare, devenind celebru prin inventarea „cutiei negre".

1000 +1

Împrumut

Miniștrii de finanțe ai celor nouă au căzut de acord asupra modalităților de lansare a unor împrumuturi comunitare, destinate să ajute țările membre ale C.E.E. care au deficite ale balanței de plăți. Partea vest-germană și-a retras, pînă la urmă, rezervele anterioare, iar partenerii lor au acceptat anumite condiții puse de vest-germani, ca, de exemplu, plafonarea împrumutului la 3 miliarde dolari în 1975, destinat să completeze deficitele balanțelor de plăți, și nu deficitele bugetare.

Discurs

Într-un discurs pronunțat la New York, cu prilejul unei recepții oferite în favoarea refugiaților ciprioți, senatorul democrat Edward Kennedy a declarat că restabilirea independenței, suveranității și integrității teritoriale a Ciprului trebuie să fie unul dintre principalele obiective ale diplomației americane. „Este timpul ca politica americană să se preocupe de poporul Ciprului, de bărbații, femeile și copiii care suferă în această insulă martiră și, în special, de refugiați – atît turci cît și greci", a afirmat senatorul.

Decorație

Biroul național al Partidului democrat din S.U.A. l-a decorat recent, pe paznicul de culoare Frank Wills, pentru vigilența de care a dat dovadă, la 17 iunie 1972, la complexul Watergate din Washington. În seara zilei respective, Frank Wills, care păzea imobilul de la Watergate, transformat în cartier general al Partidului democrat în vederea campaniei electorale, a surprins, în incinta clădirii, un grup de indivizi suspecți, care – așa cum s-a dovedit ulterior, în instrucția procesului Watergate –, montaseră dispozitive de ascultare în sediul democrat.

O delegație a Partidului Socialist Francez, condusă de primul secretar, François Mitterrand, a făcut o vizită oficială la Havana, la invitația primului secretar al C.C. al Partidului Comunist din Cuba, prim-ministru al guvernului revoluționar cubanez, Fidel Castro

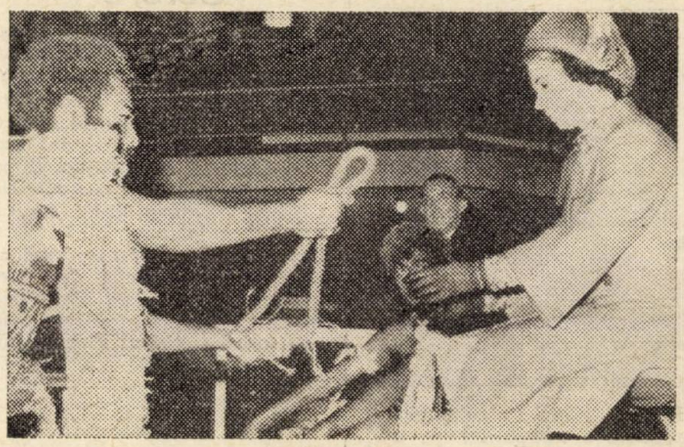

În vizită în Fiji, regina Elisabeta a Angliei a primit un cadou tradițional, apreciat de localnici ca deosebit de valoros : un dinte de balenă

Dimitrios Bitsios, diplomat de carieră, depunînd jurămîntul în calitate de ministru al afacerilor externe în guvernul interimar grec

Regina Juliana și prințul Bernhard al Olandei, la o ceremonie aniversînd 400 de ani de la despresurarea orașului Leyda, asediat, în 1574, de spanioli

Compromis

Președintele Ford a ajuns la un compromis cu liderii din Congresul S.U.A. în vederea continuării, pînă la 10 decembrie, a controversatului ajutor militar pentru Turcia. În virtutea acestui compromis, Administrația S.U.A. va putea continua livrările de arme pentru Turcia, pe o bază temporară, cu următoarele condiții : Turcia trebuie să respecte încetarea focului în Cipru ; Turcia nu-și va mări efectivul de 40 000 de oameni al trupelor sale din Cipru ; Turcia nu va transporta în Cipru echipamentul militar livrat de S.U.A.

Congres

Partidul Socialist Portughez a făcut cunoscut că primul congres legal al partidului va avea loc în decembrie a.c. Această hotărîre a fost adoptată la recenta consfătuire a conducătorilor partidului.

Forțe

Președintele Argentinei, Maria Estela Peron, a reafirmat în orașul La Rioja, din provincia Santiago del Estero, intenția sa de a conduce țara cu o mînă forte. Ea a precizat că nu va renunța la acest mod de a conduce, pînă cînd nu va pune capăt definitiv oricărui fel de violență în țară.

Lider al unei formațiuni politice care preconiza abolirea impozitului pe venit, financiarul danez Mogens Glistrup (dreapta) a ajuns în fața unui tribunal danez. Acuzația — evaziune fiscală... Alături de Glistrup, fotografiat la intrarea în clădirea tribunalului, un singur suporter

HAMBURG

„MĂ VOI DUCE LA GENEVA HOTĂRÎT SĂ ACȚIONEZ PENTRU PACE"

Interviu cu Anwar El Sadat

președintele Republicii Arabe Egipt

— CUM SE prezintă, din punctul dv. de vedere, situația în Orientul Apropiat, acum, după un an de la războiul din octombrie?

— Am să vă declar următoarele: ne pregătim pentru Conferința de la Geneva și vom ține legătura cu ambele mari puteri, în sensul unei garantări a aplicării imediate a rezoluției 242 a Consiliului de Securitate.

— Obiectivul dv. politic cel mai important îl constituie o nouă retragere a trupelor israeliene. Această retragere depinde însă — ca, de altfel, și în urmă cu un an — de influența pe care Statele Unite o exercită asupra Israelului...

— Într-adevăr.

— În prezent, președintele Ford pare să vorbească mai curînd despre posibilitatea unor presiuni împotriva statelor arabe producătoare de petrol. Ar putea oare aceasta periclita noile relații arabo-americane?

— Noi ne-am spus părerea la O.N.U. Prețul petrolului s-a menținut, de fapt, foarte scăzut. Și, chiar astăzi, în comparație cu prețurile astronomice ale produselor națiunilor industrializate, el nu este, cîtuși de puțin, ridicat. Noi nu ne lăsăm intimidați și mă gîndesc că e timpul ca Washingtonul să-și reexamineze poziția. Pentru că Statele Unite nu se pot lipsi, în orice caz, în Orientul Apropiat, de arabi.

— Creșterea prețurilor la petrol acționează, ca și înainte, asupra întregii economii mondiale. Iarna trecută, v-ați pronunțat pentru ridicarea embargoului petrolier. Acum, dimpotrivă, refuzați să interveniți pe lîngă țările producătoare de petrol. De ce?

— Dacă privim în urmă, la perioada de dinaintea creșterii prețurilor la petrolul arab, vom observa că, încă de atunci, toate celelalte prețuri înregistraseră majorări substanțiale. Atunci, de ce să fie făcute răspunzătoare de această inflație statele arabe și nu cele industrializate?

— Prețurile ridicate la petrol acționează negativ nu numai asupra statelor industrializate ci, deopotrivă, și asupra țărilor în curs de dezvoltare. Oare nu s-ar putea ajunge la o confruntare între națiunile sărace și cele bogate din cadrul lumii a treia?

— Aceasta n-o cred, pentru că s-a și inițiat un fond de sprijin pentru țările în curs de dezvoltare. Dar să fim, totuși, logici și practici. Să acționăm împreună pentru convorbiri, atît în ce privește dialogul între arabi și Europa occidentală, cît și cu americanii. Atunci se va putea ajunge și la o înțelegere.

— Occidentalii încep să-și dea seama că există o anume solidaritate arabă. De ce atunci reacționează arabii atît de puternic în fața unor slabe indicii despre o solidaritate a Occidentului?

— Nu avem nimic împotriva unei solidarități occidentale; dimpotrivă, căutăm, așa cum am spus, dialogul cu Europa occidentală, ca și cu Statele Unite, pentru binele tuturor.

— Cu Europa occidentală, pe de o parte, și cu Statele Unite, pe de alta — sau cu amîndouă deodată?

— Noi am fi preferat să ducem discuții separate. Dar vrem să avem relații în același timp și cu dv. și cu Statele Unite.

— Domnule președinte, cînd, în urmă cu un an, ați dat ordin trupelor să treacă peste Canalul Suez, ați prevăzut oare măsuri concrete sau chiar acorduri în vederea folosirii de către țările arabe a armei petrolului?

— În nici un caz. Eu am lăsat întreaga libertate fiecărui stat arab să ia hotărîri proprii. În ce mă privește, am luat această decizie pentru că toți frații mei din țările arabe vroiau să vadă fapte. Numai după ce a început lupta, au căutat să vadă ce fel de arme posedau. Și, atunci, cînd ei și-au dat seama că energia, petrolul constituie, într-adevăr, o armă, au folosit-o.

— După războiul din octombrie, ați contat pe investiții occidentale în valoare de miliarde. Această speranță nu s-a îndeplinit. Sînteți decepționat?

— Puțin, desigur. Dar eu sînt un om practic. Eu cred că, la timpul potrivit, și noi trebuie — de pildă, prin măsuri legislative — să ne pregătim pentru noua deschidere a țării noastre.

— Aceste investiții ați putea, însă, să le obțineți de la alte state, inclusiv de la cele producătoare de petrol.

— Da, cred că putem conta pe ambele părți.

— Domnule președinte, convorbirile de pace privind Orientul Apropiat de la Geneva vor trebui să fie reluate curînd. Vă așteptați la progrese?

— Mă voi duce la Geneva fără idei preconcepute și hotărît să acționez pentru pace. Dacă Israelul nu va acționa în același sens, atunci voi aduce problema în fața Consiliului de Securitate și a întregii lumi.

— Premierul israelian Rabin a făcut un lucru pe care pînă acum toate celelalte guverne israeliene au refuzat să-l facă: a înaintat guvernului american o hartă cu așa-numitele granițe sigure. Cunoașteți această hartă?

— Nu, deloc. Am citit despre ea numai în ziare.

— Luna trecută, ați declarat că, mai importantă decît retragerea israelienilor din Sinai, ar fi retragerea lor de pe Înălțimile Golan, de pe malul vestic al Iordanului și din Ierusalim. De ce ?

— Eu am spus exact următoarele : nu este hotărîtoare retragerea din Sinai și de pe Înălțimile Golan, hotărîtoare este problema Palestinei, cheia întregului conflict.

— Să presupunem că Israelul se retrage de pe malul vestic al Iordanului. Ce se va întîmpla, apoi, cu această regiune ? Sprijiniți — la fel ca Organizația pentru Eliberarea Palestinei (O.E.P.) — un stat palestinian independent pe malul occidental al Iordanului ?

— Hotărîrea în legătură cu această problemă trebuie să o ia în primul rînd palestinienii. Dacă însă mă întrebați, răspunsul meu este : eu sprijin un astfel de stat.

— Faptul că pe malul occidental — în prezent deja suprapopulat — vor veni alte sute de mii de refugiați nu va crea noi tulburări în Orientul Apropiat ?

— Ei au nu numai malul occidental al Iordanului, ci și fîșia de pămînt Gaza...

— ...care însă este, de asemenea, suprapopulată.

— Problema statului palestinian trebuie luată în considerare dacă vrem să realizăm pacea în această regiune. Fiindcă Palestina constituie principala problemă.

— Chiar americanii au recunoscut, între timp, drepturile legitime ale poporului palestinian. Înțelegeți prin aceste drepturi legitime întemeierea unui stat palestinian independent, în afara Israelului, cu frontierele din 1967 ?

— Eu înțeleg prin aceasta întemeierea unui stat palestinian.

— Fără date precise cu privire la situarea lui geografică și la suprafața ce va trebui s-o aibă ?

— Pe malul occidental al Iordanului și fîșia de pămînt Gaza se poate conta. Să începem, deci, cu acestea. Este, în orice caz, concepția mea. Eu nu știu, totuși, ce gîndesc palestinienii. De ce nu sînt lăsați palestinienii să vină la Geneva și, acolo, în fața întregii lumi, să-și expună punctul lor de vedere ? Acesta este răspunsul meu.

— Domnule președinte, regele Feisal al Arabiei Saudite a spus că ar dori să se mai roage în Ierusalim măcar o dată în viața sa. Ați putea concepe, ca musulman, să vă rugați într-un Ierusalim, care să nu aparțină nici Israelului, nici vreunui stat arab, ci să aibă un statut special ?

— Ierusalimul trebuie să fie eliberat de sub ocupația israeliană. Vă spun foarte clar : nici un arab, nici un musulman nu va accepta suveranitatea israeliană asupra părții răsăritene a Ierusalimului.

— Să presupunem că Israelul se retrage, în cele din urmă, din toate teritoriile ocupate în 1967. Veți semna atunci un tratat de pace, veți stabili relații diplomatice cu Israelul și veți deschide Canalul Suez și pentru navele israeliene ?

— Dacă Israelul se retrage, sînt gata să semnez un *acord* de pace, nu însă un *tratat* de pace. Acestea sînt două lucruri complet diferite.

— Vă rugăm să explicați diferența.

— Sînt gata să semnez un acord de pace. În ce privește stabilirea de relații normale — diplomatice, economice — consider că acest lucru trebuie să-l hotărască generația viitoare. Nu puteți, după 26 de ani de violență, ură, amărăciune și război, să-mi cereți să stabilesc relații normale cu Israelul. Singurul lucru pentru care sînt gata este un acord de pace prin care starea de război, care durează de 26 de ani, să înceteze.

— Mai este de actualitate perspectiva călătoriei dv., încă în acest an, în Statele Unite ?

— Voi aștepta, în primul rînd, rezultatele noii misiuni a secretarului de stat Henry Kissinger. Apoi vom hotărî.

— Domnule președinte, privind în viitor, cum apreciați că va arăta Orientul Apropiat, să zicem, la cinci ani după războiul din octombrie ?

— Totul depinde de ce poziție va lua Israelul în viitorul apropiat la Conferința de la Geneva. Întrebați-mă, din nou, după Conferința de la Geneva, și vă voi putea da un răspuns.

— Dv. cereți mereu israelienilor să-și schimbe poziția. Sînt și arabii dispuși la unele concesii ?

— Ce concesii doriți să cereți de la arabi ?

— Noi doar întrebăm, dacă nu cumva dv. aveți ceva în vedere...

— Ce fel de concesii ar trebui să facem ? Dacă ar fi să facem unele, acestea ar putea fi doar concesii privitoare la țară sau suveranitate. Astfel de concesii nu sîntem dispuși să facem.

— Nu vorbim despre acestea, ci, de exemplu, despre recunoașterea așa-numitelor frontiere sigure pe care le revendică Israelul.

— Eu însumi am nevoie de garanții pentru noi frontiere, mai degrabă decît Israelul. Ar trebui să ni se dea garanții, la fel ca și Israelului.

— Sînteți de acord că Israelul acceptînd medierea lui Henry Kissinger a renunțat la condiția sa sine qua non privind convorbirile directe între arabi și israelieni ?

— Dacă mergem la Geneva, Israelul va vorbi, și noi vom vorbi, așa după cum stăm împreună și la Națiunile Unite.

Luînd cuvîntul, la 17 octombrie, în fața participanților la un mare miting organizat în „Plaza de Mayo" din Buenos Aires, președintele națiunii argentiniene, Maria Estela Martinez de Peron, a anunțat, în aplauzele entuziaste ale mulțimii, că guvernul a hotărît să „argentinizeze" societățile străine „Standard Electric", „Siemens" și „Italo-Argentine". Această măsură implică transformarea companiilor respective în societăți mixte, cu o participare majoritară a statului la acțiunile lor. Anterior, Parlamentul de la Buenos Aires acuzase compania „Standard Electric" — cu capital nord-american — și compania „Siemens" — cu capital vest-german — de desfășurarea unor acțiuni „frauduloase" pe teritoriul Argentinei. Cele două societăți sînt producătoare de material telefonic și de telecomunicații. Cît privește compania „Italo-Argentine", hotărîrea privind „argentinizarea" ei este privită ca deosebit de importantă, întrucît, împreună cu compania națională „Seqba", aceasta furnizează cea mai mare parte a energiei electrice pentru diferitele regiuni ale Argentinei

În discursul său, Maria Estela Martinez de Peron a mai anunțat convocarea „marii reuniuni paritare naționale", care va fixa „noile sporiri de salarii pentru toți muncitorii"

JENMINJIBAO

PEKIN

SPRIJIN RECIPROC ȘI COOPERARE SINCERĂ

INSPIRATE de linia revoluționară a președintelui Mao în domeniul problemelor externe, relațiile Chinei cu țările străine s-au dezvoltat în mod constant în cei 25 de ani de la proclamarea Republicii Populare Chineze. China are, în prezent, prieteni în toată lumea. Revoluția și construcția socialistă din China se bucură de simpatia și sprijinul țărilor prietene din lumea a treia și ale popoarelor din diferite alte țări. Poporul chinez consideră de datoria sa internaționalistă să sprijine lupta dreaptă a națiunilor și popoarelor oprimate din lume și să ajute țările prietene să-și dezvolte economia lor națională în mod independent și bazîndu-se pe forțele proprii. China a stabilit relații de cooperare economică și tehnică cu peste 50 de țări pe care le ajută cum poate mai bine. Aria ajutorului său pentru străinătate a fost extinsă în mod deosebit după marea revoluție culturală proletară. Sprijinul politic reciproc și ajutorul economic reciproc dintre China și țările prietene din lumea a treia au favorizat independența și dezvoltarea fiecăreia dintre ele și au întărit permanent prietenia lor.

Acordînd sprijin economic și tehnic altor țări, China se bazează pe cele opt principii pe care, la sfîrșitul lui 1963 și începutul lui 1964, în timpul vizitei în Africa, premierul Ciu En-lai le-a enunțat ca principii de bază ale ajutorului acordat de China țărilor străine și care exprimă, în mod limpede, internaționalismul Chinei. Principiile sînt următoarele : 1. Guvernul chinez se bazează întotdeauna pe principiul egalității și avantajului reciproc în acordarea de ajutor altor țări. Nu consideră niciodată un astfel de ajutor ca pe ceva cu scop unilateral, ci ca pe ceva reciproc. 2. Acordînd ajutor altor țări, guvernul chinez respectă cu strictețe suveranitatea țărilor care primesc ajutorul și nu-l condiționează niciodată și nu cere nici un privilegiu. 3. China acordă ajutor economic sub formă de împrumuturi fără dobîndă sau cu dobîndă scăzută și prelungește scadența rambursării, dacă este necesar, pentru a ușura cît mai mult posibil sarcina țărilor care primesc ajutorul. 4. Acordînd ajutor celorlalte țări, scopul guvernului chinez nu este de a face ca țările care primesc ajutorul să fie dependente față de China, ci de a le ajuta să pășească treptat pe calea unei dezvoltări economice de sine stătătoare și independente. 5. Guvernul chinez face toate eforturile pentru a ajuta țările care primesc ajutorul să realizeze proiecte care cer investiții mai puține, dar devin mai repede rentabile, în așa fel încît guvernele țărilor care primesc ajutorul să-și poată spori venitul și să acumuleze capital. 6. Guvernul chinez furnizează material și echipament de cea mai bună calitate, din producția proprie, la prețurile pieței internaționale. Dacă echipamentul și materialul furnizat de guvernul chinez nu corespund caracteristicilor și calității asupra cărora s-a căzut de acord, guvernul chi-

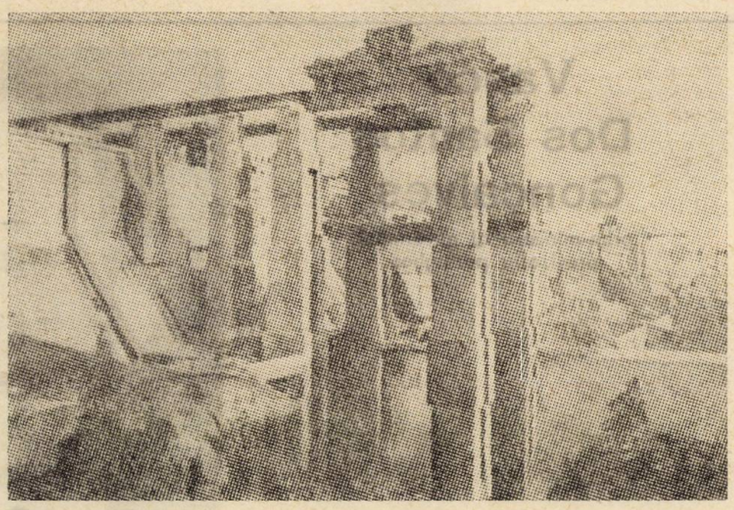

Barajul de pe fluviul Hanşui. Acest baraj dispune de un dispozitiv mecanic de ridicare a unor nave de pînă la 150 de tone

nez îşi asumă răspunderea înlocuirii acestora. 7. În cazul în care acordă o asistenţă tehnică într-un domeniu specific, guvernul chinez va căuta ca personalul din ţara parteneră să stăpînească pe deplin această tehnică. 8. Experţii detaşaţi de către China pentru a participa la construcţia din ţările care primesc ajutorul vor avea acelaşi standard de viaţă ca şi experţii din ţara parteneră. Experţilor chinezi nu li se va permite să adreseze cereri speciale sau să se bucure de înlesniri speciale.

China este o ţară socialistă în curs de dezvoltare şi aparţine lumii a treia. Ea şi celelalte ţări prietene din lumea a treia au trecut prin suferinţe asemănătoare în trecut şi astăzi au în faţă sarcini comune. Lupta împotriva imperialismului, a colonialismului vechi şi nou şi împotriva hegemonismului le-a unit. Construcţia în fiecare din aceste ţări impune, de asemenea, ajutor şi sprijin reciproc. Aceasta este baza solidă a cooperării economice şi tehnice a Chinei cu ţările din lumea a treia. China este încă relativ rămasă în urmă din punct de vedere economic şi tehnic. Pe de o parte, poporul chinez munceşte din greu şi îşi edifică ţara cu austeritate şi economie, iar, pe de altă parte, este gata să ajute ţările prietene din lumea a treia în dezvoltarea economiei lor naţionale şi să coopereze cu ele în domeniul economic şi tehnic. Acest gen de cooperare reprezintă un ajutor reciproc între ţările în curs de dezvoltare. Victoriile ţărilor prietene din lumea a treia în lupta lor împotriva imperialismului, colonialismului şi hegemonismului reprezintă un sprijin şi un izvor de încurajare pentru poporul chinez şi pentru popoarele lumii. Dezvoltarea constantă a economiei naţionale în ţările lumii a treia a făcut ca lupta comună a popoarelor din întreaga lume împotriva imperialismului şi hegemonismului să devină mai puternică şi reprezintă, de asemenea, un sprijin pentru China.

Pentru îndeplinirea datoriei internaţionaliste se cere respectarea cu stricteţe a suveranităţii ţărilor care primesc ajutoare. Ţările, mari sau mici, sărace sau bogate, care primesc ajutor sau care acordă ajutor, trebuie să fie tratate ca egale. China are datoria de a-şi ajuta prietenii din toată inima şi nu are nicidecum dreptul să critice, să facă greutăţi sau să dea ordine altora. În momentul în care discută acordurile economice şi tehnice cu alte ţări sau în timpul aplicării acestora, China respectă cu stricteţe suveranitatea celorlalte ţări şi veghează să prevaleze consultarea deplină şi prietenească între ele. China nu impune niciodată condiţiile sale altora şi nu se amestecă în afacerile interne ale ţărilor partenere.

În construcţia naţională, ţările din lumea a treia depind în principal de propriul lor popor. Ajutorul din străinătate este numai suplimentar. Calea sigură pentru ţările din lumea a treia în vederea dezvoltării economiei lor naţionale şi dobîndirea libertăţii economice este sprijinirea pe propriile lor eforturi, sporite de ajutorul din străinătate acordat pe bază de egalitate şi avantaj reciproc. Ajutînd ţările prietene, China are în vedere ca acestea să pornească de la condiţiile lor actuale, să se bazeze pe puterea şi înţelepciunea poporului lor, să folosească propriile lor resurse, să construiască treptat agricultura, industria uşoară şi industria grea, potrivit nevoilor propriului lor popor, eliberîndu-se treptat de dependenţa economică faţă de alte ţări.

Pentru a ajuta ţările prietene să păşească pe calea bizuirii pe forţele proprii, este necesar să se organizeze construcţia proiectelor care beneficiază de ajutor din partea Chinei, în raport cu importanţa şi urgenţa nevoilor ţărilor beneficiare. Dominaţia colonialistă şi imperialistă prelungită a avut ca rezultat în unele ţări în curs de dezvoltare o economie ciuntită, bazată pe monocultură. În conformitate cu actualele condiţii din aceste ţări, noi le ajutăm, în primul rînd, să-şi dezvolte agricultura şi industria uşoară pentru a furniza popoarelor lor mai multă hrană, îmbrăcăminte şi alte bunuri pentru consumul zilnic. Pe această bază, noi trecem apoi la începerea treptată a unor proiecte din industria grea. Rezultatele arată că această practică se potriveşte nevoilor ţărilor în curs de dezvoltare şi intereselor popoarelor lor, ajutîndu-le treptat să pună capăt dependenţei economice faţă de alte ţări, prin crearea şi dezvoltarea economiei lor naţionale.

În prezent, China participă în cooperare cu ţările prietene, în majoritatea cazurilor, la proiecte de mărime mică şi mijlocie. Aceste proiecte cer investiţii scăzute, iar roadele se culeg repede. Pentru a face faţă nevoilor reale de dezvoltare economică a ţărilor prietene, noi le ajutăm treptat să-şi construiască anumite proiecte mari, cum ar fi complexe metalurgice, rafinării de petrol, uzine de maşini grele, centrale electrice, căi ferate şi autostrăzi. Ajutîndu-le să construiască atît proiecte mari din industria grea şi transporturi, cît şi proiecte mici şi mijlocii din domeniul agriculturii, industriei uşoare, scopul nostru este acelaşi, respectiv să ajutăm ţările prietene să se dezvolte independent şi pe baza resurselor proprii. În momentul în care China ajută ţările prietene să-şi construiască o ramură completă a industriei, scopul ei este de a le ajuta să folosească pe deplin propriile lor resurse şi să schimbe treptat situaţia în care ele exportă materii prime la preţuri scăzute şi importă produse finite la preţuri ridicate, fiind, deci, exploatate printr-un schimb inegal de valori.

Ajutorul chinez pentru ţările străine este fie gratuit, fie sub forma unor împrumuturi în condiţii favorabile. Asemenea împrumuturi reprezintă o formă de cooperare între prieteni. Respectînd pe deplin suveranitatea ţărilor prietene, noi le consultăm asupra felului în care aceste împrumuturi vor fi folosite şi înapoiate, luînd în considerare nevoile lor reale. Ca stat socialist, China nu exportă capital, nici nu tolerează camăta. Înainte de 1964, cele mai multe din împrumuturile Chinei pentru ţările străine erau fără dobîndă, iar unele erau cu dobîndă mică. De atunci, toate împrumuturile noastre pentru ţările străine au fost fără dobîndă. Termenul pentru rambursare este lung. Dacă ţara care a primit ajutorul nu poate plăti la scadenţă, termenul poate fi prelungit. Cînd acordăm împrumuturi naţiunilor prietene, scopul nostru nu este acela de a obţine cîştiguri economice printr-o rapidă recuperare a capitalului sau acela de a pretinde o parte din produsele specifice din ţările care au primit ajutorul. Noi nu exercităm niciodată presiuni asupra ţărilor partenere, nici nu încercăm să le controlăm prin intermediul împrumuturilor, nici nu le impunem să înapoieze împrumutul.

În prezent, dezvoltarea economică a Chinei este încă la un nivel mai degrabă scăzut, iar puterea sa materială este limitată. Capacitatea Chinei de a acorda ajutor ţărilor străine nu este pe măsura dorinţei sale. Prietenii din diferite ţări au elogiat tot ceea ce a făcut China prin acordarea de ajutor pentru ţările străine. Aceasta reprezintă o mare încurajare pentru noi. Aceasta ne determină, de asemenea, să acordăm atenţie examinării şi depăşirii neajunsurilor din munca noastră. Aceasta ne determină să lucrăm intens, în aşa fel încît ajutorul economic şi tehnic al Chinei să fie şi mai eficient şi spre un mai mare avantaj al popoarelor din ţările beneficiare.

Premierul Harold Wilson şi soţia sa în faţa sediului guvernamental din Downing Street nr. 10. În prima şedinţă a noului guvern britanic au fost discutate „priorităţile" legislative care urmează să fie înaintate spre aprobare parlamentului, după ce acesta îşi va începe noua sesiune

TANIUG

BELGRAD

SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ — PROBLEMĂ POLITICĂ PRIMORDIALĂ

LA 30 SEPTEMBRIE, a avut loc la Belgrad cea de-a treia ședință a Prezidiului C.C. al U.C.I., în cadrul căreia au fost examinate situația social-economică actuală și înfăptuirea sarcinilor privind stabilizarea economiei.

La primul punct de pe ordinea de zi a prezentat o expunere Voio Srzentici, secretar în Comitetul Executiv al Prezidiului C.C. al U.C.I. La începutul expunerii sale, Srzentici a spus că, ținînd seama de situația economică actuală, este necesar ca ea să fie apreciată în mod real de către toți, de la cele mai mici organizații de muncă pînă la organele federale, să fie prezentată adevărata stare de lucruri, deoarece aceasta este condiția pentru adoptarea măsurilor și acțiunilor corespunzătoare. Pesimismul sau optimismul exagerat în ceea ce privește actuala situație economică nu duc la nimic. De asemenea, este dăunătoare și dramatizarea situației, la fel ca și orice înfrumusețare sau mascare a adevăratei stări de lucruri. Materialele prezentate în ședință și toate analizele făcute arată că situația economică este destul de complexă. Pe de o parte, producția materială, productivitatea muncii, gradul de angajare a brațelor de muncă și veniturile personale înregistrează creșteri după doi ani de stagnare. Pe de altă parte, s-au ivit dificultăți serioase, cum sînt creșterea prețurilor și inflația, agravarea situației economiei iugoslave în cadrul relațiilor economice internaționale, creșterea peste măsură a consumului general. Din cauza unor probleme nerezolvate în structura economiei, creșterea ridicată a producției industriale agravează situația balanței de plăți a țării, iar, pe plan intern, se formulează mereu cereri pentru emisia de bani și pentru soluționarea problemelor prin intervenția statului. Toate acestea duc la concluzia că rezultatele pozitive în economie nu sînt suficient de consolidate și că există indicii privind agravarea situației în unele domenii.

Una din cele mai mari probleme economice și politice este inflația crescîndă. Ea devalorizează în mare măsură rezultatele obținute, agravează situația materială a clasei muncitoare și a celorlalți oameni ai muncii, avînd un efect limitativ asupra dezvoltării autoconducerii socialiste. Printre direcțiile mai importante ale acțiunii în lupta împotriva inflației se numără înlăturarea cauzelor principale care duc la ea.

După ce a subliniat faptul că situația economică și gradul de inflație în Iugoslavia sînt influențate puternic de relațiile economice internaționale, Srzentici a precizat că va trebui să se organizeze studierea multilaterală a tendințelor în viața economică internațională, a influențelor lor asupra economiei iugoslave, spre a se trage la timp concluziile necesare și a se adopta măsurile adecvate pentru atenuarea și reducerea influenței negative din străinătate.

Printre tendințele economice negative, Srzentici a mai menționat lipsa de lichidități în economie și agravarea simțitoare a situației balanței de plăți externe. Partea principală a importurilor iugoslave o constituie materiile prime și materialele necesare producției, ale căror prețuri pe piața mondială au crescut, în primele opt luni ale acestui an, cu peste 70 la sută. Aceasta impune orientarea mai hotărîtă spre schimbarea structurii producției, adică dezvoltarea producției de materii prime indigene și economisirea pe toate căile a combustibililor, materiilor prime și a altor produse din import. Această orientare trebuie să-și găsească expresia în politica viitoare privind construcția diferitelor capacități prelucrătoare. Trebuie împiedicat importul nejustificat al unor mărfuri, precum și exportul de produse deficitare pe care le importam apoi la prețuri mai mari.

Srzentici a subliniat îndeosebi că Uniunea Comuniștilor nu a impus pînă acum adoptarea unor măsuri energice pentru ca rețeaua comercială iugoslavă să activeze mai organizat în străinătate și să fie împiedicate diferite abuzuri în comerțul exterior. El a adăugat că această sarcină trebuie îndeplinită fără nici o amînare, cu stabilirea gradului de răspundere a acelora care se opun acestui lucru.

În continuare, Srzentici a evidențiat unele sarcini principale, care rezultă din hotărîrile Congresului al X-lea al U.C.I., referitoare la domeniul social-economic.

Accentuînd că cele mai importante sarcini sînt concentrate în sfera economică, Srzentici a declarat că Uniunea Comuniștilor trebuie să abordeze situația economică, socială și politică a clasei muncitoare ca o problemă politică primordială.

PROFIL

Vasco Dos Santos Gonçalves

prim-ministru al guvernului provizoriu portughez

Vasco Gonçalves s-a născut în 1921, la Lisabona. A urmat studii de arhitectură la Universitatea din Lisabona, dedicîndu-se, apoi, carierei militare (din 1942). A petrecut mai mulți ani în colonii : între 1955-1957 în Goa, 1966-1967 — Mozambic, 1970-1971 — Angola, unde a fost promovat la gradul de colonel. Din 1972, a fost atașat la Direcția trupelor geniste din Lisabona. La ultimele alegeri (octombrie 1973), Vasco Gonçalves a făcut campanie pentru C.D.E. (Comisia Democratică Electorală), care grupa opoziția de stînga împotriva regimului Caetano.

La 9 septembrie 1973, Vasco Gonçalves și cîteva zeci de căpitani se întîlnesc pentru prima oară la Evora (Alentejo). Nu intenționa „să facă politică". Discută, însă, despre pericolele războiului colonial, despre promovarea cadrelor militare. Discută, de fapt, politică. Aici, la Evora, ia naștere Mișcarea căpitanilor. Două luni și jumătate mai tîrziu — 24 noiembrie 1973 —, la Porto, mișcarea capătă o veritabilă structură politică și hotărăște să acționeze pentru răsturnarea regimului fascist al lui Marcello Caetano. Teoreticianul mișcării, colonelul Vasco Dos Santos Gonçalves, supune votului celor prezenți trei ipoteze de acțiune : 1) cucerirea puterii printr-o acțiune armată ; 2) un plan de revendicări care să plaseze regimul fascist într-o situație limită ; 3) o confruntare directă cu regimul fascist pentru a-l constrînge să proclame alegeri libere, controlate de forțele armate.

Alături de căpitanii Carvalho și Maia, Vasco Dos Santos Gonçalves avea să asigure succesul mișcării insurecției de la 25 aprilie. (Căpitanul Maia avea să conducă operațiunile militare din noaptea de 24 aprilie, prevăzînd totul, în afara faptului că regimul fascist va cădea în 12 ore).

Înainte de numirea sa în postul de prim-ministru — 17 iulie — Vasco Gonçalves a făcut parte din Consiliul de Stat înființat la 31 mai. La 13 septembrie, Vasco Gonçalves a fost avansat la gradul de general de brigadă.

Vasco Gonçalves este căsătorit și are doi copii.

Declarația generalului Carvalho

Dan Mateescu, București. Într-un interviu acordat ziarului „Diario de Lisboa", generalul de brigadă Otelo Saraiva de Carvalho a relevat amănunte în legătură cu evenimentele din noaptea de 27 spre 28 septembrie, care au dus la demisia generalului Spinola. Comandantul regiunii militare Lisabona și comandant adjunct al Comandamentului operațional (COPCON) confirmă că a fost deținut, timp de două ore, la palatul Belem. „Cînd am fost reținut la Belem, am încercat să-i calmez pe camarazii mei care mi-au telefonat pentru a cunoaște în ce situație mă aflu. Am calmat personalul COPCON dar, începînd de la un anumit moment, mi-a fost imposibil să mai fac acest lucru, deoarece ei au observat că nu vorbesc liber. Au dedus că sînt deținut. Într-o anumită măsură, era adevărat. Am fost deținut la Belem" — arată generalul.

În legătură cu atmosfera care domnea la președinția Republicii în acea noapte, generalul afirmă: „Cînd am sosit la Belem, era ora două dimineața. Domnea o tensiune extraordinară. Am intrat optimist ca întotdeauna și am aruncat cîteva cuvinte, dar nimeni nu a rîs".

Membrii juntei, membrii cabinetului și generalul Gonçalves se aflau acolo „foarte abătuți", afirmă generalul Carvalho. În cursul nopții, generalul Gonçalves „ a avut o puternică altercație cu membrii juntei. A fost o scenă foarte tristă și care a contribuit la demisia a trei generali care l-au insultat". Generalul relatează, apoi, cum unitățile pendinte de COPCON au cerut să nu primească ordine decît de la el, nu de la generalul Spinola. Potrivit lui Carvalho, „atitudinea lor fermă l-a convins, în final, pe generalul Spinola că nu putea domina Mișcarea forțelor armate". Atunci, generalul Spinola a cerut generalului Carvalho să telefoneze la COPCON pentru a preciza că nu este deținut. „Știam că nu lupt împotriva generalului Spinola. Aceasta nu a fost niciodată intenția mea și niciodată nu am avut de gînd să acționez împotriva lui sau să organizez vreo lovitură de stat pentru a-i prelua puterea. Generalul Spinola s-a convins singur de acest lucru", a subliniat generalul Carvalho.

Autorul interviului a recunoscut că „problema baricadelor a scăpat complet de sub controlul forțelor de ordine". El a precizat că COPCON prevăzuse că manifestația „majorității tăcute" putea degenera într-o bătălie deschisă. Potrivit lui, COPCON avea planul său pentru a dejuca această manifestație, dar „nu a fost autorizat să apese pe buton pentru a pune în aplicare planul, și vineri seara au început să fie ridicate baricade pe căile de acces spre Lisabona". În **fotografie :** noul guvern portughez — în centru, lîngă masă, președintele Costa Gomes ; în spatele său, premierul Vasco Gonçalves.

Deblocarea Canalului Suez

Gheorghe Litzica, București. Vă prezentăm noi date cu privire la desfășurarea lucrărilor de deblocare a Canalului Suez, furnizate de Gary Hicks, corespondent la „London Press Service". Această cale de navigație este blocată de șapte ani, ca urmare a ostilităților din 1967. Apele și malurile Canalului au fost umplute de epave și obstacole de tot felul : epavele unor avioane și vase, bombe și obuze neexplodate.

Datorită lucrărilor de degajare, efectuate în colaborare internațională, se apreciază că vasele comerciale de tonaj mediu vor putea să traverseze Canalul, în 15 ore, primăvara viitoare. De asemenea, pare cert că, spre mijlocul lunii noiembrie, Canalul va fi destul de curățat pentru ca vasele comerciale blocate aici din 1967, în număr de 15, dintre care 13 se află în Marele Lac Amar, să-l poată, în sfîrșit, părăsi. Aceste vase (4 britanice, 2 americane, 2 suedeze, 2 poloneze, 1 vest-german, 1 iugoslav și 1 francez) vor fi remorcate spre nord, prin Port Said, spre Mediterana orientală. După care, conducerea Canalului va avea nevoie de cîteva luni de zile pentru a draga și reechipa Canalul cu aparate de navigație și comunicație, înainte de a-l putea redeschide cu adevărat navigației.

Lucrările de degajare au început în aprilie 1974, odată cu sosirea a trei dragoare de mine britanice și a unor elicoptere americane specializate în distrugerea minelor. În iulie, malurile au fost degajate pe o lărgime de 500 de metri de ruinele și obuzele neexplodate, operațiune deosebit de periculoasă, efectuată de geniștii egipteni. La 29 mai, companii americane de despotmolire au început să taie și să ridice principalele 10 epave care blocau Canalul, inclusiv vasul Mecca de 11 000 de tone, de departe cel mai mare obstacol. Britanicii au sarcina de a degaja Canalul de toate explozivele. Operațiunea a început la 1 mai, cînd trei dragoare de mine, Wilton, Bassington și Maxton, precum și vasul auxiliar Abdiel au terminat degajarea orașului Port Said, reușind să pătrundă în Canalul principal. Vasul Maxton a pătruns în Canal la 14 iulie : după 1967 era, pentru prima oară, cînd un vas naviga pe Canalul Suez. Folosind echipament cu ultra-sunet pentru detectarea obstacolelor în apă, cele trei dragoare de mine nu reușesc să degajeze zilnic decît circa un kilometru și jumătate. O echipă de 14 scafandri caută explozivele pe flancurile Canalului, la adîncimi între 3 și 8 metri. Această misiune, îndeplinită în cooperare cu scufundători egipteni, i-a obligat pe aceștia din urmă să petreacă, pînă acum, o mie de ore sub apă. În plus, echipa respectivă — care poate lucra pînă la o adîncime de 75 de metri — are și alte sarcini, între altele, studierea epavelor și a docurilor din orașele Port Said, Suez, Port Tawfik și Adibaya.

Ilie Strîmbu, Brașov. La 3 octombrie, a avut loc un atentat împotriva președintelui interimar al Republicii Cipru, Glafkos Clerides. Atentatul nu a reușit. **Fotografia** pe care o publicăm mai jos îl înfățișează pe Clerides părăsind biroul său din Nicosia, cu cîteva minute înaintea atentatului.

Aura Danciu, București. Henry Kissinger a divorțat de prima soție (Ann Fleicher) în anul 1964. Are, din prima căsătorie, doi copii : Elisabeth — 15 ani și David — 12 ani. Actuala soție a secretarului de stat al S.U.A. se numește Nancy Maginess. O cunoaște de mai multă vreme, iar, la recomandarea sa, a devenit consilier în probleme de politică externă al guvernatorului Nelson Rockefeller. În anul 1973, cînd guvernatorul New York-ului demisionează din postul său, Nancy a fost numită directoare pentru studiile internaționale la Fundația Rockefeller.

Mircea Sumăreanu, Făgăraș. Vă mulțumim pentru scrisoarea trimisă. În legătură cu observația dv., după cum ați putut constata citind această rubrică din nr. 43, am rectificat greșeala la care vă referiți. În ceea ce privește filmul despre care ne scrieți, generic acestuia dădea răspuns întrebărilor dv. privind evenimentul și locul în care s-a întîmplat.

Constantin Olteanu, com. Paraschiv, jud. Teleorman. Vă mulțumim pentru interesul manifestat. În perioada la care vă referiți, revista noastră a scris de mai multe ori despre problemele ridicate de dv. Vă sugerăm consultarea amplului răspuns apărut în cadrul acestei rubrici (nr. 29—41), în care veți găsi informații despre Jackie (Kennedy) Onassis. La rubrica „Profil" din nr. 38/1973 am publicat datele biografice ale lui Henry Kissinger. Vom încerca să răspundem și celeilalte întrebări.

POSTA REDACTIEI

Premiile Nobel — 1974

Aftenie Bostan, Tulcea. Premiul Nobel pentru medicină a fost acordat unui grup de trei savanți — George Emil Palade, Albert Claude, Christian de Duve.

George Emil Palade, *primul savant de origine română care primește acest premiu, s-a născut în 1912, la Iași, și a obținut, în 1940, titlul de doctor în medicină la Facultatea de Medicină din București. Între 1935 și 1945, funcționează la Institutul de anatomie al acestei facultăți. Stabilindu-se, în 1946, în Statele Unite, petrece, mai întîi, un an la Universi-*

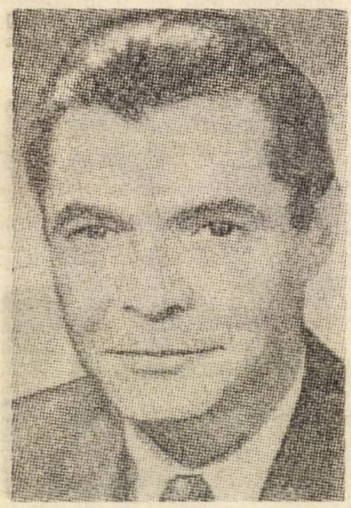

tatea din New York, în calitate de cercetător, apoi intră la Institutul Rockefeller, în cadrul căruia este numit, în 1956, profesor, iar, în 1961, șef al departamentului de biologie celulară. În prezent, este profesor la Universitatea din Yale. Profesorul George Emil Palade este, de asemenea, membru al Academiei Naționale de Științe a Statelor Unite și al altor academii și societăți științifice. George Emil Palade are contribuții esențiale în domeniul biologiei celulare, în special prin perfecționarea a două metode de cercetare ale acestei discipline (microscopia electronică și tehnica fracționării), lui datorîndu-se cunoașterea unor structuri fine celulare, precum și descoperirea unui nou compus celular: ribozomul (cunoscut și sub numele de „granulele Palade"), care este sediul sintezei proteinelor. **Albert Claude** s-a născut în 1899 la Longlier, în Luxembourg. În timpul primului război mondial, intră în serviciile de informații engleze din Belgia, ocupată atunci

de germani. Odată războiul terminat, Albert Claude obține, pentru meritele sale, autorizația de a-și începe studiile universitare, deși nu avea diplomele școlare necesare. Studiază, mai întîi, tehnologia, apoi se orientează către medicină și devine doctor la 29 de ani. Între 1925 și 1950, lucrează la Institutul Rockefeller din New York. Apoi, revine în Belgia, unde conduce Institutul Jules-Bordet din Bruxelles. Opera sa, importantă prin numeroasele descoperiri în cadrul biologiei celulare, este legată de studiul fracționat al celulei, de observarea microscopică electronică și analiza biochimică a organitelor celulare. **Christian de Duve.** Născut în 1917, în Anglia, dar de naționalitate belgiană, Christian de Duve și-a obținut titlul de doctor în 1941, la Universitatea din Louvain, în cadrul căreia este numit profesor în 1947. În 1951, devine directorul Institutului de chimie fiziologică, iar în 1962 profesor la Institutul Rockefeller din New

York, împărțindu-și activitatea între acest institut și Universitatea din Louvain, unde conduce laboratorul de biologie celulară. Christian de Duve are contribuții importante, îndeosebi în domeniul citologiei biochimice.

Premiul Nobel pentru literatură a fost decernat lui Eyvind Johnson și Harry Martinson. **Eyvind Johnson** este scriitor suedez, născut în 1900 la Oeverlulelaa. Cărțile sale (romane și povestiri scurte) sînt traduse în zece limbi. Cea mai apreciată este seria de patru romane autobiografice, „Roman despre Olav", publi-

cată între 1934 și 1937 și tradusă în opt limbi. Eyvind Johnson este, din 1957, membru al Academiei Suedeze. Premiul Nobel i-a fost atribuit „pentru arta sa narativă, pentru larga sa viziune în spațiu și timp, în serviciul libertății". **Harry Martinson.** Poet, eseist, romancier și dramaturg suedez, el s-a născut în 1901 la Blekinge. Martinson este autorul unei opere puternic influențată de lungile călătorii pe care le-a făcut în tinerețe. Este cunoscut, mai ales, printr-un mare poem epic, „Ania", transformat de compozitorul Karl Birger

Blomdahl într-o operă de succes internațional. Acordîndu-i Premiul Nobel, Academia Suedeză, din care Martinson face parte din 1949, aprecia că scrierile sale „surprind picătura de rouă și reflectă cosmosul".

Premiul Nobel pentru pace a fost atribuit lui Eisaku Sato și Sean McBride. **Eisaku Sato,** fost premier japonez, s-a născut în 1901 la Yamaguchi. În 1924 și-a luat licența în drept la Universitatea imperială din Tokio, și după cel de-al doilea război mondial, ia parte activă la constituirea Partidului liberal japonez în 1947, al cărui secretar general devine în 1950. În 1949, intră în Dieta japoneză, unde va fi reales de șapte ori. Este, apoi, succesiv ministru al poștelor și al transporturilor, pînă în 1953, și ministru de finanțe, în 1958, în cabinetul format de fratele său, Nobusuke Kishi. În noiembrie 1964, Eisaku Sato devine prim-ministru, funcție în care rămîne timp de aproape opt ani, pînă în 1972, cînd se retrage, continuînd, însă, să facă parte din parlamentul

japonez. Acordîndu-i distincția pentru pace, juriul Premiului Nobel a reamintit că Eisaku Sato a fost unul din susținătorii cei mai activi ai neproliferării armelor nucleare. **Sean McBride.** Născut la Paris în 1904, McBride și-a făcut studiile în Franța și, apoi, la Universitatea din Dublin. Timp de cincizeci de ani, el a fost unul din sprijinitorii luptei pentru cauza irlandeză și pentru drepturile omului. Între 1948 și 1951, a fost mi-

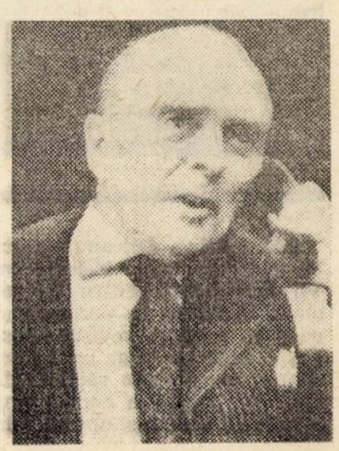

nistru de externe în guvernul irlandez. A ocupat numeroase funcții de conducere în organizații internaționale: secretar general al Comisiei internaționale a juriștilor, președinte al Biroului internațional al păcii de la Geneva, președinte al Amnesty International. În prezent, la vîrsta de 70 de ani, duce o susținută activitate în calitate de comisar al O.N.U. pentru Namibia. Juriul Premiului Nobel consideră activitatea sa ca un șir neîntrerupt de „eforturi pentru apărarea drepturilor omului în întreaga lume".

(Va urma)

Papua — Noua Guinee

M. Anca, București. 1. 1 decembrie 1974 trebuia să fie data independenței politice a unui nou stat : Papua — Noua Guinee. În luna iulie a acestui an, divergențele existente în rîndul echipei care conduce teritoriul au dus la amînarea proclamării independenței în anul 1975. Se știe că în acest teritoriu există un mare număr de triburi, cu obiceiuri, limbi și culturi diferite ; conducătorii triburilor mai numeroase sau mai prospere au început, în ultimul timp, să manifeste tendințe de hegemonie asupra celorlalte. Problemele multiple care se ridică în fața viitoarelor autorități încep chiar cu împărțirea (arbitrară, din timpul colonialismului) a teritoriului. În 1884, se hotărîse ca sudul să fie englez — Papuasia, iar nordul — Noua Guinee, plus insulele Amiralității, Noua Irlandă, Noua Britanie și Bougainville — german. În 1906, Marea Britanie cedează Papua Australiei ; în timpul primului război mondial, Australia pătrunde în Noua Guinee, iar, în 1920, Societatea Națiunilor îi acordă mandatul de administrare a acestei părți. Sub numele de tutelă, mandatul e reînnoit în 1945. Australia decide să acorde celor două teritorii (unul colonie, celălalt tutelă) o administrație comună. Hotărîrea guvernului australian de a acorda autonomie țării a urmat preluării puterii de către laburiști, în 1972. Inițial, actul trebuia să aibă loc la 1 decembrie 1973, apoi la 1 decembrie 1974 iar acum este din nou amînat.

2. Dependente de Statele Unite sînt : Samoa americană (capitala Pago-Pago) ; insulele Corn ; Guam (capitala Agana); insulele Howland, Baker și Jarvis (nelocuite); insula Johnston ; recifuI Kingman (nelocuit) ; insulele Midway ; insulele Navassa și Palmyra (nelocuite); zona Canalului Panama ; Porto Rico; insulele Swan ; insulele Virgine; insula Wake ; un grup de insule din Micronezia. Mai există, de asemenea, un număr mare de insule, în Pacific, majoritatea nelocuite, disputate de Statele Unite, Marea Britanie și Noua Zeelandă.

3. În problema Canalului Panama nu există date noi.

4. Despre teritoriile dependente încă, aparținînd Marii Britanii, Franței, Portugaliei, am scris în numeroase rînduri.

L. Stoiculescu, Rm. Vîlcea. Cele patru state care au votat împotriva rezoluției adoptate de Adunarea Generală a O.N.U. privind participarea Organizației pentru Eliberarea Palestinei la dezbaterea problemei palestiniene sînt : Bolivia, Republica Dominicană, Israelul și Statele Unite. Alte 20 de state s-au abținut : Australia, Barbados, Belgia, Birmania, Canada, Columbia, Costa Rica, Danemarca, Ecuador, R.F.G., Guatemala, Haiti, Islanda, Laos, Luxemburg, Marea Britanie, Olanda, Nicaragua, Paraguay și Uruguay. 105 state au votat în favoarea rezoluției.

Aerotrenul

Gheorghe Kovacs, Tg. Mureș. Aerotrenul este o invenție de ultimă oră în domeniul transporturilor, menită să asigure o deplasare intra și interurbană rapidă și comodă. El alunecă la o înălțime de 5 metri, cu o viteză de peste 270 mile pe oră, oferind posibilitatea transportării unui număr de 8 000 pasageri pe oră. Dar, ca orice noutate îndrăzneață, a stîrnit entuziasmul unora și neîncrederea altora.

Inventatorul aerotrenului este francezul Jean Bertin, care, în mod firesc, spera ca invenția lui să fie valorificată pentru prima dată în Franța. Precedentul guvern se arătase interesat de construirea unei linii care să lege cartierul de zgîrie-nori „La Défense", din vestul Parisului, cu Cergy-Pontoise, un oraș satelit al acestuia, situat la 15 mile depărtare, a cărui populație de 30 000 locuitori se va înzeci în următorii 20 de ani. Actualul guvern a respins însă proiectul, găsindu-l prea costisitor și inutil pentru transporturile suburbane.

În schimb, edilii orașului Marseille, care au făcut testări pe pista de încercări de la Orléans, consideră aerotrenul, după expresia primarului Gaston Deferre, „minunat și unic în lume". Marsiliezii studiază posibilitatea construirii a trei linii care să lege centrul orașului lor cu aeroportul Marignan (17 mile), cu complexul Fos-sur-Mer (15 mile) și cu Aix-en-Provence (20 mile).

Alte orașe dispuse să adopte sistemul „trenului pe pernă de aer" sînt Lyon și Grenoble. Compania Bertin a elaborat, de asemenea, studii pentru stabilirea de legături prin aerotren între Bruxelles, Strasbourg și Geneva.

Cel mai mare interes, însă, pentru proiectul francez este mărturisit de alte state, gata să investească sume importante în acest scop. Brazilia intenționează să folosească aerotrenul în Brasilia, Rio de Janeiro, Sao Paulo și între ultimele două. Jean Bertin a realizat studii pentru Malmö (Suedia) și Copenhaga (Danemarca). În Japonia, aerotrenul este prevăzut a asigura transportul între Tokio și noul aeroport Narita, în timp ce Italia face proiecte similare pentru Torino, Milano și Genova. În sfîrșit, dincolo de ocean, se studiază o versiune americană a trenului Bertin, de care s-au arătat interesate orașele Dallas, Houston, New Orleans și Los Angeles.

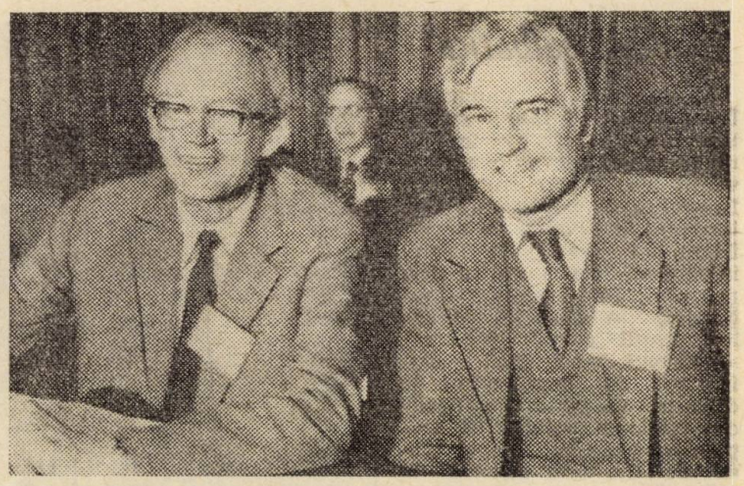

Sandu Valentin, București. Articolul publicat în nr. 42 al revistei noastre răspunde întrebărilor dv. despre Fondul Monetar Internațional (vă sugerăm, de aceea, consultarea lui). Directorul F.M.I. este Johannes Witteveen. La conferința recentă de la Washington s-a creat, după cum se știe, un comitet interimar al F.M.I., însărcinat cu studierea reformei sistemului monetar internațional, al cărui președinte a fost ales ministrul de finanțe canadian John Turner. În **fotografie:** directorul F.M.I. (stînga) și ministrul canadian de finanțe.

Zalman Shazar

Ștefan Bădescu, com. Șiria, jud. Arad. Zalman Shazar, care a încetat din viață, la 5 octombrie, la spitalul Hadassah din Ierusalim, a fost cel de-al treilea președinte al statului israelian. Pe adevăratul său nume Shneor Zalman Rubachov, s-a născut, la 6 octombrie 1889, la Mir, în apropiere de Minsk. Înainte de a ajunge în fruntea magistraturii supreme a Israelului, a dus o existență modestă, într-un sat de pionieri din Palestina, dar a activat în sînul partidului socialist și al organizațiilor sindicale. Timp de cîțiva ani, a condus cotidianul „Davar", organ al sindicatelor, apoi a fost ministru și, la 21 mai 1963, devine președintele Israelului, succedîndu-i lui Itzhak Ben Zvi.

Maria Muntean, Alba Iulia. Vă sugerăm să consultați articolele pe teme economice publicate în nr. 42 și 43.

Daniel Galoianu, of. P.T.T.R. Moreni, jud. Dîmbovița, dorește să cumpere numerele din lunile noiembrie-decembrie 1973 ale revistei noastre.

Ion Ceauș, intr. Nicolae Iorga, nr. 5, et. II, ap. 9, tel. 50 46 51, București, vinde urgent colecția revistei „Lumea" pe anii 1967—1974, în condiții foarte avantajoase.

POSTA REDACTIEI

„Colonii sălbatici"

Marin Prodan, Timișoara. În noaptea de 8 spre 9 octombrie cîteva mii de persoane — nu se cunoaște cifra exactă — veniți din diferite colțuri ale Israelului, au pornit spre Cisiordania în intenția de a înființa noi așezări de colonii israeliene. Ca și cei ce i-au precedat, fără succes, lîngă Nablus, în urmă cu cîteva luni, acești „coloni sălbatici", — bărbați, femei, copii — sînt incitați de organizații de dreapta, disidente din Partidul Național Religios și grupate în mișcarea „Blocul credinței". Cartierul general al „blocului", instalat la universitatea religioasă de lîngă Tel Aviv, a fost încercuit de un cordon de polițiști, care a reușit să împiedice plecarea cîtorva sute de persoane. Alte convoaie, pornite din Kyriath-Arba (lîngă Hebron), Ierusalim, Tel Aviv și Haifa, cu destinația est, au fost oprite în drumul lor de baraje ale poliției și armatei, dar o serie de grupuri au izbutit să se infiltreze pe căi secundare. La 9 octombrie, se semnala că grupul din Nablus reușise să implanteze cîteva corturi. Obiectivul „colonilor sălbatici" — sprijiniți de opoziția de dreapta „Likud", adepta colonizării întregii Cisiordanii — are un pronunțat caracter politic, îndreptat împotriva guvernului Rabin, care se opune implantării coloniilor în Cisiordania. Partidele de stînga și-au mobilizat forțele împotriva acțiunii „colonilor sălbatici", organizînd manifestații, în cursul cărora au cerut guvernului să folosească forța pentru a împiedica „invadarea Cisiordaniei". La 16 octombrie, trupele de ordine au evacuat circa 160 de „coloni sălbatici", care se instalaseră la numai 5 km de linia de încetare a focului, existentă înainte de conflictul din iunie 1967.

Virgil Stancu, Iași. 1. Am publicat în nr. 39 a.c., în cadrul acestei rubrici, datele solicitate despre împăratul Hirohito al Japoniei și soția sa, împărăteasa Nagako. **Fotografia** alăturată înfățișează cuplul imperial în grădina vilei imperiale de la Nasu, prefectura Tochigi, în vara acestui an.

2. Participanții la conferința asupra dreptului mării de la Caracas au convenit să se reîntîlnească din nou, la Geneva, la 17 martie 1975. Dacă întîlnirea de la Geneva (care va dura șapte-opt săptămîni) va ajunge la rezultatele dorite (respectiv un acord), o nouă conferință, finală, va avea loc la Caracas pentru a elabora în formă definitivă convenția asupra dreptului mării.

Energia solară

Ștefan Gheorghiu, Bacău. Utilizarea energiei solare în diverse domenii preocupă în modul cel mai înalt oamenii de știință. Iată ce scrie Peter Jones, corespondentul științific al publicației „Western Mail" din Cardiff : „Dr. Brian Brinkworth, de la Colegiul universitar al Țării Galilor, din Cardiff, este ferm convins de posibilitățile energiei solare în Marea Britanie. Autoritate eminentă în acest domeniu, el a creat în sînul departamentului de mecanică al Colegiului un centru de cercetări asupra folosirii razelor solare pentru a furniza căldură și energie electrică în casele particulare, exploatările agricole și uzine. El este convins că, pînă la sfîrșitul secolului, razele solare ar putea furniza apă caldă și căldură la 20 milioane de cămine britanice, ceea ce ar însemna economisirea a 50 milioane tone de cărbune pe an. Prima utilizare a energiei solare va fi, probabil, încălzirea apei în case ; ulterior, va putea fi extinsă la magazine, birouri, uzine, spitale, școli. A doua etapă — folosirea energiei solare pentru încălzirea unor imobile întregi și chiar pentru propulsarea anumitor tipuri de mașini. «Dacă numai unu la sută din căminele britanice ar fi echipate cu încălzire solară, s-ar putea economisi un miliard de unități electrice pe an», afirmă dr. Brinkworth. Acoperișurile și pereții ar putea fi utilizați pentru a capta energia solară. Fiecare casă britanică are o suprafață de acoperiș suficientă pentru a culege razele necesare propriului consum de apă caldă pe timp de vară, și între o treime și jumătate pe timp de iarnă. Captatorul s-ar prezenta sub forma unui acoperiș transparent dublat de o placă opacă. Acoperișul va fi încălzit de soare și căldura va fi transmisă unui rezervor de stocare pentru încălzirea alimentației cu apă.

O societate britanică — Multyflex — colaborează deja cu centrul-embrion al universității și plătește un asistent pentru a-l ajuta pe dr. Brinkworth în conceperea sistemului de încălzire a apei cu ajutorul razelor solare. Multyflex, al cărei sediu se află la 95 km de Cardiff, pe coastă, speră să lanseze aparatele înainte de sfîrșitul anului."

Athina Niarchos

Anghel Petrescu, Timișoara. Pentru a doua oară în patru ani, armatorul grec Stavros Niarchos, unul din oamenii cei mai bogați din Grecia, se află în doliu. Cea de-a cincea soție a sa, Athina Niarchos, a încetat din viață, în vîrstă de 47 de ani, la 10 octombrie, la reședința sa pariziană — somptuosul hotel particular al lui Niarchos, din rue Chanaleille. Potrivit unui comunicat remis presei, decesul s-a produs în urma unei crize cardiace sau a unui edem pulmonar. S-ar putea ca abuzul de somnifere să fie cauza acestei dispariții. Athina Niarchos — cunoscută mai ales prin diminutivul ei, Tina — este fiica lui Stavros Livanos, cunoscutul armator grec. La 22 de ani, s-a căsătorit cu Aristotel Onassis, favorizînd, astfel, unirea a două din cele mai mari flote maritime din Europa. Viața lor fastuoasă, deplasările constante dintr-o capitală într-alta, somptuozitatea insulei lor „Scorpios", croazierele cu luxosul yacht „Cristina", în care Winston Churchill și Greta Garbo se numărau printre oaspeții obișnuiți, au alimentat din abundență cronicile financiare, mondene și de fapt divers ale ziarelor. Acestea n-au scăpat prilejul să comenteze pe larg și divorțul lor, obținut de Tina în 1960. Unsprezece ani mai tîrziu, ea se căsătorește cu adversarul dintotdeauna al lui Onassis, Stavros Niarchos, după ce fusese cîțiva ani marchiză de Blandford. Celebrul armator grec, atunci în vîrstă de 62 de ani, mai fusese căsătorit de patru ori : cu Helene Sporidis, fiica unui comandant al marinei regale grecești, cu Melpomene Capparis, văduva unui diplomat, cu Charlotte Ford, fiica lui Henry Ford II, regele automobilului, și, în sfîrșit, cu Eugenia Livanos, sora Tinei. Penultima sa soție, Eugenia, a decedat și ea, la 4 mai 1970, în condiții rămase misterioase : corpul ei neînsuflețit purta semnele mai multor fracturi și ale unui consum exagerat de barbiturice. Înainte de a muri, ea îi trimisese sorei sale, Tina, o scrisoare care se termina astfel : „Mă voi sinucide. Viața conjugală devine din ce în ce mai imposibilă".

LUMEA

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.50.81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate : prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. — 2001, telex 011631.

C.P.C.S.

eleganţă

siguranţă

Întreprinderea
autoturisme
PITEŞTI

UAP

stabilitate

rezistenţă

FORMULA AUTOTURISMULUI MODERN:

DACIA 1300

L	M	M	J	V	S	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24			

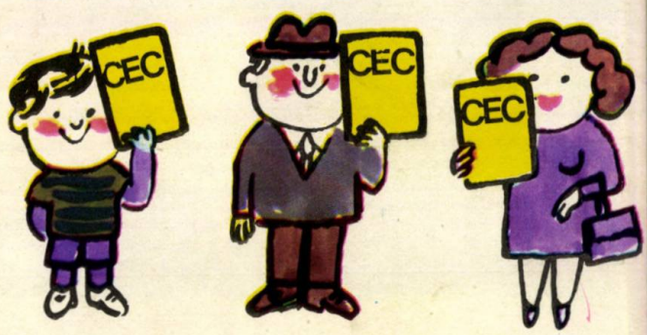

săptămîna economiei

25-31 octombrie 1974

Lei 2

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 45 — 31 octombrie 1974

ancheta internațională

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

RELAȚIA DESTINDERE POLITICĂ-DESTINDERE MILITARĂ

Interviuri în exclusivitate pentru „Lumea"

LUIS ECHEVERRIA ALVAREZ
preşedintele Mexicului

●

OLIVIER LONG
director general al G. A. T. T.

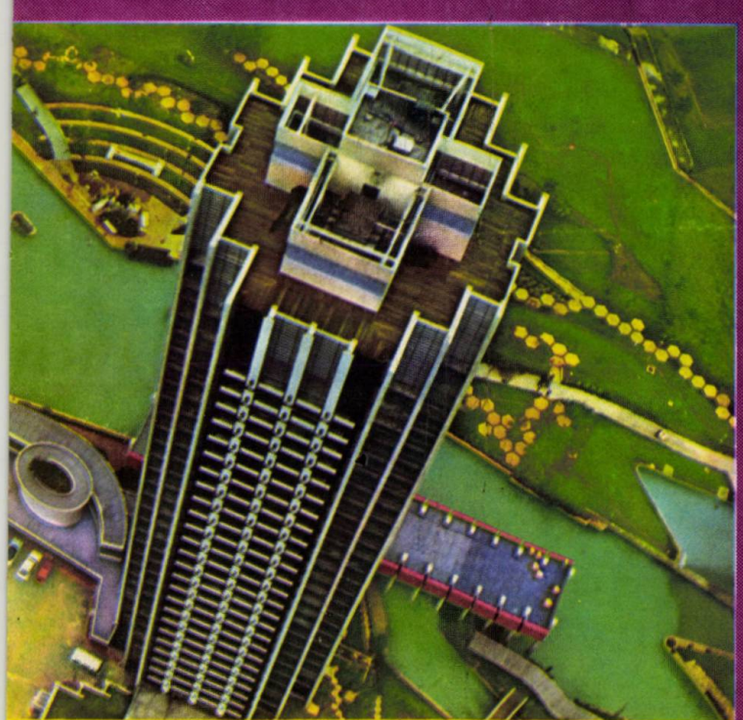

reportaj pe glob — **ABIDJAN**

RABAT

Conferința arabă la nivel înalt

■

Probleme majore în dezbaterea Națiunilor Unite

Tovarășul Nicolae Ceaușescu rostindu-și cuvîntarea cu prilejul adunării solemne consacrate celei de-a 30-a aniversări a Armatei Republicii Socialiste România

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, comandantul suprem al forțelor armate, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, s-a întîlnit cu membrii delegației militare sovietice, conduse de general-colonel A. T. Altunin, locțiitor al ministrului apărării al U.R.S.S., Erou al Uniunii Sovietice, și ai delegației Comitetului Sovietic al veteranilor de război, în frunte cu general-locotenent în rezervă D. I. Smirnov, Erou al Uniunii Sovietice

Primiri la tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU

Dr. Olivier Long, directorul general al Acordului General pentru Tarife Vamale și Comerț — G.A.T.T.

Pompeyo Marquez, secretar general al Mișcării pentru Socialism din Venezuela (M.A.S.)

LUMEA

Săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

45 (575)

31 octombrie 1974

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ „ROMANIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII"

Răspund : Luis Echeverria Alvarez, Mihailo Iavorski, dr. Olivier Long, Jean-Paul Mokodopo 2–5

SINTEZE

Relația destindere politică – destindere militară. Radu Pascal 6

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Ciudad de Mexico. Vizita ministrului afacerilor externe al României. Mihai Fabian 8

O.N.U. Dezarmarea, o sarcină prioritară. Teodor Melescan 8

Pe agenda O.N.U. „Dosarul cipriot". Liana Enescu 9

Moscova. Ample contacte și convorbiri la nivel înalt. Mihai Chebeleu 13

Pekin. O agendă diplomatică bogată și fructuoasă. Ilie Tecuță 14

Rabat. Conferința arabă la nivel înalt. Rodica Georgescu 15

Alger. Cele „trei revoluții" într-o etapă nouă. Mircea S. Ionescu 20

Washington. „Nu s-a furat o bombă". Constantin Alexandroaie 24

INTERVIUL NOSTRU

Spyros Kyprianou, șeful delegației Ciprului la sesiunea Adunării Generale a O.N.U. 11

Sayed Ahmed Marei, secretar general al Conferinței mondiale asupra alimentației 12

REPORTAJ PE GLOB

Abidjan, poartă spre ieri și spre mîine. Iosif Socaciu 16

DIN ACTIVITATEA PARTIDELOR COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI

Cuvîntarea lui Alvaro Cunhal la Congresul extraordinar al Partidului Comunist Portughez 18

RĂSPUNDEM CITITORILOR

Vietnamul de Sud. Reacții semnificative. Marcel Neareanu 21

1000 + 1 22–23

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ 25–28

PROFIL

Maria Estela Martinez de Peron 28

POSTA REDACȚIEI 29–32

SĂPTĂMÎNA

23 — 29 octombrie

miercuri

– În localitatea angoleză Algures, situată la 170 km de frontiera cu Zambia, a fost semnat un acord privind încetarea focului între Mișcarea Populară pentru Eliberarea Angolei (M.P.L.A.) și guvernul portughez.

– Fostul președinte al Greciei în perioada dictaturii militare, Gheorghios Papadopoulos, și alți patru dintre principalii săi colaboratori au fost arestați și deportați în Insula Kea din Marea Egee.

– A sosit la Moscova secretarul de stat al S.U.A., Henry Kissinger.

joi

– Se anunță adoptarea de către Consiliul de Securitate a Națiunilor Unite a unei rezoluții care prevede prelungirea cu încă șase luni (pînă la 24 aprilie 1975) a mandatului forțelor de urgență ale O.N.U. în Orientul Apropiat (U.N.E.F.).

– La Palatul sporturilor din suburbia pariziană Vitry s-au deschis lucrările celui de-al XXI-lea Congres extraordinar al P.C. Francez, avînd înscris pe ordinea de zi un singur punct – „Unitatea poporului francez pentru schimbări democratice".

vineri

– Ștefan Peterfi, membru al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Stat, și Cornel Pacoste, adjunct al ministrului afacerilor externe, care reprezintă pe tovarășul Nicolae Ceaușescu la festivitățile organizate la Lusaka cu prilejul celei de-a X-a aniversări a Zilei naționale a Republicii Zambia, au fost primiți de președintele Zambiei, Kenneth David Kaunda.

– Și-a încheiat vizita oficială în Statele Unite Mexicane ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, George Macovescu.

– Amintore Fanfani, lider al Partidului Democrat-creștin, însărcinat de președintele Italiei, Giovanni Leone, cu formarea unui nou guvern, a renunțat la misiunea sa. Hotărîrea acestuia intervine după 11 zile de la primirea mandatului de a constitui un nou guvern de coaliție de centru-stînga.

– La Palatul Revoluției din Havana a avut loc, într-o atmosferă festivă, ceremonia instituirii Comisiei pentru elaborarea proiectului Constituției Republicii Cuba.

simbătă

– La Rabat și-a început lucrările Conferința arabă la nivel înalt.

– Conferința generală a UNESCO, întrunită la Paris, a hotărît să acorde Organizației pentru Eliberarea Palestinei (O.E.P.) statutul de observator în cadrul UNESCO. Conferința generală a UNESCO a aprobat, de asemenea, admiterea, cu statut de observatori, a 14 mișcări africane de eliberare.

– Guvernul Republicii Guineea-Bissau a introdus controlul în domeniul activității financiar-valutare a companiilor străine.

duminică

– Președintele Gerald Ford a avut o întîlnire, la Casa Albă, cu liderii principalelor organizații ale negrilor din S.U.A. A fost efectuat un schimb de păreri asupra problemelor populației americane de culoare.

– Ion Pățan, viceprim-ministru al guvernului, ministrul comerțului exterior și cooperării economice internaționale, care a făcut o vizită oficială de prietenie în Republica Irak, Kuweit și Uniunea Emiratelor Arabe s-a înapoiat în Capitală.

– La hotelul „Ledra" din Nicosia, situat în zona „liniei verzi" ce separă comunitățile greacă și turcă din capitala cipriotă, s-a procedat la un nou schimb de prizonieri între cele două părți.

– Secretarul de stat al S.U.A., Henry Kissinger, a părăsit Moscova, plecînd spre Delhi.

– Primul ministru pakistanez, Zulfikar Ali Bhutto, și-a încheiat vizita la Teheran.

– Au luat sfîrșit lucrările celui de-al XXI-lea Congres extraordinar al P.C. Francez.

luni

– Ministrul afacerilor externe, George Macovescu, a avut la Londra o întîlnire cu James Callaghan, ministrul de externe al Marii Britanii.

– Adunarea Generală a O.N.U. a început **dezbaterile asupra problemei cipriote.**

– Au început la Moscova **convorbirile dintre L. Brejnev,** secretar general al C.C. al P.C.U.S., **și A. Kosighin,** președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., **cu Helmut Schmidt,** cancelarul R. F. Germania.

– Comitetul Internațional al Crucii Roșii a anunțat, la Geneva, că s-au încheiat operațiunile de schimb de prizonieri de război între comunitățile greacă și turcă din Cipru, numărul total al acestora fiind de 5 980 de persoane.

marți

– Șefii de stat arabi prezenți la lucrările Conferinței la nivel înalt de la Rabat s-au întrunit în ultima ședință de lucru.

– Sosit într-o vizită în Noua Zeelandă, **premierul Japoniei, Kakuei Tanaka, a avut prima serie de întrevederi cu șeful guvernului țării-gazdă, Wallace Rowling.**

– Președintele R.S.F. Iugoslavia, **Iosip Broz Tito, a sosit la Copenhaga** într-o vizită oficială.

„Salutul meu plin de afecțiune poporului român, președintelui Ceaușescu"

Luis Echeverria Alvarez

președintele Mexicului

Între două acțiuni foarte importante — întîlnirea cu președintele Gerald Ford și un turneu de șase zile în zonele aride ale țării — președintele Mexicului, Luis Echeverria Alvarez, a avut amabilitatea să mă primească la palatul prezidențial „Los Pinos" și să răspundă la cîteva întrebări, în exclusivitate pentru revista „Lumea".

— Excelență, ministrul afacerilor externe al României v-a transmis un mesaj din partea președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și invitația de a vizita țara noastră. Ce importanță acordați acestei vizite și care credeți că va fi contribuția ei la dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare între Mexic și România ?

— Domnul președinte al României mi-a trimis prin domnul ministru de externe o invitație pe care, desigur, am acceptat-o. Cînd voi avea posibilitatea, voi da curs acestei invitații cu toată plăcerea. Cred că vizita va contribui mai decisiv la apropierea între țările noastre. Vizitele de stat, apropierea între șefii de stat, cunoașterea personală sînt foarte fecunde, deschid multe porți, strîng multe legături.

— Cum apreciați evoluția actuală a relațiilor româno-mexicane ?

— Relațiile dintre România și Mexic sînt la nivelul lor cel mai înalt, cum nu au fost niciodată. Recentul schimb de ambasadori, prezența unei numeroase delegații mexicane la București, cu prilejul Conferinței mondiale a populației, a unei delegații cultural-artistice, care a fost, nu numai la București, ci a vizitat și provincia, a discutat cu țăranii și s-a întors foarte mulțumită, toate acestea confirmă dorința noastră comună de a ne cunoaște mai profund.

— Coincidența a făcut să sosesc la Ciudad de Mexico cînd Excelența Voastră se pregătea să plece la frontieră spre a se întîlni cu președintele Gerald Ford. Ați putea releva cîteva probleme discutate cu președintele S.U.A. și să apreciați rezultatele acestei întrevederi ?

— Rezultatele sînt foarte pozitive. Am tratat ceea ce am convenit să examinăm : regimul de drept al muncitorilor mexicani, cu toate că nu am ajuns la încheierea unui acord ; vînzarea de petrol la prețuri juste și la nivelul actual pe piața mondială, fără ca Mexicul să pretindă să dezechilibreze piața petrolului ; sprijinul pe care S.U.A. îl acordă Cartei drepturilor și obligațiilor economice ale statelor.

— Excelență, credeți că această Cartă, menită să contribuie la instaurarea unei noi ordini economice în lume, va fi aprobată în 1974 ?

— Da, noi credem că va fi aprobată. Activitatea țărilor din „grupul celor 40" se va încheia în noiembrie, adică peste puține săptămîni, prin elaborarea unui proiect al Cartei, ce va fi aprobat în acest an de O.N.U., și care, în mod clar, va contribui la instaurarea unei noi ordini economice ; o ordine de cooperare care trebuie să domnească în lume; o cooperare economică, tehnologică, fără intervenționism politic ; o ordine care să convină atît țărilor bogate cît și celor sărace ; un regim de cooperare care să însemne ajutor reciproc pentru a soluționa problemele, care, în realitate, sînt probleme ale tuturor și care ne afectează pe toți. Avem, deci, împreună cu alte țări, speranțe mari că, în acest an, se va adopta Carta drepturilor și obligațiilor economice ale statelor.

— România a sprijinit hotărît această inițiativă a Excelenței Voastre. Ce ne puteți spune despre acest aspect al cooperării româno-mexicane ?

— Mulțumim mult pentru cooperarea pe care guvernul român ne-a acordat-o, de la început, pentru ca proiectul Cartei să avanseze. Explicația acestui ajutor constă nu numai în profundele afinități care există între cele două popoare ale noastre, ci și în faptul că avem aspirații tehnologice și economice comune. Pentru că această Cartă este menită să asigure dezvoltarea de care țări ca România și Mexicul au nevoie. Aceasta ne-a apropiat rapid, și tot acel timp în care am fost despărțiți și care a fost foarte lung, în care am fost foarte îndepărtați, încercăm acum să-l cîștigăm, să-l recuperăm pe calea adîncirii înțelegerii și apropierii, nu numai între guvernele noastre, dar și între popoarele noastre.

— Domnule președinte, recenta descoperire a unor bogate zăcăminte de petrol în Mexic ar putea duce la o schimbare în evoluția economiei interne și la o reconsiderare în raporturile țării dv. cu alte state ?

— Am început această schimbare încă de la jumătatea anului în curs, pentru că am încetat să mai importăm petrol și am început să exportăm petrol. Acest lucru este foarte important pentru obținerea de devize. Este foarte important pentru echilibrul balanței noastre comerciale, deoarece, pentru a crește, trebuie să importăm mult, în special mașini-unelte și capital. În ce privește raporturile cu lumea, politica noastră de eforturi pentru a asigura relații bune, echilibrate, nu poate să se schimbe. Pur și simplu vom vinde petrol, fără nici o prejudecată politică, țărilor care vor dori să-l cumpere, la prețurile care vor funcționa pe piața mondială.

— Credeți că reuniunea din noiembrie de la Quito a Organizației Statelor Americane se va solda cu ridicarea embargoului impus Cubei ?

— Da, cred că da. Mexicul a acționat foarte hotărît pentru ca această blocadă să fie eliminată, pentru ca sancțiunile ce au fost aplicate injust să dispară. Și cred că soluția, la Quito, va fi în acest sens, cu o majoritate zdrobitoare de voturi.

În încheiere, președintele Mexicului a declarat :

— Transmit salutul meu plin de afecțiune poporului român. L-am rugat pe domnul ministru să prezinte salutul meu domnului președinte Ceaușescu. Îi trimit cele mai cordiale salutări, dorim să-l vedem într-o zi în Mexic. Sînt foarte mulțumit de primirea pe care România a făcut-o mexicanilor pe care i-am trimis la marea reuniune în probleme demografice și, în mod deosebit, ansamblului artistico-cultural.

Domnului președinte și întregului popor român, salutul meu plin de cordialitate.

Interviu realizat de Mihai Fabian

„Colaborare frățească, de bună vecinătate"

Mihailo Iavorski

președintele Comitetului pentru politică externă al Consiliului Federal al Adunării R.S.F. Iugoslavia

— V-am ruga, mai intîi, să vă referiți la semnificația convorbirilor pe care le-ați purtat la București.

— Delegația Comitetului pentru politică externă al Consiliului Federal al Adunării R.S.F. Iugoslavia a venit în România la invitația Comisiei pentru politică externă a Marii Adunări Naționale și a tovarășului Mihai Dalea, președintele comisiei, cu scopul de a purta convorbiri asupra unor probleme din domeniul politicii externe care prezintă deopotrivă interes pentru Iugoslavia socialistă și pentru România socialistă. Este vorba, de altfel, despre o tradiție statornicită nu numai în relațiile dintre parlamentele noastre, ci și în cele dintre comisiile de politică externă ale acestora. Actuala noastră vizită reprezintă, deci, o continuare a colaborării dintre comisiile de politică externă ale Consiliului Federal al Adunării R.S.F.I. și Marii Adunări Naționale. De această dată, am avut cu prietenii noștri români o serie de întîlniri — trei reuniuni plenare și convorbiri în afara acestora — în cadrul cărora am detaliat un număr de teme foarte importante pentru politica externă a țării noastre și pentru politica externă a României. Am prezentat propriile analize asupra actualei situații internaționale, am vorbit despre focarele de criză care există în lume — cum sînt Orientul Apropiat și Ciprul —, ne-am referit la sensul și substratul unor evenimente ca acelea petrecute în Chile etc. O parte însemnată a convorbirilor noastre a fost consacrată, de asemenea, problemelor actualei situații economice internaționale. Am abordat probleme ale adîncirii crizei structurale din lumea capitalistă, ne-am referit la cauzele ei, la repercusiunile ei. Am discutat despre criza energetică, despre criza alimentației, despre inflația galopantă, despre problema petrolului în lume etc. Am vorbit, desigur, și despre relațiile bilaterale și, în mod deosebit, despre raporturile noastre pe tărîmul colaborării economice. Nu mă gîndesc aici numai la schimbul clasic de mărfuri dintre Iugoslavia și România, ci la colaborarea economică complexă, în cele mai moderne forme ale sale, care favorizează actuala treaptă de dezvoltare a bazei materiale, a potențialului tehnic ale României socialiste și Republicii Socialiste Federative Iugoslavia. Între noi se desfășoară o astfel de colaborare și ea a demonstrat ce rezultate însemnate se pot obține. De exemplu, noi am arătat întregii lumi, cînd am construit hidrocentrala de la Porțile de Fier, ce pot face, prin eforturi comune, două țări vecine. Putem să realizăm o serie întreagă de alte acțiuni și activități economice asemănătoare de interes pentru Iugoslavia și România. Cred că ar fi bine, în acest sens, ca și parlamentele să țină mai mult seama ca temele colaborării economice, cele ale promovării formelor superioare de cooperare în acest domeniu între cele două țări să fie mai mult prezente și în dezbaterile parlamentare iugoslave și române. Fiindcă dorim — și aceasta este de datoria noastră — să transpunem în faptă viziunea tovarășilor Tito și Ceaușescu asupra dezvoltării raporturilor dintre țările noastre ca exemplu de relații între vecini, ceea ce este deosebit de important cînd este vorba de relațiile dintre țările socialiste, și fiindcă dorim să realizăm acea cifră impresionantă, menționată deja de mai multe ori, și de care a vorbit tovarășul Nicolae Ceaușescu, — un miliard de dolari realizați în anul 1980 în dezvoltarea schimburilor noastre, în colaborarea economică etc., — atunci este necesar să se intensifice și să se mobilizeze și mai mult toate potențialele țărilor noastre, precum și factorii subiectivi care pot să contribuie la aceasta, prin urmare și parlamentele.

— Ați enumerat, tovarășe președinte, unele dintre temele actualelor convorbiri de politică externă româno-iugoslave. S-a discutat în acest cadru și despre problema securității europene ? Ce ați putea să ne spuneți în legătură cu aceasta ?

— Am discutat și despre securitatea europeană. România și Iugoslavia sînt țări balcanice ; și una și cealaltă, ca țări socialiste, sînt vital interesate să contribuie la o cît mai bună dezvoltare a relațiilor în Balcani, între popoarele și statele balcanice, pe principiile stimei reciproce, respectării independenței, egalității în drepturi, colaborării de bună vecinătate. Fiind țări balcanice, Iugoslavia și România sînt, de asemenea, parte a Europei, situate într-o regiune însemnată a continentului nostru. Ele sînt, deci, chemate să joace un rol și să-și aducă contribuția ca pe acest bătrîn continent căruia îi aparținem să învingă tendința spre statornicirea între state a unor noi raporturi, întemeiate pe principiile respectării independenței, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, colaborării multilaterale. Desigur, o chestiune esențială o reprezintă aici securitatea popoarelor Europei. Parlamentarii urmăresc cu atenție activitatea delegațiilor de la Geneva, reunite în a doua rundă de convorbiri asupra securității și colaborării europene, și sînt hotărîți, în măsura posibilului, să contribuie la accelerarea lucrărilor acestei faze pentru a se putea trece la cea de-a treia și principala fază a conferinței. Desigur, eforturile spre deplina securitate și colaborarea egală în drepturi în Europa trebuie înțelese ca un proces de mai lungă durată. Va trebui, însă, să se depună eforturi considerabile, multilaterale, de către toate țările, de către toate popoarele, de către toate forțele progresiste, pentru ca, în documentele la care se va ajunge, noua colaborare europeană să fie fundamentată trainic pe principiile pe care le-am menționat, iar noua securitate europeană să însemne, într-adevăr, securitate pentru toate popoarele, securitatea integrității teritoriale, asigurarea independenței, securitatea tuturor statelor europene de a fi, în relațiile internaționale, subiecte egale în drepturi.

— Care este opinia dv. privind conceptul unei noi ordini economice internaționale ?

— Delegația noastră a ascultat cu mare atenție, în cadrul unei convorbiri îndelungate, expunerea privind poziția în această problemă a Republicii Socialiste România vecine, făcută prin amabilitatea primului ministru al guvernului, tovarășul Manea Mănescu. El ne-a vorbit despre punctul de vedere al României asupra actualei situații economice mondiale, despre conceptul de nouă ordine economică internațională. Eu, și noi toți care am fost prezenți, am ascultat deci cu deosebită atenție și pot să vă spun că poziția dv. coincide întru totul cu poziția Iugoslaviei și a parlamentarilor iugoslavi în această problemă. Despre ordinea economică internațională s-a discutat mult la cea de-a 4-a Conferință a țărilor nealiniate de la Alger. Această conferință este importantă pentru activizarea multilaterală a politicii de nealiniere și, de asemenea, în ceea ce privește contribuția țărilor nealiniate la ideea despre necesitatea de a se transforma ordinea economică existentă în lume.

Tindem spre o democrație internațională, respectiv spre o democrație între popoare și state, tindem și spre o democrație economică internațională, pe baza egalității între toate popoarele. Vă este cunoscută dificultatea problemei raporturilor între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, ce înseamnă adîncirea discrepanței între acestea, ce consecințe grave poate avea aceasta pentru ansamblul relațiilor internaționale. Această problemă a fost prezentă la sesiunea extraordinară a Adunării Generale a O.N.U., această problemă este prezentă astăzi pe agenda de preocupări a tuturor țărilor — desigur cu abordări diferite în diferite grupuri de țări — de această problemă se ocupă și guvernele și parlamentele, de ea se ocupă și Uniunea Interparlamentară. După cum știți, în luna mai va avea loc aici, la București, un colocviu ale cărui gazde vor fi parlamentarii români și unde parlamentari din diferite țări ale lumii vor participa activ la discuții asupra conceptului unei noi ordini economice internaționale. Colocviul de la București va reprezenta, desigur, o nouă contribuție constructivă și serioasă adusă la reuniunea pe aceeași temă, de mai tîrziu, a Uniunii Interparlamentare în Sri Lanka.

— Cu ce impresii plecați, tovarășe președinte, din România ?

— Eu personal și delegația părăsim România cu un sentiment de gratitudine la adresa gazdelor noastre pentru atenția deosebită manifestată față de noi. Aceasta constituie, de asemenea, expresia raporturilor ce există între țările noastre, așa după cum tot o expresie a acestor raporturi l-a constituit caracterul discuțiilor pe care le-am purtat cu tovarășul Mihai Dalea și cu parlamentarii români, unde s-a vorbit „pe aceeași lungime de undă", ca să mă exprim așa, cînd a fost vorba de probleme ce ne interesează. Am fost foarte bucuroși să fim primiți de tovarășul Manea Mănescu unde, după cum am spus, am avut o convorbire prietenească îndelungată. Am fost foarte

bucuroși că am avut prilejul să-l întîlnim pe președintele Marii Adunări Naționale, tovarășul Nicolae Giosan, cu care am avut, de asemenea, convorbiri foarte interesante și căruia i-am transmis un mesaj de salut din partea președintelui Adunării R.S.F. Iugoslavia, tovarășul Kiro Gligorov, precum și invitația ca o delegație a M.A.N., în frunte cu președintele său, să facă o vizită oficială în Iugoslavia, la o dată care va conveni cel mai bine tovarășilor români.

Am exprimat cu fiecare prilej și felicitările noastre pentru realizările pe care le-ați obținut în construirea socialismului, ca și cele mai bune urări ale noastre pentru noi succese, în vederea marelui eveniment ce vă așteaptă în curînd – al XI-lea Congres al partidului dv. comunist.

Interviu realizat de Vasile Crișu

„Negocierile comerciale — mijloc de soluționare a problemelor economiei mondiale"

dr. Olivier Long

director general al G.A.T.T.

Săptămîna trecută, a făcut o vizită în țara noastră dr. Olivier Long, director general al G.A.T.T. (Acordul General pentru Tarife și Comerț). În timpul vizitei, oaspetele a fost primit de președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prilej cu care a avut loc un schimb de vederi privind problematica negocierilor comerciale ce se desfășoară sub egida G.A.T.T. și în legătură cu unele aspecte ale activității țării noastre în cadrul acestui organism, relevîndu-se rolul important ce revine G.A.T.T. în stimularea și facilitarea schimburilor economice între toate țările, în liberalizarea comerțului, în interesul cauzei păcii, progresului și prosperității tuturor popoarelor. Exprimîndu-și gratitudinea de a fi primit de președintele Nicolae Ceaușescu, oaspetele a dat o înaltă apreciere inițiativelor și contribuției României, ca membru al G.A.T.T., la eforturile pentru dezvoltarea liberă, echitabilă, a relațiilor comerciale și economice internaționale, la promovarea spiritului de colaborare și înțelegere între națiuni.

Cu prilejul vizitei sale, dr. Olivier Long a răspuns unor întrebări adresate de redactorul revistei noastre.

– România este Parte Contractantă a Acordului General de aproape trei ani. Cum apreciați participarea ei la activitatea G.A.T.T. ?

– Apreciez ca foarte activă și constructivă participarea României în cadrul Acordului General, în cadrul negocierilor ce se poartă asupra diferitelor aspecte ale schimburilor internaționale. O contribuție importantă, în acest sens, a adus România la pregătirea negocierilor comerciale multilaterale ce se desfășoară sub egida G.A.T.T. Vizita mea în țara dv. a avut drept scop tocmai discutarea aspectelor tehnice și de conținut ale desfășurării acestora.

Am avut onoarea deosebită, în cursul vizitei mele, de a fi primit de președintele Nicolae Ceaușescu. Am fost foarte impresionat și consider că a fost un privilegiu pentru mine de a cunoaște, de la sursa cea mai autorizată, pozițiile țării dv. asupra unor aspecte ale actualelor fenomene și evoluții economice pe plan mondial. Președintele Ceaușescu este un om de stat cu o viziune foarte largă și cu un simț politic remarcabil în abordarea diferitelor probleme ale vieții internaționale.

Schimbul de vederi realizat cu reprezentanții țării dv., în perspectiva noii runde de negocieri, s-a dovedit fructuos. În calitatea mea de director general al G.A.T.T., sînt bucuros, îndeosebi, de a fi constatat că guvernul român împărtășește necesitatea și utilitatea negocierilor comerciale multilaterale, obiectivele acestora.

– În urmă cu cinci ani, ați avut amabilitatea de a scrie, pentru revista noastră, un articol în care, prezentînd principiile, obiectivele și preocupările G.A.T.T. în vederea impulsionării schimburilor economice internaționale, argumentați necesitatea dezvoltării lor libere, fără bariere și discriminări, pe linia contribuției tot mai importante pe care acestea o aduc, în condițiile actuale, la promovarea progresului economic. Spuneați că, „într-o lume cu o producție tot mai complexă, economia devine din ce în ce mai interdependentă, iar expansiunea comerțului mondial – simptomul acestei interdependențe sporite – este, proporțional, mai intensă decît creșterea producției". Cum a evoluat, din acest punct de vedere, comerțul mondial din ultimii ani ?

– Schimburile comerciale mondiale au progresat rapid, iar tendința de devansare a creșterii producției de către creșterea acestor schimburi s-a păstrat. (Între 1969 și 1973, conform statisticilor G.A.T.T., valoarea comerțului mondial a sporit de peste 2 ori, iar volumul de peste 1,4 ori, în timp ce volumul producției mondiale a crescut de 1,2 ori – n.r.). Ceea ce consider remarcabil este faptul că, în ultimii ani, schimburile comerciale internaționale și-au menținut creșterea susținută, în ciuda unor fenomene de criză, în special monetare, care dăinuie de mai mult timp, schimburile dovedind o facultate deosebită de adaptare la condițiile existente. Chiar și în acest an, cu toate că au intervenit noi elemente de criză economică și financiară, se pare că – potrivit estimărilor și unor date preliminare – expansiunea în ritm dinamic a comerțului internațional se păstrează. G.A.T.T., în funcția sa de forum de discuție și cooperare și în maniera sa specifică de acțiune, prin negocierea practică a unor măsuri de promovare a comerțului internațional, a adus o contribuție pozitivă la această dezvoltare a schimburilor. În anii din urmă, se poate vorbi și de o „dezvoltare" a G.A.T.T., numeroase țări, printre care și România, aderînd la Acordul General și participînd efectiv la activitățile sale îndreptate spre facilitarea expansiunii comerțului internațional.

– V-ați referit la elementele de criză cărora a trebuit să le facă față comerțul internațional în ultimul timp...

– Acestea s-au accentuat în mod deosebit în cursul ultimului an. Este vorba, în primul rînd, de accelerarea și cvasigeneralizarea inflației ; aceasta a căpătat o largă extindere, iar în multe țări ale lumii – inclusiv în țările occidentale industrializate – a intrat într-o fază galopantă, ritmul inflaționist anual fiind exprimat actualmente prin două cifre. În al doilea rînd, s-au înregistrat mari creșteri de prețuri la unele materii prime și produse de bază – și nu numai la petrol, ci și la cereale, zahăr, unele metale etc. Fluctuații bruște și puternice au cunoscut prețurile altor produse (cum este, de pildă, cazul cărnii). În al treilea rînd, am asistat la agravarea crizei valutare. Practic, de mai mult timp nu mai există ceea ce putem numi un adevărat sistem monetar internațional, iar efectele nefavorabile, de instabilitate și incertitudine, ale unei asemenea situații tind să se adîncească. În al patrulea rînd, a apărut o criză a plăților internaționale, caracterizată prin existența unor imense dezechilibre în balanțele comerciale și de plăți ale unui număr foarte important de țări ale lumii. Tendințe de recesiune s-ar putea produce, în aceste condiții, în unele țări, dar cu incidențe pe un plan mai larg.

– Ce înrîuriri poate avea actuala situație din economia mondială asupra comerțului internațional și, în particular, asupra desfășurării negocierilor comerciale multilaterale, a căror deschidere oficială, sub egida G.A.T.T., a avut loc în urmă cu peste un an, în cadrul reuniunii de la Tokio, și care, potrivit Declarației adoptate atunci, au ca obiectiv, printre altele, liberalizarea schimburilor, reducerea și eliminarea obstacolelor tarifare și netarifare din comerțul internațional, atît cu produse industriale, cît și cu produse agricole ?

– Din septembrie 1973, cînd a avut loc reuniunea de la Tokio, situația economică pe plan mondial s-a schimbat, după cum arătam. În ce privește comerțul mondial, problema centrală, în actuala situație, este de a-i păstra expansiunea. Este esențial de a prezerva tendințele de pînă acum ale creșterii comerțului, întrucît apreciez că tocmai dezvoltarea schimburilor internaționale poate constitui unul dintre principalii factori ai evitării unei deteriorări a situației economice pe plan mondial, și chiar ai depășirii și îmbunătățirii acestei situații. Cred că, în actualele

condiții, mai mult ca oricînd, nici o țară nu-și poate rezolva problemele cu care este confruntată prin măsuri de restrîngere a participării sale la comerțul mondial, ci, dimpotrivă, le poate soluționa mai bine tocmai printr-o cît mai largă cooperare, printr-o intensă angrenare în schimburile internaționale. Măsurile restrictive ar putea determina replici din partea partenerilor comerciali, putînd antrena, astfel, țările într-o cursă de măsuri și contramăsuri, din care nimeni nu ar avea de cîștigat, ci toți de pierdut. Dimpotrivă, un comerț mai intens și mai liberalizat ar putea ajuta diversele țări în rezolvarea problemelor lor, în realizarea obiectivelor lor de dezvoltare.

De aceea, consider deosebit de importante desfășurarea și dinamizarea negocierilor comerciale multilaterale, al căror cadru este, de altfel, foarte larg, știut fiind că ele nu sînt rezervate exclusiv țărilor membre ale G.A.T.T., ci sînt deschise participării tuturor țărilor care doresc. Personal apreciez că aceste negocieri pot constitui una din căile sau unul din mijloacele de soluționare a problemelor actuale. Cel puțin din două motive: hotărînd de comun acord, în cadrul acestor negocieri, să promoveze în continuare schimburile internaționale, prin liberalizarea lor și mai profundă, națiunile comerciale evită, implicit, eventuale tendințe spre acțiuni protecționiste, restrictive ; în plus, prin însuși faptul că sînt angajate în negocieri, națiunilor comerciale, psihologic vorbind dacă vreți, le-ar veni infinit mai greu să cedeze tentației de a adopta anumite măsuri restrictive, care, după cum arătam, nu cred că pot rezolva nimic în actuala situație. Iată de ce consider că țările participante la schimburile internaționale trebuie ținute în jurul mesei rotunde, antrenate în negocieri pentru cooperare. Este pozitiv că, așa cum am putut constata din contactele avute cu reprezentanții țărilor ce iau parte la negocierile comerciale multilaterale, toți au relevat utilitatea și importanța acestora.

– Cînd considerați că ar putea demara efectiv negocierile ?

– În curînd. Pînă la sfîrșitul anului va fi, probabil, votată de către Congresul S.U.A. noua legislație americană asupra comerțului internațional, prin care se va da mandat Administrației să participe la activitatea de negocieri, mandat pe care delegația S.U.A. nu îl are în prezent. Apreciez că, astfel, încă în ianuarie 1975, va fi posibilă reunirea comitetului de negocieri. Menționez că, prin întrunirea acestui comitet, vor începe efectiv negocierile, care, într-o primă fază, vor constitui o „inventariere" a pozițiilor concrete ale fiecăreia din cele 87 de țări angajate în cadrul negocierilor. După părerea mea, negocierile trebuie să se concentreze asupra unor probleme și acțiuni practice, concrete, în vederea ajungerii la rezultate tangibile și importante.

– Domnule director general, unul din obiectivele principale ale noii runde de negocieri comerciale multilaterale este acela al sprijinirii, prin comerț, a eforturilor de progres ale țărilor în curs de dezvoltare, prin facilitarea creșterii și diversificării exporturilor lor. Care ar fi, în optica dv., mijloacele de a realiza acest obiectiv în scopul de a se contribui concret și eficient la reducerea și eliminarea decalajelor ce despart țările în curs de dezvoltare de statele economic avansate ?

– Sînt un partizan convins al tezei „dezvoltare prin comerț". Acesta joacă un rol esențial pentru progresul țărilor lumii și, cu atît mai mult, al celor mai mici, ale căror piețe interne sînt comparativ mai reduse. Sînt încredințat, de asemenea, că, pe calea schimburilor comerciale, se poate contribui la dezvoltarea țărilor cu un nivel industrial mai scăzut. În această direcție, este evident necesar ca națiunile dezvoltate să acorde facilități în relațiile economice cu țările mai puțin dezvoltate. Pe plan strict comercial, asemenea facilități trebuie să se refere la asigurarea unui acces sporit al produselor acestor din urmă țări pe piețele statelor industrializate, în baza unui tratament comercial preferențial. Față de actualul nivel al preferințelor, apreciez că acestea pot fi îmbunătățite și extinse. Este de dorit ca fiecare țară dezvoltată să se preocupe de găsirea unor modalități și mijloace practice prin care să lărgească și suplimenteze aceste facilități. Pe un plan mai general, în perspectiva unei reduceri importante a tarifelor vamale și a barierelor netarifare între țările industrializate occidentale (ceea ce ar produce o anumită „eroziune" a efectelor preferințelor comerciale acordate țărilor în curs de dezvoltare), facilitățile pentru aceste țări ar trebui să se intensifice în alte domenii, în special în ce privește asistența financiară și transferurile de tehnologie.

Pentru sprijinirea eforturilor de progres economic ale țărilor în curs de dezvoltare, cred că de o foarte mare însemnătate este extinderea schimburilor comerciale între ele însele. Știți, desigur, că ponderea schimburilor reciproce între aceste țări în comerțul mondial este extrem de scăzută. Posibilitățile de lărgire a acestor schimburi sînt considerabile, iar rezultatele pot fi deosebit de importante, în beneficiul mutual al țărilor respective. În direcția punerii în valoare a acestor posibilități poate acționa dezvoltarea, pe baze preferențiale, a schimburilor dintre țările în curs de dezvoltare.

Cred că poziția țărilor în curs de dezvoltare în cadrul viitoarelor negocieri comerciale este întărită. În general, cele mai multe din aceste țări sînt producătoare de materii prime și produse de bază. Lumea este în schimbare. Are loc o „redistribuire a cărților", dacă mă pot exprima astfel. Producătorii de materii prime încep a nu mai fi în poziția din trecut. Se poate aprecia că ne găsim în fața unei situații mai echilibrate, situație ce se poate solda cu rezultate satisfăcătoare pentru toți partenerii comerciali.

Interviu realizat de
Ilie Șerbănescu

„Am avut la București discuții extrem de fructuoase"

Jean-Paul Mokodopo

ministrul planului și al cooperării din Republica Africa Centrală

Recent, la București, s-au desfășurat lucrările celei de-a 4-a sesiuni a Comisiei mixte de cooperare economică româno-centrafricană. Partea centrafricană a fost condusă de ministrul planului și al cooperării, Jean-Paul Mokodopo, care a avut amabilitatea să acorde un interviu colaboratorului nostru Andrei Magheru.

– Domnule ministru, vă rugăm, mai întîi, să ne spuneți cîteva cuvinte despre discuțiile pe care le-ați avut la București.

– Chiar din momentul sosirii noastre la București, discuțiile stabilite, la toate eșaloanele, au fost extrem de fructuoase. Pretutindeni am întîlnit multă înțelegere. Scopul esențial al acestor contacte este dezvoltarea cooperării bilaterale, ale cărei baze au fost puse de șefii statelor noastre încă de la prima lor întîlnire. Rolul nostru este de a fructifica deciziile luate de șefii statelor noastre. Amîndouă părțile ne putem bucura de rezultatele obținute.

În ceea ce privește primirea mea de către președintele Nicolae Ceaușescu, ea a avut ca principal subiect cooperarea de care v-am vorbit mai înainte.

În ansamblu, impresia mea este deosebit de favorabilă și am reușit să facem împreună un tur de orizont privind problemele economice ale țărilor noastre.

– Cum apreciați perspectivele cooperării bilaterale, după încheierea celei de-a 4-a sesiuni de cooperare economică dintre țările noastre ?

– În cadrul Comisiei mixte de cooperare româno-centrafricane au fost create patru societăți mixte, care au luat ființă în Republica Africa Centrală. Aceste societăți au început să funcționeze și, în curînd, își vor da roadele.

– Nu sînteți pentru prima oară în România. V-aș ruga să ne împărtășiți cîteva impresii după această nouă vizită.

– După părerea mea, în România există o pronunțată maturitate politică. Sînt convins că România are un viitor politic deosebit, dat fiind că întregul popor român este ferm decis să urmeze directivele trasate de ilustrul dv. om de stat, președintele Nicolae Ceaușescu. Acest lucru impresionează foarte mult pe orice străin care vine în frumoasa dv. țară.

Relația destindere politică — destindere militară

Destinderea, ca devenire necesară a lumii contemporane, a redat o încredere nouă omenirii, după anii de război și „război rece", s-a impus impunînd, cu o vigoare regeneratoare, principii de drept și conduită politică și morală, creînd altele, revitalizînd norme și creînd alte norme, conforme cu evoluțiile actuale. Destinderea — concepută ca tendință istorică în direcția instaurării rațiunii, echității și dreptului în raporturile interstatale, ca expresie a necesității introducerii în viață a legalității și moralei internaționale — a devenit o constantă a efortului spre pace și securitate. Înțelegem, deci, prin destindere instrumentul primordial de realizare a păcii. Aceasta nu înseamnă însă că, dacă destinderea s-a verificat ca singură alternativă rațională la starea „de război rece" și, totodată, ca profilaxie în fața pericolului de război, ea și-a consumat virtuțile. A crea o situație de „nici pace, nici război", a crea, deci, o stare calificată doar prin absența războiului s-ar reduce la beneficiul fragil al jumătăților de măsură, egal cu un „statu quo" lipsit de consistență în fața cerințelor vitale de pace și securitate reale ale omenirii de azi.

Diplomația contemporană a consacrat termenul de destindere în condițiile unor transformări și mutații revoluționare. Convergența acestor condiții luminează, ca obiectiv proeminent, pacea, ca stare durabilă, structural superioară, ca experiență revoluționară, istoricește nouă, de care să beneficieze, în mod egal, fiecare națiune.

Vigoarea procesului de destindere se întemeiază pe acțiunea unor factori istorici noi, fiecare în parte — și toți la un loc — sfidînd stagnarea, factori a căror existență rezidă într-o mișcare structural nouă : afirmarea decisivă a rolului și influenței crescînde a țărilor socialiste în viața internațională, ca factor determinant al evoluției istorice ; ponderea sporită a forțelor democratice, progresiste care se pronunță pentru pace și colaborare internațională ; reducerea continuă a ariei de manifestare a politicii imperialiste de forță și dictat ; progresele înregistrate pe drumul întronării unor relații internaționale noi, întemeiate pe respectarea independenței și suveranității naționale, egalității depline în drepturi, neamestec în treburile interne, avantaj reciproc, renunțare la forță și la amenințarea cu forța, dreptul fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta ; afirmarea pregnantă a metodei negocierilor și contactelor ca unică modalitate pentru rezolvarea problemelor deschise ; necesitatea participării active, cu drepturi egale, la soluționarea marilor probleme internaționale, a tuturor statelor, independent de mărimea lor, de regimul lor social-politic, de forța lor militară sau economică, de gradul lor de dezvoltare.

Interacțiunea acestor factori este de natură să asigure o reală democratizare a vieții internaționale, conferă premisele necesare universalizării eforturilor spre destindere, lichidarea focarelor de criză, spre intensificarea colaborării internaționale, edificarea securității internaționale și a unei păci durabile. Acțiunea conjugată a acestor factori se verifică, în fapt, în opera revoluționară de creare a unei noi ordini politice internaționale — înțeleasă ca emanația superioară a stării de destindere internațională.

Într-o primă concepție, destinderea înseamnă, în esență, negația confruntării : confruntare politică, economică, militară. În același timp, vedem în destindere mijlocul politic — exclusiv politic — de creație a unor structuri noi de pace, concepută ca stare ireversibilă de colaborare internațională între state independente și suverane, libere și egale în drepturi.

Experiența de pînă acum a procesului de destindere și-a cîștigat virtuți de necontestat în sfera politică și diplomatică, cu prioritate în evoluția relațiilor dintre state cu orînduiri diferite, a contactelor, dialogului și negocierilor. Sînt, astfel, de notorietate internațională succesele în normalizarea raporturilor interstatale, în atenuarea unor vechi anomalii și tensiuni. Este o noutate istorică faptul că, astăzi, nici o cancelarie responsabilă nu-și mai poate exercita diplomația prin limbajul forței, că asistăm la o reală restrîngere a politicii de dictat și presiune.

Progresele conștiinței politice a necesității destinderii — ca factor creator de pace și nu numai stabilizator de relații nebeligerante — au pus în valoare necesitatea unei corelații firești între destinderea politică și destinderea militară, între dimensiunea politică și dimensiunea militară a securității internaționale. Expresie a unui paradox politic, competiția militară pe care o generează cursa înarmărilor, menținută la un ritm constant, este în izbitoare contradicție cu eforturile generale pentru introducerea unui autentic sistem de securitate internațională, pentru abolirea forței și amenințării cu forța din relațiile internaționale. Alocarea de sume uriașe pentru înarmare este, cu atît mai mult, distonantă în actuala atmosferă politică favorabilă unor mari și reale progrese pe calea destinderii internaționale. Este un fapt de necontestat că spirala accelerată a înarmărilor nu poate decît să prejudicieze strădania diplomatică și politică, îndreptată spre consolidarea cursului destinderii. Acumularea de arme — și, cu prioritate, în domeniul nuclear — sporește pericolul abordării problemelor litigioase prin forță, exacerbează încordările internaționale. Este flagrantă contradicția dintre conștiința că procesul înarmării poate să atingă catastrofalul prag de unde nu mai există întoarcere și realitatea concretă a curbei ascendente a cursei înarmărilor. Aceasta, fără a mai zăbovi asupra lungii liste de „posibilități pierdute" de omenire în toate domeniile vitale, o omenire care este supusă la a-și sacrifica progresul și bogăția pe altarul neistovitei curse a înarmărilor.

Dualitatea dureroasă între dinamica politică nouă a evoluției contemporane și inerția de veche obîrșie a componentei militare impune, în chip decisiv, o acțiune responsabilă și eficace în direcția atingerii acelui necesar punct de neîntoarcere — calitativ nou, pe măsura conștiinței și demnității umane — în care nu armele să dicteze devenirea lumii, ci instrumentele destinderii, purtătoare ale noului în viața internațională. Este, în fond, piatra de încercare a politicii noi, menite să întroneze o reală democrație internațională, în consens cu voința politică a maselor, a forțelor progresului și păcii.

Eliminarea disparității între factorul politic și cel militar reprezintă una din condițiile esențiale menite să asigure ireversibilitatea destinderii, este imperativul care creează premisele unei păci autentice, caracterizate printr-o dinamică proprie, nouă și superioară, opusă oricărui statu quo a cărei substanță fragilă constă doar în absența războiului, dar nu și în abolirea elementelor care-l pot genera.

Remarcăm însă că starea actuală a destinderii conține, în ea însăși, posibilitățile reale ale ireversibilității ei. Constatăm, astfel, că raporturile politice, economice și de altă natură au înregistrat vizibile progrese în comparație cu anii „războiului rece" și — e de observat — independent de acțiunea factorilor militari, ei înșiși creații ale perioadei de „război rece" (nivelul forțelor armate, prezența trupelor și bazelor străine, ritmul înarmărilor etc.).

Acest paralelism nu poate fi însă nedeterminat menținut, dacă, într-adevăr, planul relațiilor politice este cel care dictează modificările de structură în favoarea unui nou sistem de securitate. Or, este evident că — în lumina tendințelor majore ale contemporaneității — tocmai evoluțiile din domeniul relațiilor politice au determinat premisele pentru abordarea aspectelor securității și destinderii, cu perspectiva firească a renunțării la argumentele strict militare în conceperea unei ordini internaționale viabile. Este, astăzi, de notorietate internațio-

„Pornind de la realitatea că continuarea cursei înarmărilor apasă greu umerii tuturor popoarelor, face să planeze permanent asupra omenirii spectrul unor războaie nimicitoare, România se pronunță în modul cel mai hotărît pentru trecerea la măsuri și acțiuni concrete de dezarmare, pentru oprirea cursei înarmărilor și reducerea bugetelor militare, desființarea bazelor militare străine și a blocurilor militare. Uriașele fonduri eliberate astfel ar putea contribui la lichidarea subdezvoltării, la accelerarea progresului tuturor popoarelor. Viața demonstrează că securitatea și propășirea națiunilor nu se pot realiza pe calea înarmărilor, ci prin crearea unor relații internaționale care să permită dezvoltarea independentă a fiecărui popor, colaborarea egală în drepturi și reciproc avantajoasă între toate statele lumii".

Din cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, rostită la adunarea solemnă consacrată celei de-a XXX-a aniversări a Armatei Republicii Socialiste România

nală necesitatea abandonării mentalității anacronice de a aborda problema destinderii și securității internaționale în optica „echilibrului de forțe", bazat pe iluzoria pretenție de „a crea pace" prin menținerea unei periculoase și mereu mai costisitoare balanțe a disuasiunii, deci prin susținerea — artificială sau nu — a încordării, cu alte cuvinte a însești negației destinderii. Securitatea reală, efectivă, a popoarelor impune cu necesitate renunțarea la politica de obîrșie strict militară a „echilibrului de forțe" — indiferent dacă acest echilibru este conceput în formule mai flexibile, de trecere de la „bipolarismul" tradițional la un „multipolarism", bazat însă, în esență, pe aceleași considerente de potențial și putere economico-militară, ca factori distructivi de intimidare reciprocă, însoțită de întreg apanajul cunoscut de consecințe — continuarea cursei înarmărilor, perpetuarea unor raporturi de suspiciune între state, abordarea problemelor politice în optica exclusivă a categoriilor de bloc.

Într-o lume a cărei unică normă de devenire logică și vitală presupune întronarea unor raporturi internaționale noi, de încredere, stimă, respect reciproc, prietenie și colaborare, pe baza principiilor noi de relații între state, este de puterea evidenței necesitatea renunțării la vechea politică imperialistă de forță și dictat, la vechiul concept de securitate, întemeiat pe echilibrul strategic nuclear care a afectat substanțial — și mai afectează încă — raporturile internaționale. Într-o lume în care democratizarea se impune ca normă și proces la scară globală, forța militară ca factor de „stabilitate" rigidă și coercitivă își dovedește cu atît mai mult inconsistența. Căci este clar că forța militară, ca fundament al unei securități internaționale, nu a fost și nu poate fi niciodată factor generator de egalitate internațională, nu a fost și nu poate fi, în niciun fel de condiții, factor de garanție reală a suveranității și independenței statelor.

Sînt, acestea, cîteva argumente — dintr-o listă care ar cuprinde, desigur, multe altele — în favoarea abordării unitare, inseparabile a dimensiunilor politice și militare ale securității și destinderii internaționale. Sînt, acestea, deopotrivă, argumente în favoarea extragerii dezbaterilor și negocierilor internaționale din cadrul confruntărilor de bloc, astfel încît acestea să nu fie, în nici un fel, prerogativa grupărilor politice și militare existente.

Condiție a păcii, destinderea nu poate rămîne cantonată într-o sferă strict politică ; ea presupune un proces de dezamorsare și eliminare a tuturor factorilor militari de forță, cu putere de influențare și presiune asupra vieții internaționale. Este, de aceea, firesc ca dimensiunea dezarmării și dezangajării militare să fie concepută și abordată unitar, în interdependență cu aspectele politice, juridice, economice ale destinderii și securității internaționale. Și este, desigur, simptomatic că această legătură de esență a fost, în ultimul timp, evidențiată în cadrul Conferinței general-europene pentru securitate și cooperare, că, la O.N.U., ca și în alte foruri internaționale, dezbaterile pe teme politice includ cu necesitate valențele militare ale problemei ; este, așadar, recunoscută legătura dintre dezbaterea politică a securității internaționale și negocierile de dezarmare și dezangajare — fie cele din cadrul O.N.U., fie de altă natură, cum sînt cele privind reducerea trupelor și armamentelor din Europa centrală.

În această logică, impusă de însăși esența și cursul destinderii, este necesară trecerea la măsuri practice și eficiente de dezarmare și dezangajare militară, măsuri care să concorde cu evoluțiile pozitive din sfera politică, să le sprijine și stimuleze. Rezolvarea gravei discrepanțe dintre progresele destinderii politice și inerția din domeniul destinderii militare presupune realizarea unor acțiuni concrete de dezarmare, precum stoparea cursei înarmărilor, înghețarea și reducerea treptată a bugetelor militare, interzicerea folosirii armelor nucleare și a altor arme de distrugere în masă, încetarea producției lor și distrugerea stocurilor existente, lichidarea bazelor militare de pe teritoriile altor state și retragerea trupelor străine în limitele frontierelor naționale, renunțarea la manevre militare și la demonstrații de forță la granițele altor state, crearea de zone denuclearizate, reducerea efectivelor militare și armamentelor, crearea condițiilor pentru desființarea simultană a blocurilor militare.

Acționînd cu consecvență pentru traducerea în viață, neîntîrziat, a unor asemenea măsuri — concepute ca un program de negociere constructivă, realistă —, România consideră că înfăptuirea dezarmării generale și, în primul rînd, a celei nucleare constituie o îndatorire vitală a tuturor popoarelor, un deziderat primordial al omenirii.

Atașată principiului democratizării în relațiile și viața internațională, România pornește, în abordarea complexei problematici a dezarmării, de la postulatul firesc că în această operă de anvergură sînt interesate, în mod egal, toate statele. În acest sens, indiferent de zona și dimensiunile negocierilor de dezangajare militară sau dezarmare, este necesar și obligatoriu ca toate țările să aibă dreptul și posibilitatea reală de a-și spune cuvîntul, de a-și apăra interesele legitime în legătură cu orice înțelegeri pe plan militar care afectează, direct sau indirect, securitatea lor. În aceeași ordine de idei, România consideră că realizarea unor progrese în domeniul dezarmării — pe plan european sau în alte regiuni — nu trebuie să fie îndreptată împotriva vreunui alt stat, altei zone sau continent. Pornind de la realitatea destinderii ca stare menită a fi globală, pornind de la ideea că o securitate autentică trebuie să fie în beneficiul tuturor, România concepe realizarea oricăror progrese pe calea securității și destinderii într-o regiune a globului nu ca o diminuare de securitate și destindere în alte părți ale planetei, ci ca o acțiune de natură să sporească gradul de destindere — politică și militară — la nivel planetar, să favorizeze cauza dezarmării generale, întărirea păcii și securității internaționale.

În virtutea acestor considerente, înaintarea pe calea dezarmării generale și adoptarea, în acest sens, a unui complex de măsuri de dezangajare militară impun o conlucrare internațională tenace, desfășurată pe baze democratice, în direcția realizării unei autentice securități pentru fiecare națiune în parte. Înfăptuirea unor măsuri eficace de dezarmare și dezangajare militară, menite să elimine orice contaminare a relațiilor internaționale de presiunea și influențele negative ale forței militare, va oferi o garanție necesară de durabilitate și viabilitate proceselor de destindere care dau astăzi distinctivitate contemporaneității politice, va contribui la opera complexă de făurire a unei noi ordini internaționale, care să excludă recurgerea la forță în relațiile dintre state, care să ofere tuturor garanția deplină că vor fi la adăpost de orice agresiune și care să asigure condițiile pentru ca fiecare națiune să se poată dezvolta liber, conform propriei voințe.

Radu Pascal

CIUDAD DE MEXICO

Vizita ministrului afacerilor externe al României

Corespondență de la Mihai Fabian

Ministrul afacerilor externe al României, George Macovescu, și-a încheiat, la 25 octombrie, vizita oficială efectuată în Mexic — prima vizită a unui ministru român de externe din istoria legăturilor dintre cele două țări. Apreciată drept un succes de către cele mai înalte oficialități mexicane — ne referim la președintele Echeverria și la secretarul de stat al relațiilor externe al acestei țări —, vizita a prilejuit un amplu și rodnic schimb de păreri cu privire la stadiul actual al relațiilor dintre cele două țări, precum și cu privire la unele probleme internaționale. Pe lîngă convorbirile cu secretarul mexican pentru relațiile externe, Emilio Rabasa, cronica vizitei a mai consemnat primirea ministrului român de către președintele Mexicului, Luis Echeverria Alvarez. Desfășurată într-o atmosferă caldă, de prietenie, întrevederea s-a prelungit timp de peste o oră. Ministrul român a înmînat președintelui Mexicului un mesaj de caldă prietenie și invitația de a vizita țara noastră din partea președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Luis Echeverria a acceptat cu plăcere invitația, adăugînd că ar „dori, la rîndul său, să-l vadă pe președintele român la Ciudad de Mexico".

Convorbirile dintre cei doi miniștri de externe, contactele ministrului român cu alte personalități importante ale vieții politice și economice mexicane s-au desfășurat pe fundalul dezvoltării raporturilor româno-mexicane pe multiple planuri. De altfel, președintele Mexicului releva existența unor relații foarte bune între cele două țări, animate de dorința de a se cunoaște și a se apropia mai mult.

Dezvoltarea acestor relații se bucură de auspicii favorabile, determinate de afinitățile de limbă și cultură, de vechile tradiții de luptă pentru independență națională, de aspirațiile comune ale luptei pentru pace, destindere, progres economic și social. În ultimii ani, dar mai ales în decursul anului 1974, în cele două țări au avut loc manifestări menite să asigure o mai bună cunoaștere reciprocă : la București au fost organizate „Săptămîna filmului mexican", o expoziție de carte și artizanat, spectacole ale unui ansamblu folcloric mexican, în timp ce la Ciudad de Mexico au fost deschise o expoziție de carte, una de fotografii și artizanat, o „Săptămînă a filmului românesc".

O condiție propice o constituie și existența unei convergențe și, adesea, identități de păreri în ce privește probleme majore ale vietii internationale cum ar fi, de pildă, crearea unei zone denuclearizate în America Latină, în spiritul Conferinței de la Tlatelolco, dezarmarea, securitatea europeană sau elaborarea „Cartei drepturilor și obligațiilor economice ale statelor", inițiativă de amplă rezonanță și semnificație, căreia România i-a acordat, de la bun început, un sprijin activ.

Acestea fiind coordonatele desfășurării vizitei, celor doi miniștri le-a revenit sarcina de a reafirma hotărîrea guvernelor lor de a lărgi și a adînci colaborarea în toate domeniile și de a asigura un cadru și mai favorabil dezvoltării și adîncirii în continuare a relațiilor româno-mexicane. Tocmai de aceea, vizita a avut un pronunțat caracter de lucru, concretizat, în final, prin semnarea acordurilor comercial și cultural, prin identificarea unor noi domenii de cooperare în viitor. După cum se subliniază în comunicatul comun, aceste acorduri vor contribui la realizarea deziderateului celor două țări de a se cunoaște mai bine, de a se apropia mai mult, de a coopera pe măsura posibilităților de care dispun, de a ridica relațiile dintre ele pe un plan superior. „Este adevărat că țările noastre sînt așezate în zone geografice îndepărtate, dar aceasta nu a constituit și nu va constitui un impediment pentru dezvoltarea unor strînse legături prietenești" — sublinia tovarășul George Macovescu, în toastul rostit la dejunul oferit în cinstea sa de către secretarul mexican pentru relațiile externe. „Țările noastre — adăuga ministrul român de externe — se întîlnesc astăzi pe coordonatele aspirațiilor pentru libertate, independență și progres social", precizînd, totodată, că, în pofida dezvoltării continue a relațiilor româno-mexicane, „în multe privințe mai sîntem încă la început, ceea ce ne obligă la un efort în plus". România este preocupată de dezvoltarea, în ritm intens, a întregii vieți economico-sociale și prin stabilirea unor relații de strînsă colaborare și prietenie cu toate popoarele lumii. În mod firesc, vizita la Ciudad de Mexico se înscrie în acest cadru, reprezentînd încă o dovadă a preocupărilor partidului și guvernului român pentru promovarea relațiilor cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea social-politică, spre binele reciproc al popoarelor, în interesul general al cauzei păcii și colaborării în lume.

Relevînd existența unor puncte de vedere comune, ca și a unor preocupări comune, ministrul de externe mexican și-a exprimat convingerea că vizita va fructifica și va da un conținut și mai amplu relațiilor româno-mexicane. În încheiere, ministrul mexican spunea : „Sîntem siguri că, atît pe plan bilateral, cît și pe plan multilateral, vom găsi vaste arii de convergență". Este unanim împărtășită aici, inclusiv la nivelul cel mai înalt, opinia că această primă vizită oficială a unui ministru român de externe a confirmat, prin rezultatele ei, evoluția favorabilă și noile perspective de dezvoltare a relațiilor dintre România și Mexic.

Vizita ministrului român al afacerilor externe în Mexic este conformă cu poziția constantă a României, potrivit căreia contactele, întîlnirile și convorbirile între factorii de importanță conferă noi dimensiuni posibilităților de colaborare, aduc o contribuție eficientă la explorarea și identificarea căilor și modalităților de promovare a păcii, securității internaționale și progresului general.

O. N. U.

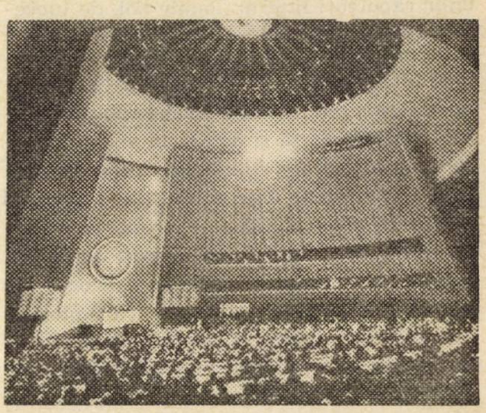

Dezarmarea, o sarcină prioritară

Corespondență de la Teodor Melescan

În Comitetul Politic al Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite au început dezbaterile asupra punctelor privind dezarmarea. Ca și în anii precedenți, Adunarea Generală a O.N.U. este chemată să analizeze stadiul în care se află negocierile referitoare la dezarmare și să adopte măsurile necesare în vederea realizării acestui proces, legat indisolubil de pacea și securitatea tuturor popoarelor.

La a XXIX-a sesiune, pe agenda Adunării Generale sînt înscrise douăsprezece puncte referitoare la multiplele aspecte pe care le implică realizarea acestui obiectiv : crearea de zone denuclearizate în diferite părți ale lumii, abolirea totală a experiențelor nucleare, a armelor chimice și bacteriologice, reducerea bugetelor militare, dezarmarea generală și totală.

Dezbaterile care au avut loc pînă în prezent au scos în evidență preocuparea majoră a statelor față de proporțiile și cursul mereu ascendent al cursei înarmărilor, fenomen în contrast evident cu tendințele din viața internațională spre destindere, cu preocupările comunității internaționale pentru edificarea unei noi ordini politice și economice, pentru eliminarea completă a vechii politici imperialiste de forță și dictat, a oricăror forme de amestec în treburile interne.

În același timp, risipa de resurse materiale și umane pe care o implică spirala cursei înarmărilor — care a atins, în anul 1973, suma record de 275 miliarde de dolari — constituie un element care se repercutează negativ asupra uneia din problemele cele mai arzătoare ale lumii contemporane — eliminarea subdezvoltării, lichidarea marilor decalaje economice care separă țările dezvoltate de cele în curs de dezvoltare.

Un aspect deosebit de îngrijorător pe care-l îmbracă în prezent competiția înarmărilor dintre țările mari, puternic înarmate, este reprezentat de „cursa tehnologică" — acțiunile destinate creării de noi arme și perfecționării celor existente. Una din consecințele directe ale acestui fenomen, guvernat de legi specifice, este sporirea în proporții însemnate a valorii armamentelor. Într-un recent raport al secretarului general al O.N.U., consacrat problemei reducerii bugetelor militare, se arată că, în anul 1975, prețul unui avion de vînătoare va fi de circa 150 de ori mai mare decît al unui aparat similar produs în anul 1945. Evident preocupate de aceste aspecte neliniștitoare, majoritatea delegațiilor s-au pronunțat în favoarea adoptării unor măsuri negociate, eficiente, care să ducă la oprirea cursei înarmărilor, la dezarmarea generală și totală și, în primul rînd, la dezarmarea nucleară.

Abordînd problematica dezarmării în lumina tendințelor și cerințelor vieții internaționale contemporane, reprezentantul țării noastre, ambasadorul Constantin Ene, a subliniat, în cuvîntul său, necesitatea de a se trece la o politică cu adevărat nouă în domeniul dezarmării, de adoptare a unor măsuri efective de dezarmare.

Pornind de la pericolele și riscurile extrem de grave pe care le prezintă pentru omenire armele nucleare, creșterea arsenalelor nucleare a căror forță distructivă a atins limite de neimaginat, de la risipa enormă de resurse materiale și umane pe care o implică crearea și stocarea acestor arme, de la repercusiunile lor negative asupra climatului internațional, delegația română s-a pronunțat pentru concentrarea eforturilor statelor cu prioritate asupra chestiunilor de dezarmare nucleară ; temele concrete de negocieri avansate s-au referit la : interzicerea folosirii armelor nucleare ; acordarea de garanții de securitate statelor neposesoare de arme nucleare ; încetarea producției și perfecționării armelor nucleare ; eliminarea totală a arsenalelor de arme nucleare și a mijloacelor de transportare a acestora la țintă.

În același timp, s-a avansat ideea că, pentru desfășurarea cu succes pe viitor a tratativelor de dezarmare, este necesar să se constituie un program complet de măsuri de dezangajare militară, de măsuri de dezarmare cu caracter parțial, de pregătire a procesului dezarmării, program care să aibă în vedere ansamblul problematicii, precum și diferitele zone geografice. Transpunerea în viață a acestui program trebuie să constituie un proces progresiv, care să se realizeze pe etape, în măsura în care apar condiții propice pentru realizarea diverselor elemente componente.

În acest context, a fost subliniată importanța pe care o prezintă acțiunile vizînd înghețarea și reducerea bugetelor militare și alocarea sumelor astfel obținute pentru procesul dezvoltării economice și sociale a popoarelor, precum și crearea de zone de pace și securitate libere de arme nucleare în diverse părți ale lumii, inclusiv în Balcani.

Pronunțîndu-se în favoarea desfășurării negocierilor de dezarmare sub egida Adunării Generale a O.N.U., care trebuie să fie informată asupra evoluției acestora în orice for, precum și asupra acordurilor realizate și care privesc interesele altor state, delegația română a reiterat poziția de principiu a țării noastre potrivit căreia trebuie să se asigure, în acest domeniu, foruri de negocieri democratice, bazate pe respectarea principiului potrivit căruia nici o măsură de dezarmare nu trebuie să aducă atingere securității vreunui stat.

Dezbaterile asupra punctelor privind dezarmarea vor continua pînă la sfîrșitul lunii noiembrie.

PE AGENDA O. N. U.

„Dosarul cipriot"

La 17 septembrie a.c., reprezentantul permanent al Ciprului la Națiunile Unite, Zenon Rossides, a cerut „înscrierea problemei cipriote pe ordinea de zi a actualei sesiuni a Adunării Generale". Republica Cipru — se afirma în Memoriul care a însoțit cererea de înscriere — solicită Adunării să-i salvgardeze independența, suveranitatea și integritatea sa teritorială și să sprijine revendicările ei juste în ce privește retragerea forțelor străine și reîntoarcerea tuturor refugiaților la casele lor. Ea cere, de asemenea, să fie create condiții favorabile unor negocieri în vederea realizării unor aranjamente constituționale capabile să normalizeze situația și să permită Republicii Cipru să-și păstreze suveranitatea, unitatea și integritatea teritorială și să-și mențină politica de nealiniere, în avantajul celor două comunități din insulă și al comunității internaționale.

Prezentăm, în continuare, datele principale, mai vechi sau mai recente, ale „dosarului cipriot", asupra cărora — începînd de la 28 octombrie — Adunarea Generală a O.N.U. își concentrează atenția.

Puncte de reper

Ciprul obținea, în 1960, independența, pe baza unor acte juridice internaționale care reglementau existența sa ca stat :

I. **Acordurile din februarie 1959 de la Zürich și Londra, cu privire la regimul juridic al Ciprului.** Rezultatele tratativelor purtate între 6-11 februarie 1959, la Zürich, de guvernele grec și turc se materializau într-o serie de documente pe care reprezentanții comunităților cipriote erau chemați să le semneze, la 19 februarie, la Londra, alături de reprezentanții Marii Britanii, Greciei și Turciei. Ele cuprindeau : Acordul de la Zürich ; Tratatul de garanție ; Tratatul de alianță ; Declarația Marii Britanii.

1) **Acordul de la Zürich**, intitulat **„Structura fundamentală a Republicii Cipru"**, conține următoarele clauze mai importante :

— statul cipriot este o republică cu regim prezidențial, președintele fiind cipriot grec, iar vicepreședintele, cipriot turc, aleși pe baza sufragiului universal, respectiv de către comunitățile greacă și turcă ;

— președintele și vicepreședintele, aleși pe timp de cinci ani, exercită puterea executivă ; în acest scop, ei se sprijină pe Consiliul de Miniștri, compus din șapte membri ciprioți greci și trei ciprioți turci, desemnați, respectiv, de președinte și vicepreședinte ;

— puterea legislativă este exercitată de către o Cameră a Reprezentanților, aleasă pe timp de cinci ani ; fiecare comunitate își va alege separat deputații în proporția următoare : 30 la sută din locuri pentru reprezentanții cipriоți turci, iar 70 la sută pentru cei ai cipriоților greci ;

— 70 la sută dintre funcționari trebuie să fie cipriоți greci, iar restul cipriоți turci. În cadrul armatei și al serviciilor de securitate, aceste cote sînt de 60 la sută și 40 la sută. Comandanții forțelor armate, jandarmeriei și poliției trebuie să fie numiți, de acord, de către președintele și vicepreședintele republicii, iar unul din cei trei comandanți trebuie să fie turc ;

— municipalități distincte trebuiau să fie create pentru locuitorii cipriоți turci în principalele cinci orașe ale insulei — Nicosia, Limassol, Larnaca, Paphos și Famagusta;

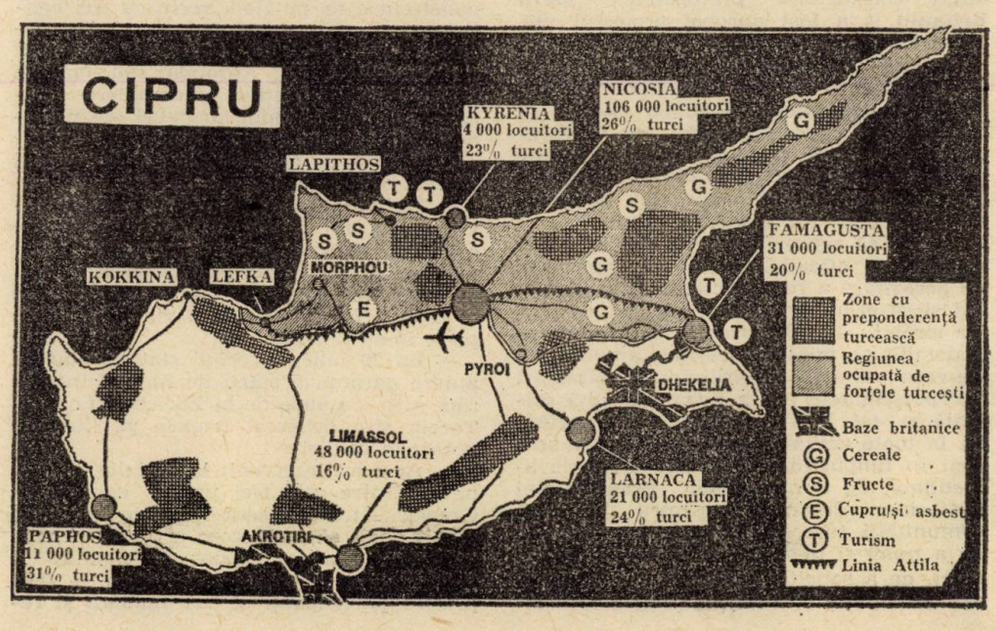

— unirea parțială sau totală a Ciprului cu un alt stat sau împărțirea sa în două state independente sînt excluse.

2) În **Tratatul de garanție**, încheiat între Cipru, pe de o parte, Grecia, Turcia și Anglia, pe de altă parte, se prevedea angajamentul Republicii Cipru de a asigura menținerea independenței, integrității teritoriale, securității sale, respectării Constituției și interzicerea oricărei activități care ar fi tins la încurajarea directă sau indirectă a unirii cu Grecia sau a împărțirii insulei. Grecia, Turcia și Anglia recunoșteau și garantau independența, integritatea teritorială și securitatea Republicii Cipru și se angajau să interzică orice activitate avînd ca scop încurajarea unirii Ciprului cu alt stat sau împărțirea insulei. În cazul violării tratatului și în eventualitatea în care o acțiune comună sau coordonată ar fi fost imposibilă, fiecare dintre cele trei puteri garante își rezerva dreptul de a acționa singură în scopul restabilirii situației definite în tratat.

3) În **Tratatul de alianță** încheiat între Republica Cipru, Grecia și Turcia, cele trei țări se angajau să facă față oricărei agresiuni directe sau indirecte îndreptate împotriva independenței și integrității teritoriale a Ciprului. În acest scop, pe teritoriul Ciprului vor staționa un contingent de 950 de militari greci și un contingent de 650 de militari turci. Comandantul statului major tripartit, care conduce activitatea trupelor grecești, turcești și cipriote aflate pe insulă, este prin rotație, timp de un an, un ofițer superior cipriot turc și un ofițer superior cipriot grec, numiți de către guvernele Greciei și Turciei și de către președintele și vicepreședintele Ciprului.

4) În **Declarația guvernului Angliei**, respectiva țară acceptă cele trei acorduri de la Zürich și Londra în schimbul recunoașterii oficiale de către părțile interesate a menținerii bazelor militare britanice pe insulă. În plus, guvernul britanic a obținut dreptul de a utiliza porturile și drumurile cipriote pentru mișcarea personalului și transportul aprovizionărilor ; de a continua să utilizeze serviciile specifice ale portului Famagusta ; de a utiliza aeroportul din Nicosia ; de a survola fără restricții teritoriul insulei.

II. Deoarece convențiile din 1959 de la Londra nu rezolvaseră toate problemele privind organizarea viitorului stat cipriot, s-a organizat o nouă conferință, tot la Londra, la 16 ianuarie 1960. În timpul acestei conferințe, la care au participat reprezentanți ai Angliei, Greciei, Turciei și ai celor două comunități cipriote, au fost parafate convențiile cu privire la statutul bazelor militare britanice (care au lărgit considerabil prerogativele Marii Britanii) și a fost aprobat proiectul viitoarei Constituții a țării.

Potrivit **Constituției** adoptate, Ciprul era proclamat un stat independent și suveran ; președintele republicii urma să fie de naționalitate greacă, iar vicepreședintele de naționalitate turcă. Limbile celor două comunități au fost declarate ca limbi oficiale ale viitorului stat. Se hotăra ca președintele republicii să fie șeful statului ; să reprezinte republica în toate acțiunile ei oficiale, să semneze scrisorile de acreditare a reprezentanților diplomatici și să primească acreditarea diplomaților străini ; să aibă dreptul de a numi și a demite pe miniștrii ciprioți greci, de a convoca ședințele Consiliului de Miniștri. Vicepreședintele era a doua persoană oficială în stat. El avea dreptul de a participa la toate acțiunile oficiale, de a fi prezent în timpul înmînării scrisorilor de acreditare, de a recomanda președintelui conferirea decorațiilor pentru membrii comunității turcești. Tot el avea dreptul de a numi și demite pe miniștrii cipriоți turci, de a solicita președintelui convocarea Consiliului de Miniștri și de a cere înscrierea oricărei probleme pe ordinea de zi a ședințelor.

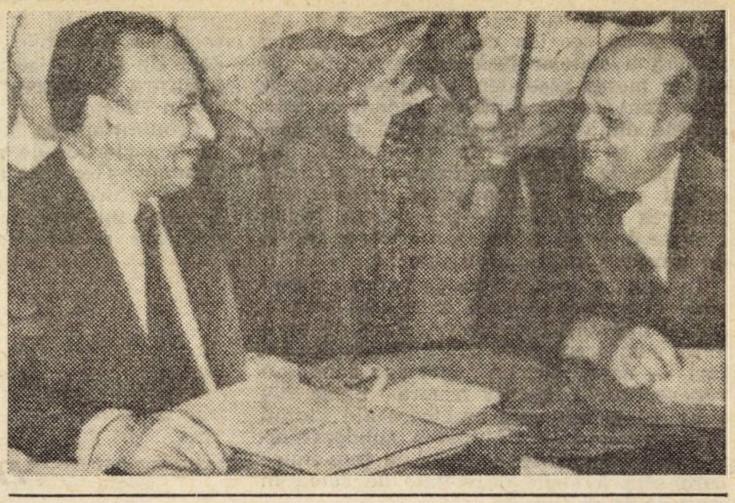

Aproape în fiecare săptămînă, începînd de la 26 august, hotelul Ledra, situat în Nicosia în apropierea „liniei verzi", a găzduit întîlnirile celor doi lideri ai comunităților cipriotă greacă și cipriotă turcă, Glafkos Clerides și Rauf Denktaș. Se speră ca discuțiile lor, care au abordat, în prima fază, îndeosebi problemele umanitare ale actualului conflict, să aibă în vedere într-un viitor apropiat aspectele politice ale crizei cipriote și găsirea în comun a unor posibilități pentru o rezolvare a ei într-un mod durabil și unanim acceptat

Avînd meritul de a fi permis, ca — prin găsirea unor forme de compromis acceptate de părțile interesate — Ciprul să-și facă apariția ca stat pe harta lumii și cipriоții să obțină, astfel, posibilitatea de a decide singuri asupra propriilor probleme, tratatele din 1959 și 1960 au conținut însă limite și neclarități care, foarte curînd, au generat crizele — latente sau deschise — pe care le-a cunoscut, aproape neîntrerupt în cei 14 ani de existență, statul cipriot :

— Independența proclamată a insulei era afectată de existența bazelor militare britanice, ca și de acceptarea staționării trupelor grecești și turcești pe insulă; Marea Britanie, Grecia, Turcia, ca puteri garante, aveau dreptul de a interveni ori de cîte ori considerau că starea de lucruri stabilită prin Acorduri era amenințată.

Acestor elemente li s-au adăugat considerațiile privind poziția geostrategică deosebită a insulei, ceea ce a făcut ca ea să devină o țintă privilegiată a încercărilor imperialismului de influențare a raporturilor de forță din bazinul mediteraneean. S-a remarcat, de nenumărate ori, cît de important ar fi pentru N.A.T.O. ca Ciprul să intre — într-o formă sau alta — în sfera sa de influență, întregind, astfel, includerea în planurile militare ale alianței a tuturor marilor insule mediteraneene și asigurînd, pentru organizație sau anumiți membri ai săi, o însemnată marjă de acțiune în acest punct-cheie de pe glob, vecin cu trei continente și căile de aprovizionare și comerț între ele, cu o zonă fierbinte cum e cea a Orientului Apropiat, sau, mai de curînd, în perspectiva redeschiderii Canalului Suez, cu noile drumuri ale petrolului arab spre clienții occidentali.

Proiectată pe acest fundal, a izbucnit și actuala criză cipriotă :

— La 15 iulie, la Nicosia avea loc lovitura de stat întreprinsă de un grup de ofițeri greci din Garda Națională a cipriоților greci. Țintă a puciștilor, arhiepiscopul Makarios a reușit să se refugieze la o bază britanică din insulă și, apoi, să plece în străinătate.

— La 20 iulie, invocînd statutul său de putere garantă a stării de lucruri instaurată prin tratatele de la Zürich și Londra, Turcia și-a debarcat trupele pe litoralul nordic al insulei.

— Acordul intervenit la 30 iulie, la Geneva, între cele trei puteri garante — Grecia, Turcia, Marea Britanie — nu a reușit decît să instaureze o scurtă și precară pauză a ostilităților. Reluate la 8 august, discuțiile de la Geneva — deși printre participanți se vor număra și reprezentanții celor două comunități cipriote — eșuează la 13 august. Cîteva ore mai tîrziu, trupele turcești declanșează a doua fază a debarcării lor, instalîndu-se într-o zonă delimitată la sud de linia strategică Attila, care leagă portul Famagusta (est) de localitățile Morphu și Lefka (nord-vest).

La ora actuală, **situația creată de evenimentele care s-au succedat după 15 iulie** se prezintă astfel :

Ostilitățile de mare amploare au încetat după 16 august. Zilnic, sînt însă semnalate incidente armate în diverse părți ale insulei și, în special, de-a lungul „liniei verzi" care separă cele două comunități în Nicosia ; ele sînt, însă, de mică importanță.

După încetarea ostilităților, practic, partea de nord a insulei — delimitată de rest prin „linia Attila", parte care reprezintă 40 la sută din teritoriu și concentrează aproape 70 la sută din resursele economiei cipriote — s-a aflat sub controlul trupelor turcești, în vreme ce sudul și sud-vestul Ciprului sînt controlate de Garda Națională și guvernul format din cipriоți greci, instaurat la sfîrșitul lunii iulie, la Nicosia. (La 23 iulie, după eșecul puciului ofițerilor greci din Garda Națională și plecarea din țară a președintelui ales, arhiepiscopul Makarios, Glafkos Clerides, președinte al Camerei Reprezentanților și lider al cipriоților greci, a depus jurămîntul de președinte interimar ; cîteva zile mai tîrziu, a fost format și un nou guvern. Arhiepiscopul Makarios și-a exprimat sprijinul față de noua conducere).

De la începutul conflictului actual și pînă la sfîrșitul lunii septembrie, pagubele materiale înregistrate de Cipru reprezintă 928 milioane dolari. Zilnic, insula suferă pierderi de producție de 4,6 milioane dolari. Sursele sale principale de venituri — exportul de citrice și turismul — au fost puternic afectate.

Aspectul umanitar al crizei actuale se referă la cele cîteva mii de morți, peste 3 000 de dispăruți în cursul ostilităților și după aceea; 5 000 de prizonieri; 50 000 de familii dislocate, ceea ce reprezintă 230 000 de refugiați, adică peste o treime din întreaga populație a insulei (650 000 locuitori).

Pentru refugiați au fost improvizate, în sudul insulei, tabere în care însă condițiile de adăpost, hrană și sanitare sînt departe de a fi satisfăcătoare. Operațiunile de asistență internațională au cuprins, în primă urgență, 600 000 de dolari trimiși din fondul de urgență O.N.U. și, de asemenea, numeroase state ale lumii au trimis ajutoare în fonduri, hrană, îmbrăcăminte, medicamente, care, însă, nici ele nu au rezolvat necesitățile existente. La 6

septembrie, secretarul general al O.N.U. lansa un apel către guvernele, organizaţiile şi persoanele binevoitoare pentru acoperirea sumei de 22 milioane dolari cu care să fie ajutaţi cei un sfert de milion de refugiaţi ciprioţi.

Gravitatea şi ponderea aspectului umanitar în ansamblul crizei cipriote au făcut ca **dialogul intercipriot,** stabilit cu începere de la 26 august, între reprezentanţii celor două comunităţi, Glafkos Clerides şi Rauf Denktaş, să privească la început probleme legate de soarta prizonierilor şi a refugiaţilor din insulă. La 6 septembrie, s-a ajuns la un acord de principiu privind eliberarea prizonierilor şi arestaţilor ; la 13 septembrie, a fost încheiat acordul asupra schimbului de prizonieri ; la 20 septembrie, cei doi lideri ciprioţi au semnat acordul schimbului general de prizonieri. Pus în practică, cu începere de la 23 septembrie, schimbul de mari grupe de prizonieri a fost întrerupt în cîteva rînduri, încheindu-se totuşi la 28 octombrie.

Din declaraţiile şi expunerile prezentate se poate deduce că asupra unui şir de chestiuni de principiu, cum ar fi menţinerea independenţei şi suveranităţii, a politicii de nealiniere a insulei şi chiar a caracterului său unitar, poziţiile părţilor sînt destul de apropiate sau chiar identice, deosebiri importante manifestîndu-se însă în raport cu aspectele practice ale problemei, legate, mai ales, de natura raporturilor dintre cele două comunităţi şi negocierile care vor determina statutul viitor al insulei.

Preşedintele ales al Ciprului, **arhiepiscopul Makarios,** şi-a precizat punctul de vedere, amintind, înainte de toate, că, pînă la noi alegeri sau demisia sa, el se consideră preşedintele legitim al Ciprului şi că, în această calitate, acţionează în vederea restaurării legitimităţii, ordinii şi respectului pentru principiile care au stat la baza formării statului cipriot. El a specificat că nu întrevede vreo posibilitate de angajare a unui dialog constructiv între părţi, care să conducă la rezultate, atîta timp cît forţele turceşti nu se vor retrage la linia de încetare a focului adoptată, la 9 august, de Conferinţa de la Geneva şi nu se permite celor aproape 200 000 de refugiaţi ciprioţi greci să se întoarcă la căminele lor aflate în zona de nord.

Glafkos Clerides, preşedintele interimar, lider al ciprioţilor greci, susţine că soluţionarea la început a problemei refugiaţilor — şi, într-o primă etapă, reîntoarcerea refugiaţilor ciprioţi greci la Famagusta şi Morphu, ceea ce ar reduce la jumătate numărul total al refugiaţilor — ar crea condiţiile necesare reluării cu rezultate optime a negocierilor în vederea reglementării aspectelor politice. Privitor la viitorul statut al insulei, Glafkos Clerides s-a pronunţat pentru retragerea tuturor trupelor străine din insulă şi, arătînd că vechiul sistem de garanţii s-a dovedit ineficient pentru asigurarea independenţei şi suveranităţii insulei, a spus că va trebui găsit un alt sistem, cu caracter mai larg. Fără să respingă ideea unei organizări viitoare a Ciprului pe baze federale, Glafkos Clerides a menţionat că ea trebuie să aibă numai un aspect administrativ.

Rauf Denktaş, vicepreşedinte al Ciprului şi lider al ciprioţilor turci, împărtăşeşte însă opinia că reglementarea politică trebuie să preceadă soluţionarea celorlalte aspecte ale crizei.

Idee susţinută şi de **Turcia,** care nu acceptă reîntoarcerea refugiaţilor la casele lor înaintea unei soluţii politice. În acest sens, ea sprijină principiul instituirii unei federaţii, dar pe baze geografice, prin concentrarea populaţiei cipriote turceşti în zonele actualmente sub controlul trupelor turceşti. În vreme ce Turcia cere organizarea necondiţionată de negocieri pe baza situaţiei existente, **Grecia** refuză stabilirea de discuţii în condiţiile actuale şi cere ca una din premisele angajării de negocieri să fie retragerea trupelor turceşti în liniile de demarcaţie din 9 august. Cît priveşte viitorul statut al insulei, Grecia este de acord cu retragerea trupelor străine din Cipru, dar respinge ideea instaurării unei federaţii cipriote.

■

Ţara noastră se pronunţă ferm pentru respectarea independenţei, suveranităţii şi integrităţii teritoriale a Ciprului, retragerea trupelor străine, soluţionarea problemelor acestei ţări prin mijloace politice şi nu pe calea armelor şi a forţei, pentru realizarea unor înţelegeri durabile care să asigure convieţuirea paşnică, pe baza deplinei egalităţi în drepturi, a tuturor cetăţenilor statului cipriot.

Primindu-l la Londra pe ambasadorul român în Marea Britanie, preşedintele ales al Ciprului, arhiepiscopul Makarios, a mulţumit pentru poziţia adoptată de Republica Socialistă România faţă de evenimentele din Cipru, faţă de guvernul legal cipriot, faţă de persoana sa.

La Nicosia, Glafkos Clerides, preşedintele interimar al Republicii Cipru, a adresat, prin intermediul lui Mircea Maliţa, ministru secretar de stat, reprezentantul personal al preşedintelui Nicolae Ceauşescu, mulţumiri pentru sprijinul constant arătat Ciprului de către România, ţară ale cărei eforturi — a arătat preşedintele Clerides — pot ajuta la reducerea tensiunii şi grăbirea unei soluţii juste.

La rîndul său, vicepreşedintele Rauf Denktaş, lider al comunităţii turceşti, a dat o deosebită apreciere interesului României faţă de soluţionarea justă şi durabilă a situaţiei existente în Cipru.

Liana Enescu

INTERVIUL NOSTRU

„Apreciem profund poziţia României faţă de Cipru"

Spyros Kyprianou

şeful delegaţiei Ciprului la sesiunea Adunării Generale a O.N.U., fost ministru de externe

— Datorită stringentei actualităţi a evenimentelor, îngăduiţi-mi, înainte de toate, să vă cer părerea în legătură cu cea mai bună soluţie pentru reglementarea durabilă a problemei cipriote.

— Este greu, în împrejurările actuale, să vorbeşti de cea mai bună soluţie. Dar, desigur, trebuie să gîndim întotdeauna în termenii unei soluţii onorabile şi juste. Este absolut necesar să asigurăm retragerea tuturor forţelor străine din Cipru. Dacă această condiţie nu se realizează, atunci este imposibil să vorbim de pace în Cipru. Condiţia prealabilă esenţială a oricărei soluţii este revenirea — în condiţii de securitate, la locuinţele şi pămînturile lor — a tuturor persoanelor care au fost obligate de forţele militare turceşti să abandoneze aceste bunuri.

Dacă este îndeplinită condiţia de mai sus, atunci va fi posibil să se negocieze o soluţie care, în împrejurările actuale, să poată oferi un răspuns la această problemă.

— Cum apreciaţi aducerea problemei cipriote în cadrul Naţiunilor Unite ?

— Oricare ar fi lipsurile Naţiunilor Unite şi fără să ne facem iluzii, cred în mod ferm că orice negociere semnificativă trebuie amorsată în cadrul O.N.U. Ciprul este o ţară foarte mică. Singurul cadru în care el are o posibilitate să negocieze fără presiuni şi amenînţări este cadrul Naţiunilor Unite.

Dorim ca lumea să fie martoră şi avem nevoie de sprijinul moral al comunităţii internaţionale. Orice negocieri în izolare şi în special în circumstanţe defavorizante vor duce, fără îndoială, la aranjamente care ar putea fi în interesul altora, dar, în mod sigur, nu în interesul Ciprului şi al poporului său.

— Cum apreciaţi poziţia guvernului român faţă de soluţionarea problemei Ciprului ?

— Poziţia României este deosebit de apreciată de Cipru. Atitudinea României a fost de sprijin şi solidaritate faţă de Cipru şi, în acelaşi timp, în deplin acord cu principiile de dreptate şi libertate.

— Ce părere aveţi despre actualul stadiu al relaţiilor dintre Cipru şi România şi despre posibilităţile lor de dezvoltare ?

— Deşi nu mai sînt membru al guvernului de aproape doi ani, pot afirma cu certitudine că Ciprul este pe deplin satisfăcut de evoluţia relaţiilor cu România. Relaţiile dintre România şi Cipru pot fi apreciate ca excelente.

— Care consideraţi că sînt problemele cele mai îngrijorătoare de pe agenda actualei sesiuni a O.N.U. şi, în general, din lume ?

— Cred că, privind din orice punct de vedere, problema cea mai îngrijorătoare aflată astăzi în faţa Naţiunilor Unite este aceea a Ciprului. Nu numai pentru că ea constituie, în sine, o problemă foarte serioasă, cu repercusiuni complexe, dar şi pentru că, dacă nu este soluţionată rapid şi satisfăcător, ea va constitui prin natura ei un precedent grav, care ar putea fi urmat de alţii pe seama altor ţări mici. Cu alte cuvinte, nu numai Ciprul este în pericol.

— Care este opinia dv. în legătură cu Conferinţa pentru securitate şi cooperare în Europa şi cu rezultatele ei de pînă acum ?

— Vorbind din nou ca cipriot şi neputînd uita prin ce am trecut noi, trebuie să subliniez că, salutînd orice efort depus în cadrul Conferinţei pentru securitate şi cooperare în Europa, apreciem că problema cea mai importantă nu constă numai în elaborarea declaraţiilor şi principiilor, ci şi în aplicarea lor. Fără să doresc să par pesimist, criza Ciprului este, în acest context, un exemplu elocvent a ceea ce se poate întîmpla dacă securitatea europeană şi internaţională trebuie să depindă de declaraţii, fără o acţiune efectivă concomitentă.

Interviu realizat de Victor Martalogu

Sayed Ahmed Marei

secretar general al Conferinței mondiale asupra alimentației

Conferința mondială asupra alimentației: priorități și perspective

Între 5 și 16 noiembrie a.c., urmează să se întrunească la Roma Conferința mondială asupra alimentației. După cum este știut, sarcina pregătirii acestei importante reuniuni, care se adaugă altor asemenea manifestări – sesiunea extraordinară a Adunării Generale a O.N.U. din primăvara acestui an, consacrată materiilor prime, și recenta Conferință mondială a populației, de la București –, a fost încredințată unui comitet pregătitor, format din reprezentanții a circa 80 de state, precum și secretariatului permanent al conferinței.

În funcția de secretar general al Conferinței mondiale asupra alimentației, secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, l-a numit, încă de la începutul acestui an, pe Sayed Ahmed Marei, cunoscută personalitate politică egipteană, autor a numeroase cărți consacrate problemelor reformei agrare în Egipt și, în general, agriculturii și populației în lumea arabă.

– Pentru început am dori să ne spuneți cum s-a născut ideea organizării acestei conferințe ?

– Ideea unei conferințe a Națiunilor Unite pentru alimentație a fost lansată în septembrie 1973, la Conferința la nivel înalt a țărilor nealiniate, care a avut loc la Alger. Ulterior, această idee a fost discutată în diferite organisme internaționale, printre care și la ultima Adunare Generală a F.A.O. La sesiunea de anul trecut a Adunării Generale a fost propus de către delegația Statelor Unite un proiect de rezoluție privind convocarea unei astfel de conferințe, cu concursul a diferite instituții specializate ale O.N.U. și, în primul rînd, al Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (F.A.O.) și al Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (U.N.C.T.A.D.). La 17 decembrie 1973, Adunarea Generală a O.N.U. a aprobat o rezoluție prin care această conferință a fost convocată. La conferință au fost invitate toate țările membre ale O.N.U., pentru a participa, în cea mai mare parte, cu delegații la nivel guvernamental. Un număr important de organizații internaționale guvernamentale și neguvernamentale vor fi prezente la conferință cu titlul de observator. Din punct de vedere al reprezentării – atît guvernamentale cît și neguvernamentale – se așteaptă ca reuniunea de la Roma să atingă importanța pe care a avut-o Conferința mondială a populației de la București.

– Cum se prezintă, astăzi, tabloul situației alimentare mondiale și care sînt perspectivele acesteia ?

– Actuala situație alimentară mondială este foarte critică, iar recolta de cereale din acest an, ale cărei rezultate exacte încă nu sînt cunoscute, nu pare să schimbe cu nimic această situație. Stocurile alimentare mondiale s-au redus considerabil, începînd mai ales cu 1972, datorită slabelor recolte înregistrate în urma unor secete prelungite. Prețurile produselor alimentare au crescut foarte mult, îngrășămintele s-au împuținat pe piață ori s-au scumpit, în legătură directă cu creșterea prețului petrolului. Această situație s-a repercutat îndeosebi asupra țărilor în curs de dezvoltare, în care, cu toate progresele înregistrate în ultimii douăzeci de ani, nu s-a ajuns peste tot la o rezolvare a problemei alimentare. Se apreciază că, în prezent, circa 460 de milioane de oameni din aceste țări suferă încă de foame. Este interesant de arătat, în acest cadru, că țările industrializate, în care se află concentrată 30 la sută din populația globului, realizează circa 60 la sută din producția alimentară, fapt care a determinat ca acestea să înlocuiască țările subdezvoltate din situația de exportatoare de produse alimentare de bază. Desigur, omenirea nu poate tolera la infinit un asemenea dezechilibru, consecințele nefaste pe care acesta le are pentru țările în curs de dezvoltare, țări nevoite să-și sporească continuu cheltuielile destinate importului de produse alimentare. Dacă, în urmă cu 10 ani, aceste țări cheltuiau pentru asemenea importuri circa 996 milioane dolari, în 1971-72 această sumă a ajuns la 3 miliarde, iar, după estimările F.A.O., în 1973–74 ea ar putea atinge 9–10 miliarde dolari. Fără a intra în alte detalii, se poate afirma că situația din țările în curs de dezvoltare riscă să se agraveze continuu în perspectiva unor noi perioade de penurie de cereale și a lipsei unui sistem de securitate alimentară.

– Care sînt obiectivele principale ale Conferinței mondiale asupra alimentației ?

– Pornind de la deteriorarea continuă a situației alimentare mondiale, conferința de la Roma are drept scop esențial să faciliteze depășirea crizei actuale, stimulînd creșterea producției alimentare în lume, în general, și în țările în curs de dezvoltare, în special, asigurînd un real sistem de securitate alimentară. Documentele pregătite pentru conferință propun, în acest sens, un mare număr de măsuri, destinate să ducă la creșterea producției alimentare în țările în curs de dezvoltare. Acestea prevăd, între altele, intensificarea producției de îngrășăminte și a semințelor de calitate, creșterea de cel puțin trei ori a sumelor consacrate cercetării agricole, modernizarea și extinderea sistemului de irigații, o mai bună organizare rurală și o îmbunătățire a gospodăririi pămîntului. Un rol însemnat va trebui să revină, în acest cadru, cooperării internaționale, sprijinului și ajutorului pe care țările industrializate trebuie să-l acorde țărilor în curs de dezvoltare, pentru formarea de centre de cercetări experimentale și cadre specializate, pentru aplicarea tehnicilor celor mai înaintate. Programul de securitate alimentară – așa cum este conceput în documentele pregătite pentru conferință – urmărește să asigure un echilibru între perioadele de penurie și cele de producție bună, cu scopul de a se putea asigura țărilor în curs de dezvoltare disponibilitățile alimentare necesare, precum și o stabilitate mai mare a prețelor și prețurilor. Pentru aceasta, după părerea noastră, este necesar să se îmbunătățească sistemul de informații privind situația alimentară, să se dezvolte politica de organizare a stocurilor alimentare naționale și să se creeze un sistem de aranjamente necesar pentru furnizarea de alimente în cazuri de urgență.

– Care este, după părerea dv., legătura între apropiata Conferință mondială asupra alimentației și reuniunea mondială asupra populației, desfășurată nu de mult la București ?

– Legătura dintre cele două reuniuni este foarte strînsă, tema fundamentală a ambelor reuniuni privind tocmai viitorul umanității. Conferința de la București s-a preocupat de probleme ale creșterii populației, ale dezvoltării, ale cerințelor de educație, de problema asigurării de noi locuri de muncă în lume, în următorii zece, douăzeci sau cincizeci de ani. Conferința mondială asupra alimentației are drept scop să stabilească planuri de dezvoltare a producției agricole, pentru ca, în anul 2000, să poată fi satisfăcute necesitățile alimentare ale unui număr de persoane dublu față de cît are în prezent populația globului. Pe lîngă aceasta, Conferința mondială de la Roma are și o altă sarcină, mult mai urgentă, și anume aceea de a pune la punct măsuri practice pentru a asigura bunuri alimentare pentru sutele de milioane de oameni care, pe diferite meridiane ale globului, suferă încă de foame. Desigur, este un lucru cum nu se poate mai clar că depășirea tuturor acestor dificultăți, înlăturarea spectrului amenințător al foametei nu sînt posibile fără concertarea eforturilor tuturor popoarelor, ale întregii comunități internaționale.

Interviu realizat de Radu Bogdan

MOSCOVA

Ample contacte și convorbiri

Corespondență de la Mihai Chebeleu

Atenția observatorilor din capitala sovietică s-a îndreptat, în ultima parte a lunii, spre evenimentele de semnificație din agenda diplomatică moscovită. Este vorba despre vizitele în U.R.S.S. a ministrului afacerilor externe al R.A. Egipt, Ismail Fahmy, a secretarului de stat al S.U.A., Henry Kissinger, și a cancelarului R.F. Germania, Helmut Schmidt.

Delegația guvernamentală egipteană, condusă de Ismail Fahmy, s-a aflat într-o vizită oficială la Moscova, în perioada 14—18 octombrie, și a avut convorbiri cu Leonid Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., A. A. Gromîko, membru în Biroul Politic al C.C. al P.C.U.S., ministrul de externe al U.R.S.S., și cu alte oficialități sovietice. Cu acest prilej, au fost evocate pe larg evoluția relațiilor sovieto-egiptene și căile de adîncire și diversificare a lor, probleme internaționale actuale, situația din Orientul Apropiat și a fost subliniată hotărîrea U.R.S.S. și a R.A. Egipt de a dezvolta și în viitor relațiile de prietenie și colaborare multilaterală între ele pe baza acordului sovieto-egiptean din mai 1971.

Secretarul general al C.C. al P.C.U.S. — se menționează în comunicatul cu privire la convorbirile care au avut loc — a reafirmat linia politică consecventă și principială a U.R.S.S. de a acorda sprijin popoarelor arabe în lupta lor pentru instaurarea unei păci trainice și drepte în Orientul Apropiat. S-a relevat, de asemenea, că instaurarea unei păci trainice în zonă și reglementarea crizei reclamă retragerea trupelor israeliene din teritoriile ocupate și asigurarea drepturilor legitime ale poporului palestinian de a hotărî singur asupra destinelor sale.

În cadrul examinării situației din Orientul Apropiat, părțile au făcut un amplu schimb de păreri asupra problemei palestiniene, exprimînd opinia că soluționarea politică deplină și definitivă, care trebuie să fie realizată în cadrul Conferinței de la Geneva pentru pace în Orientul Apropiat, nu este posibilă decît în condițiile garantării drepturilor legitime ale poporului palestinian, inclusiv ale garantării dreptului de a-și constitui un stat național.

Părțile au examinat problemele colaborării sovieto-egiptene în diverse sfere de activitate și și-au exprimat satisfacția față de cursul ascendent al colaborării multilaterale dintre U.R.S.S. și R.A. Egipt. S-a exprimat, în legătură cu aceasta, convingerea că întîlnirea la nivel înalt dintre secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev, și președintele Republicii Arabe Egipt, Anwar Sadat, care va avea loc, conform înțelegerii intervenite, în cursul lunii ianuarie, va deschide orizonturi noi adîncirii și extinderii relațiilor de prietenie și colaborării reciproc avantajoase.

Un loc aparte pe agenda activității diplomatice care se desfășoară, la acest sfîrșit de lună, în capitala sovietică, îl ocupă convorbirile care au avut loc, săptămîna trecută, între secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev, A. A. Gromîko, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., ministrul de externe al U.R.S.S., și alți conducători sovietici, și secretarul Departamentului de Stat al S.U.A., Henry Kissinger, aflat într-o vizită în U.R.S.S.

Noua călătorie la Moscova a lui Henry Kissinger și cele două runde de convorbiri cu secretarul general al C.C. al P.C.U.S. au prilejuit un schimb constructiv de păreri cu privire la stadiul și perspectivele dezvoltării continue a relațiilor dintre U.R.S.S. și S.U.A. în lumina înțelegerilor realizate în cursul întîlnirilor sovieto-americane la nivel înalt, examinarea detaliată a unor probleme referitoare la eventuale măsuri în viitor de limitare a armamentelor strategice și a principalelor aspecte ale situației internaționale actuale.

În cadrul convorbirilor, Leonid Brejnev și Henry Kissinger au constatat cu satisfacție că relațiile dintre U.R.S.S. și S.U.A. continuă să se dezvolte și să progreseze conform cursului stabilit de îmbunătățire continuă a acestor relații, au relevat din nou însemnătatea hotărîrilor adoptate la încheierea convorbirilor sovieto-americane la nivel înalt și și-au exprimat hotărîrea de a depune, în continuare, eforturi pentru asigurarea unui progres constant în relațiile sovieto-americane.

Părțile au acordat o atenție deosebită examinării problemei limitării în continuare a armamentelor strategice. În tratarea acestei chestiuni au fost evocate, printre altele, necesitatea elaborării prevederilor unui nou acord pe termen lung, care urmează să înlocuiască acordul provizoriu cu privire la unele măsuri în domeniul limitării armamentelor strategice ofensive, semnat la 26 mai 1971, la Moscova. În legătură cu aceasta, convorbirile au permis un schimb util de vederi asupra detaliilor concrete legate de realizarea unui asemenea acord și s-a convenit ca cele două părți să studieze în continuare aceste probleme.

Conducătorii sovietici și secretarul Departamentului de Stat au trecut în revistă unele probleme-cheie ale situației internaționale actuale. În problema Orientului Apropiat, părțile și-au exprimat hotărîrea de a depune eforturi susținute și de a căuta și găsi soluții problemelor din regiune, în scopul obținerii unei reglementări juste a situației din zonă. În opinia părților, reluarea grabnică a lucrărilor Conferinței de la Geneva pentru pace în Orientul Apropiat trebuie să aibă un rol util în realizarea acestei reglementări. Evocîndu-se diferite aspecte legate de activitatea Conferinței pentru securitate și colaborare în Europa, U.R.S.S. și S.U.A. au convenit să continue eforturile pentru încheierea cu succes a lucrărilor ei, într-un viitor apropiat. A fost exprimată, de asemenea, convingerea că există posibilitatea realizării unui progres la convorbirile cu privire la reducerea reciprocă a armamentelor și forțelor armate în Europa centrală.

Într-un interviu acordat agenției TASS, înaintea plecării sale de la Moscova, Henry Kissinger declara, referindu-se la rezultatele convorbirilor și la perspectivele relațiilor sovieto-americane : „Aș aprecia aceste convorbiri ca foarte pozitive. Sînt satisfăcut de ele și presupun că în cadrul lor a fost realizat un progres. Consider — a spus el în continuare — că relațiile dintre U.R.S.S. și S.U.A. sînt în prezent bune și că ele se vor îmbunătăți în viitor. Guvernul nostru se pronunță pentru îmbunătățirea constantă a acestor relații. Am convingerea că același lucru îl poate spune și conducerea sovietică". Referindu-se la apropiata întîlnire sovieto-americană la nivel înalt de la Vladivostok, secretarul de stat american a spus : „Înainte de toate presupun că această întîlnire va oferi președintelui S.U.A., Gerald Ford, și secretarului general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev, posibilitatea de a se cunoaște unul pe altul și de a face un schimb de păreri asupra celor mai importante probleme internaționale. Aștept, de asemenea, să fie realizat un anumit progres concret într-o serie de probleme care stau în fața țărilor noastre".

La începutul acestei săptămîni, în capitala U.R.S.S. au început convorbiri între L. Brejnev și A. Kosîghin cu Helmut Schmidt, cancelarul R.F. Germania, avînd drept principal obiectiv stadiul raporturilor bilaterale. Încă în prima rundă a discuțiilor pe această temă, a fost evidențiată creșterea considerabilă a legăturilor economice bilaterale. De altfel, cu prilejul dineului oferit în cinstea înaltului oaspete vest-german, secretarul general al C.C. al P.C.U.S. releva, în acest sens, că „dezvoltarea colaborării multilaterale cu R.F.G. constituie o linie principială, de lungă durată în politica noastră". Helmut Schmidt sublinia, la rîndul său, că „volumul comerțului nostru crește de la an la an, colaborarea economică cuprinde tot mai multe domenii noi", exprimîndu-și convingerea că actualele convorbiri de la Kremlin vor permite „să se păsească înainte pe calea adîncirii raporturilor noastre".

În momentul transmiterii acestei corespondențe, convorbirile sovieto—vest-germane continuă.

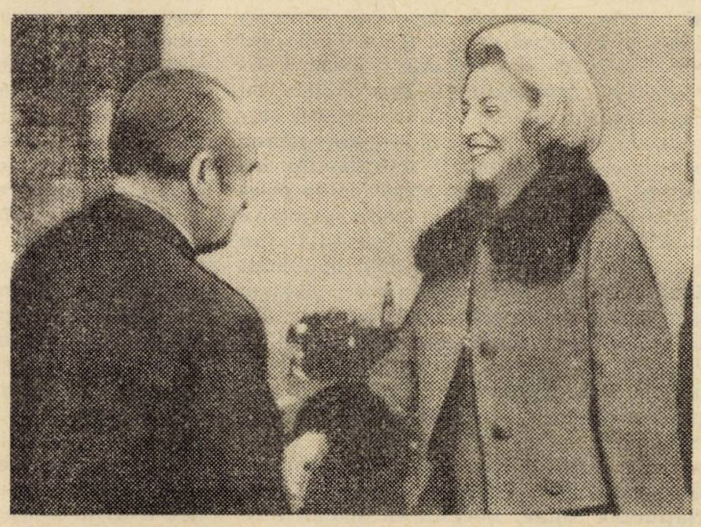

Președintele Bundestagului vest-german, Annemarie Renger, în vizită la mareșalul Seimului R.P. Polone, Stanislaw Gucwa

Premierul danez Poul Hartling, aflat într-o vizită oficială la Pekin, la invitația guvernului R.P. Chineze, a avut o întrevedere cu premierul Consiliului de Stat al țării-gazdă, Ciu En-lai, la spital. Cu acest prilej a avut loc o convorbire prietenească

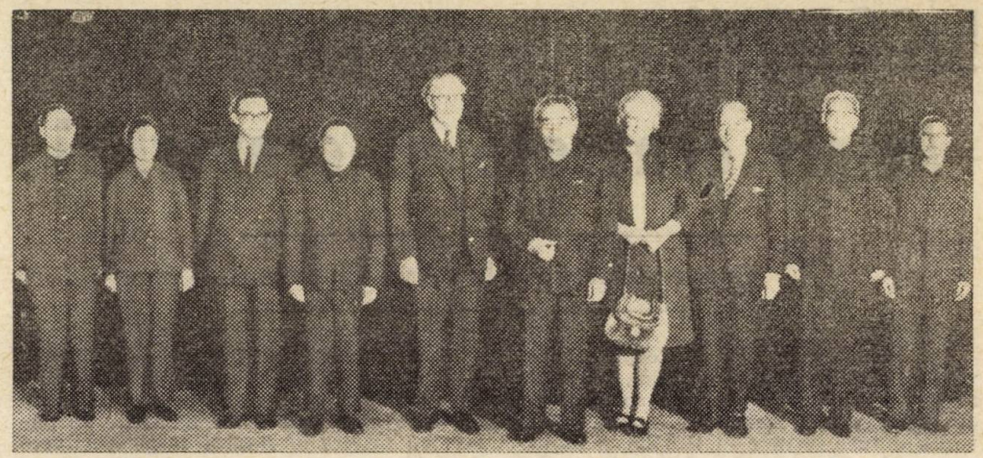

PEKIN

Agendă diplomatică bogată și fructuoasă

Corespondență de la Ilie Tecuță

O privire retrospectivă asupra activității diplomatice care a avut loc în ultima vreme la Pekin evidențiază intensitatea și ritmul dinamic al rodnicelor contacte și întîlniri de lucru ale conducătorilor chinezi cu delegații guvernamentale și de partid, misiuni economice și comerciale, personalități politice, științifice sau culturale din cele mai diverse zone și regiuni ale lumii.

Fără a avea intenția de a face o prezentare exhaustivă a acestor multiple activități, trebuie să remarcăm, de la bun început, că pe agenda vizitelor la nivel înalt care au avut loc recent în capitala R. P. Chineze și care au contribuit în mare măsură la consolidarea relațiilor de prietenie și solidaritate militantă ale poporului chinez cu popoarele respective, un loc preponderent l-au ocupat, în această perioadă, convorbirile cu un important număr de președinți și șefi de guverne din țările în curs de dezvoltare situate pe continentul african. Au fost semnificative, în această ordine de idei, vizitele, la începutul lunii trecute, ale președintelui Republicii Togo, Gnassingbe Eyadema, și generalului Yakubu Gowon, șef al Guvernului Militar Federal, Comandantul suprem al forțelor armate ale Republicii Federale Nigeria. În cursul șederii lor la Pekin, cei doi oameni de stat au avut o cordială întrevedere cu președintele Mao Tzedun, au purtat convorbiri cu alți conducători chinezi, ceea ce a contribuit la aprofundarea cunoașterii și înțelegerii reciproce, la întărirea și diversificarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre țările respective și China. În același timp, discuțiile care au avut loc au reliefat o dată mai mult faptul că, deși se găsesc la mari distanțe geografice, iar sistemele lor politice sînt deosebite, țara gazdă, Republica Togo și, respectiv, Republica Federală Nigeria au puncte de vedere comune asupra unui important și larg evantai de probleme internaționale. Astfel, întrevederile și documentele publicate au subliniat „atașamentul ferm la țelurile și principiile Cartei Națiunilor Unite, necesitatea stabilirii unei păci juste și trainice, bazate pe onoare și demnitate umană, în Orientul Mijlociu, sprijinul ferm pentru cauza păcii pe continentul asiatic pe calea respectării principiilor neamestecului în treburile interne ale altor țări, precum și spiritul de solidaritate cu lupta împotriva imperialismului, colonialismului, neocolonialismului, rasismului, pentru înlăturarea inechităților economice existente în lume".

Cea de-a doua vizită a președintelui Republicii Islamice Mauritania, Moktar Ould Daddah, în R. P. Chineză, care a avut loc tot în perioada la care ne referim, a constituit, după cum arăta președintele mauritanez, „un prilej de a reafirma și reîntări fericitele relații de prietenie care unesc popoarele noastre în lupta lor comună pentru triumful idealurilor de justiție, progres și pace".

În cursul întrevederii pe care a avut-o la Pekin reprezentantul special al președintelui Filipinelor, Imelda R. Marcos, cu președintele Mao Tzedun, al întîlnirii cu premierul Consiliului de Stat, Ciu En-lai, au fost discutate o serie de probleme de interes reciproc. Este necesară, sublinia cu acest prilej Imelda R. Marcos, crearea bazei de înțelegere reciprocă și strînsă colaborare, indiferent de deosebirile dintre sistemele economice și sociale. „Trebuie să clădim stabilitatea și armonia în Asia pe baza unui deplin consens al popoarelor din zonă, indiferent de deosebirile politice", arăta Imelda R. Marcos. Făcînd un bilanț al vizitei reprezentantului special al președintelui Marcos la Pekin, Li Siennien, vicepremier al Consiliului de Stat, exprima convingerea că raporturile dintre cele două țări și tradiționala prietenie dintre cele două popoare vor cunoaște, în viitor, o nouă și mai importantă evoluție.

Poul Hartling este primul șef de guvern danez care a vizitat R. P. Chineză. Așadar, recenta sa ședere în China constituie un moment semnificativ în istoria tradiționalelor relații de prietenie dintre cele două țări. În cursul vizitei, premierul danez a avut o prietenească și călduroasă întrevedere cu președintele Mao Tzedun, convorbiri rodnice cu premierul Ciu En-lai, cu Den Siao-pin, vicepremier al Consiliului de Stat, și alți conducători chinezi. Toate aceste contacte au permis celor două părți să facă un amplu și util schimb de opinii asupra problemelor internaționale de interes comun, precum și asupra aspectelor legate de viitoarea dezvoltare a relațiilor bilaterale. În același timp, cele două părți au semnat un acord intergovernamental în domeniul transporturilor maritime, precum și documentele privind înființarea unui comitet mixt chino-danez pentru problemele promovării comerțului și dezvoltării relațiilor economice între China și Danemarca, documente apreciate ca valoroase instrumente pentru materializarea amplelor perspective de dezvoltare a relațiilor între China și Danemarca, deschise de actuala vizită a premierului Hartling. Cele enunțate mai sus constituie, așa cum sublinia Den Siao-pin, consecința firească a dezvoltării continue a relațiilor între cele două țări, atît în domeniul politic cît și în cel comercial, științific sau cultural. Deși China și Danemarca au sisteme sociale diferite, cele două țări și-au reafirmat dorința comună de a-și dezvolta în continuare relațiile pe baza principiilor coexistenței pașnice — ceea ce corespunde aspirațiilor și intereselor fundamentale ale celor două popoare. În acest sens, mi se

Praga. Premierul cehoslovac Lubomir Strougal (stînga) l-a primit pe Miloș Minici, vicepreședinte al Consiliului Executiv Federal, secretar federal pentru afacerile externe al R.S.F. Iugoslavia, care a făcut o vizită oficială în R.S. Cehoslovacă

pare demnă de a fi relevată următoarea idee, expusă de premierul danez, în termenii unei generoase pledoarii pentru nobila cauză a unei mai bune înțelegeri și sincerități între toate popoarele lumii : „În această epocă, marcată de interdependențe, conexiuni reciproce și prezența armelor de distrugere în masă, cea mai importantă sarcină a cooperării internaționale constă în a acționa în comun pentru pace și progres în lume".

Nu putem încheia aceste rînduri, fără a menționa vizita delegației guvernamentale economice a R. D. Vietnam, condusă de Le Thanh Nghi, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului celor ce Muncesc din Vietnam, vicepremier al guvernului R.D.V., importantul acord realizat cu acest prilej cu privire la asistența economică și militară acordată R. D. Vietnam de partea chineză pe anul 1975, precum și protocolul cu privire la schimbul de bunuri și plăți între cele două guverne pe anul 1975.

Documente de aceeași importanță majoră pentru colaborarea economică, tehnică și științifică a R. P. Chineze cu țările socialiste au fost semnate recent, aici, și cu prilejul vizitelor unor delegații din R. P. Albania, R. P. Bulgaria și R. P. Ungară.

Am menționa, în încheiere, vizitele unor importante delegații parlamentare din R. S. F. Iugoslavia, R. F. Germania, Venezuela, Argentina, vizita miniștrilor comerțului exterior din Birmania și Norvegia, precum și aceea a vicepremierului australian J. F. Cairns, care a participat la festivitatea inaugurării unei impresionante expoziții economice a țării sale în capitala R. P. Chineze.

RABAT

Conferința arabă la nivel înalt

În sala reuniunii

Elaborarea unei strategii comune pentru eliberarea teritoriilor arabe ocupate, repunerea poporului palestinian în drepturile sale naționale legitime și cooperarea economică interarabă — acestea au fost, în linii mari, temele celei de-a opta conferințe arabe la nivel înalt, ale cărei lucrări s-au desfășurat între 26 și 29 octombrie, în capitala marocană. Conferința și-a propus, de asemenea, să analizeze diferite alte probleme, cum ar fi dialogul arabo—vest-european, a cărui viitoare primă materializare este prevăzută pentru data de 20 noiembrie a.c. la Paris, evaluarea și repartizarea ajutorului arab pentru țările africane, precum și stabilirea capitalei în care urmează să-și aibă sediul Banca arabă pentru dezvoltarea economică din Africa.

Precedată de o sesiune a miniștrilor de externe, actuala conferință de la Rabat a reunit toate cele 20 de țări membre ale Ligii Arabe — spre deosebire de precedenta conferință (Alger — noiembrie 1973) la care au absentat Libia și Irakul — precum și o delegație a Organizației pentru Eliberarea Palestinei, în frunte cu Yasser Arafat.

Conferința de la Rabat va fi hotărîtoare pentru viitorul Orientului Apropiat — opinau observatorii politici în ajunul deschiderii lucrărilor. „Șansele de a vedea degajîndu-se la această conferință, mai importantă decît precedentele, o unitate de acțiune ireversibilă, fermă și sinceră, sînt mari — scria cotidianul marocan «L'Opinion». Actuala reuniune de la Rabat are o importanță primordială și pentru faptul că ea precede dezbaterea problemei palestiniene la O.N.U. și eventuala reluare a Conferinței de la Geneva". Pe aceeași linie, Mahmoud Riad, secretarul general al Ligii Arabe, sublinia, în discursul inaugural, că actuala conferință se desfășoară „într-o etapă decisivă din istoria națiunii arabe, pentru a face — la un an după războiul din octombrie — un bilanț al succeselor și a fixa viitoarele obiective arabe". El a cerut, totodată, statelor arabe producătoare de petrol să dezvolte cooperarea cu țările africane pe linia unei mai mari contribuții financiare la dezvoltarea Africii și să multiplice inițiativele în favoarea dialogului euro-arab.

Mai mulți șefi de state și-au expus, de la tribuna conferinței, punctele de vedere asupra problemelor în discuție, îndeosebi asupra evoluției situației din Orientul Apropiat, arătînd că schimbările care au loc în lume vor putea crea condiții mai bune pentru realizarea unei păci drepte în această zonă, pace care impune neapărat înfăptuirea drepturilor naționale legitime ale poporului palestinian. Regele Marocului, Hassan al II-lea, a subliniat, între altele, că responsabilitățile țărilor arabe cresc pe arena internațională și, de aceea, este necesară, mai mult ca oricînd, o unitate de vederi pentru atingerea obiectivelor politice, diplomatice și economice propuse. Pentru aceasta, el a făcut un apel la reprezentanții Iordaniei și ai Organizației pentru Eliberarea Palestinei în vederea depășirii divergențelor existente și apropierii pozițiilor lor, în interesul solidarității și colaborării interarabe, al cauzei păcii generale. În acest context, el s-a declarat împotriva soluțiilor parțiale și unilaterale și a felicitat O.E.P. pentru victoriile sale diplomatice pe plan internațional, care au culminat cu aducerea problemei palestiniene în discuția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite.

Diferendul dintre Iordania și Organizația pentru Eliberarea Palestinei a preocupat îndeaproape pe participanții la conferință. Cu o zi înainte de încheierea lucrărilor întîlnirii arabe la nivel înalt, ziarul marocan „Le Matin" afirma că „discuțiile de pînă acum ale șefilor de stat arabi au fost consacrate, în esențial, găsirii unei formule de compromis între regele Hussein și Yasser Arafat, între pozițiile acestora și ieșirii din impas". La reuniunea pregătitoare a miniștrilor de externe, Organizația pentru Eliberarea Palestinei obținuse un real succes prin adoptarea unui proiect de rezoluție care se pronunța în favoarea „constituirii, sub conducerea O.E.P., a unei puteri naționale independente, în orice parte a teritoriului eliberat". Iordania cerea, însă, ca soarta Cisiordaniei să fie hotărîtă în urma organizării unui referendum, sub controlul Națiunilor Unite, imediat după ce teritoriile situate pe malul occidental al Iordanului vor fi eliberate. „Regele Hussein, declara la reuniunea la nivel ministerial reprezentantul iordanian, va accepta rezultatul acestui referendum, oricare ar fi el, fie că populațiile se vor pronunța pentru o integrare în regatul hașemit, pentru o federație, sau pentru independență". Din aceste rațiuni, el a cerut ca diferendul iordaniano-palestinian să fie tranșat la nivelul conferinței la nivel înalt.

Șefii de stat arabi — arăta Agenția marocană de presă — au audiat expunerile

---

Primul ministru al Canadei, Pierre Elliott Trudeau, la Bruxelles, împreună cu primul ministru al Belgiei, Leo Tindemans

detaliate ale președintelui Comitetului Executiv al O.E.P., Yasser Arafat, și ale regelui Hussein ; în același timp, unele delegații au prezentat proiecte de compromis, în încercarea de a apropia punctele de vedere ale celor două părți. Se pare că diferendul a fost reglementat în cursul zilei de 28 octombrie, ca urmare a mediерii unui comitet format din șapte membri, sub președinția regelui Hassan al Marocului. În ajunul închiderii dezbaterilor, știrile din capitala marocană anunțau adoptarea, în unanimitate, a unui acord al cărui preambul stipula : „Conferința la nivel înalt de la Rabat a reușit să pună capăt diferendelor în cadrul solidarității arabe". Textul acordului „afirmă dreptul poporului palestinian la stabilirea unei autorități naționale independente, sub conducerea O.E.P., în calitatea sa de reprezentant unic și legitim al poporului palestinian pe întregul teritoriu eliberat. Țările arabe se obligă să susțină această autoritate, de la stabilirea ei, în toate domeniile și la toate nivelurile".

După adoptarea rezoluției, Yasser Arafat a adus un omagiu regelui Hussein al Iordaniei, pentru „atitudinea sa națională și solidaritatea cu poporul palestinian în lupta sa și pentru a fi facilitat astfel realizarea obiectivelor naționale palestiniene".

Din surse apropiate conferinței, se subliniază că regele Hussein a acceptat recunoașterea O.E.P. ca reprezentantul deplin al poporului palestinian și principiul conducerii palestiniene pe malul occidental al Iordanului ; în schimb, O.E.P. a fost de acord să fie reprezentată la Conferința de pace de la Geneva ca parte a unei delegații comune iordaniano-palestiniene. În legătură cu aceasta, observatorii insistă în comentariile lor asupra paragrafului din documentul adoptat care „invită regatul Iordaniei, Siria, Egiptul și O.E.P. să pună la punct o formulă în scopul stabilirii relațiilor lor în lumina deciziilor luate pentru a le aplica". Acest paragraf este apreciat ca avînd o deosebită importanță, deoarece el ar permite relansarea Conferinței de la Geneva. De altfel, într-o conferință de presă ținută la încheierea reuniunii de la Rabat, ministrul sirian al informațiilor declara că, după realizarea acordului privind reglementarea diferendului iordaniano-palestinian, Siria „dorește, acum, întrunirea, cît mai curînd posibil, a Conferinței de la Geneva".

Rodica Georgescu

Participanții

La cea de-a opta conferință arabă la nivel înalt au luat parte : **Algeria** — președintele Houari Boumediene ; **Arabia Saudită** — regele Feisal ; **Bahrein** — șeicul Isa bin Sulman Al Khalifa ; **Egipt** — președintele Anwar El Sadat ; **Irak** — Saddam Hussein, vicepreședinte al Consiliului revoluției ; **Iordania** — regele Hussein ; **Kuweit** — șeicul Sabah Al-Salam Al-Sabah ; **Liban** — președintele Suleiman Frangieh ; **Libia** — ambasadorul libian la Paris ; **Maroc** — regele Hassan al II-lea ; **Mauritania** — președintele Moktar Ould Daddah ; **Qatar** — șeicul Khalifa Bin Hamad Al Thani ; **Oman** — sultanul Qabus Bin Said ; **Somalia** — președintele Siad Barre ; **Sudan** — președintele Gaffar El Numeiri ; **Siria** — președintele Hafez El Assad ; **Tunisia** — președintele Habib Bourguiba ; **R. A. Yemen** — președintele Ibrahim Al Hamidi ; **R.P.D. a Yemenului** — președintele Salem Robaya Ali ; **Emiratele Arabe Unite** — șeicul Zaid Bin Sultan Al Nahyan ; **Organizația pentru Eliberarea Palestinei** — Yasser Arafat ; **Liga Arabă** — secretarul general al Ligii, Mahmud Riad. Cu titlu de observatori : Idi Amin, președintele Ugandei, și William Eteki, secretarul general al Organizației Unității Africane.

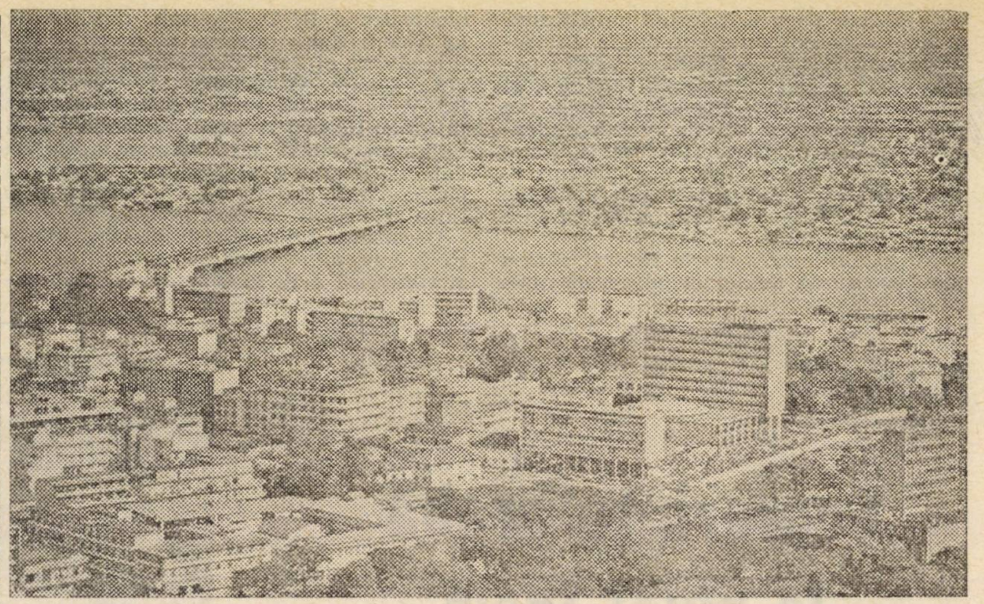

Abidjanul înseamnă, înainte de toate, contemporaneitate

REPORTAJ PE GLOB

ABIDJAN, poartă spre ieri și spre mîine

Iosif Socaciu

Poate nicăieri în Africa măsura timpului nu mi s-a părut mai evidentă, mai șocantă ca la Abidjan, capitala Coastei de Fildeș. Abidjanul înseamnă, înainte de toate, contemporaneitate. O contemporaneitate ale cărei trăsături le distingi din primele clipe ale contactului cu pămîntul african. Moderna sa aerogară, „Port Bouet", poartă deschisă spre întreaga lume, prevăzută cu instalații electronice de dirijare a zborurilor, unde toate principalele societăți de aviație posedă birouri, garantîndu-ți transportul în orice punct de pe orice continent, ar putea fi primul reper a ceea ce este Abidjanul — metropolă politică și, în același timp, capitală economică și comercială, caracterizată de un dinamism cu nimic mai prejos celui al marilor orașe moderne.

Sosisem la Abidjan într-o zi de la sfîrșitul lui februarie, după ce străbătusem peste 7 000 de kilometri — distanța între Zürich și ținta călătoriei noastre — o adevărată călătorie în timp, căci, de-a lungul acestui zbor, am trecut succesiv prin trei anotimpuri — de la iarna elvețiană, aspră și orbitor de strălucitoare în reflexele soarelui, la primăvara romană și, apoi, la cea mai teribilă vară — vara africană, înăbușitoare și sufocantă, favorizînd o vegetație luxuriantă, în Coasta de Fildeș.

Din fuga taxiului care mă ducea spre hotel încercam, în timp ce străbăteam o parte de junglă, mingiiată de ultimele raze ale soarelui ce apunea, să surprind cu aviditate noutatea peisajului african. Portiera coborîtă îmi aducea, în ușoara adiere a pădurii ecuatoriale, un miros dulceag venit de la o plantație alăturată de orhidee, purtînd un nume neașteptat — „Florile Daliei". Un zgomot înfundat de tam-tamuri se auzea de departe, înfiorînd atmosfera. Apropierea orașului, cu luminile sale de neon, cu bulevardele sale largi, cu clădirile, cu circulația sa și,

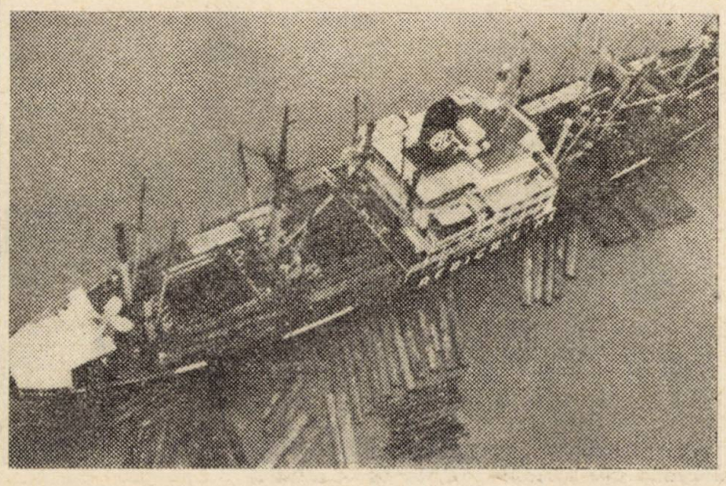

Portul servește traficului unor importante cantități de lemn de esență prețioasă (acaju, mahon)

în sfîrșit, cu oamenii săi, avură darul să mă readucă la realitatea modernă a acestui mare oraș african.

Apărut pe o fișie îngustă de litoral, la poalele podișului Ababo, într-un peisaj de lagune, insule și peninsule dantelate, Abidjanul — la început un mic sat pescăresc — devine în 1934 centrul administrativ al acestui teritoriu, pe atunci colonie franceză, din necesitatea imperioasă a asigurării unei legături stabile, regulate și sigure cu metropola. Își menține întîietatea și în 1958, cînd devine capitala republicii autonome Coasta de Fildeș, din cadrul Comunității Franceze, și în 1960, cînd se declară independența oficială a noului stat. Asigurîndu-și „primatul" politic și beneficiind, în același timp, de poziția sa geografică extrem de favorabilă legăturilor cu exteriorul, orașului i-a fost apoi ușor să concentreze cea mai mare parte a activității economice a țării.

În primul rînd, portul său, modernizat în 1957, servește traficului majorității mărfurilor nu numai ivoriene, ci și a celor provenite din Volta Superioară și Mali. Anual, prin docurile sale, trec peste 300 000 tone cafea (Coasta de Fildeș este al treilea producător mondial de cafea), 100 000 tone cacao (locul patru în lume), importante cantități de lemne prețioase (acaju, mahon), banane, ananas, ulei de palmier, nuci și ulei de cocos, diferite minereuri, în special magnezita. Și tot pe aici sosesc mărfurile necesare economiei țării — utilaje, petrol, produse industriale și alimentare. Este suficient să-ți petreci cîteva ore pe cheiurile sale, pentru a pleca total buimăcit de ritmul infernal în care se lucrează aici, de activitatea intensă ce se desfășoară — barometru din cele mai sensibile ale unei economii ce se afirmă cu tot mai multă vigoare. Am avut impresia, discutînd cu responsabilii portului, că această modernă „poartă" — de astă dată maritimă — a țării constituie un motiv de adevărată mîndrie pentru ivorieni, mai mult chiar decît somptuosul dreptunghi de sticlă și aluminiu al faimosului hotel „Ivoire", el semnificînd progresul care-și cucerește tot mai mult spațiu pe acest colț de pămînt african.

Definitoriu, însă, pentru cei care privesc perspectivele orașului sînt industriile prelucrătoare, care concentrează aici ramurile alimentare, textile, lemn, încălțăminte și, în ultima vreme, sectorul industriei grele, reprezentat de linii de asamblat automobile, fabrici de piese de schimb, o rafinărie de petrol.

Dar, turistul care colindă străzile rămîne impresionat mai mult de aspectul său exterior și mai puțin de procentele sau cifrele care-i reflectă, într-un limbaj mult mai sec, dar și mai precis, ponderea și importanța în economia țării. Și, împins de reclamele multicolore sau de sutele de pliante pe care le descoperă în holul oricărui hotel, își va începe investigațiile cu primul cartier aflat la „îndemînă" — așa-numitul Plateau —, care reprezintă, în același timp, și centrul Abidjanului. Și, aici, descoperă palatul prezidențial, palatul de justiție, alături de palatele unor bănci sau hoteluri care pot rivaliza, nu numai în înălțime (15—20 de etaje), dar și în arhitectură, cu cele mai reușite construcții de acest gen din Europa sau America.

„Dacă sînteți la Abidjan, vizitați cartierul rezidențial Cocody" !, te îndeamnă la tot pasul reclamele, șoferii de taxiuri sau ghizii diferitelor societăți de turism. Invitația este atît de insistentă încît, chiar dacă te-ai afla la capătul puterilor, după o zi pe care ai petrecut-o în port sau pe la diferite oficii guvernamentale, sfîrșești prin a-i da curs.

Alcătuit mai ales din vile, a căror arhitectură încîntă și, în același timp, te uluiește, Cocody amintește, deși exotismul tropical te derutează, de cartierele rezidențiale californiene, în care construcțiile fac corp comun cu natura înconjurătoare. Cocody este o lume a liniștii și frumosului, beneficiind de toate atributele confortului modern.

O impresie deosebită produc și cartierele Adjamé și Treichville. Majoritatea celor care locuiesc aici sînt ocupați în activitățile lucrative ale orașului, dînd măsura și contribuind la ceea ce s-a realizat și continuă să se realizeze pretutindeni în această țară, tot aici fiind concentrate majoritatea întreprinderilor economice ale capitalei.

Firesc, ca o concluzie a acestor atribuții, Abidjanul este și o capitală culturală a țării, aici ființînd singura universitate a Coastei de Fildeș, alături de numeroase școli, institute, muzee și teatre. Între toate acestea, cel mai mare interes îl stîrnește binecunoscutul „Musée de l'Homme", unde este expusă cea mai bogată colecție de măști și sculpturi africane, o adevărată sinteză a tradițiilor, obiceiurilor și riturilor populațiilor nu numai din Coasta de Fildeș, ci și din întreaga zonă a Africii de sud-vest. Ele te introduc, prin limbajul plastic al artei, într-un univers cu totul nou. Iată, de pildă, un grup de măști Dan, sculpturi rafinate, ovoidale, de mici dimensiuni, reproducînd, după unii, sufletul strămoșilor cărora urmașii trebuie să le consacre un adevărat cult.

Povești uluitoare, misterioase, mi-au fost relatate de interlocutorul meu, în timp ce străbăteam sălile muzeului. De pildă, în regiunea Yacouba se pot întîlni, peste căderi de apă sau prăpăstii, poduri de liane de o extraordinară rezistență, alcătuite din milioane de fibre înnodate între ele într-un mod atît de ingenios, încît cu greu poți crede că ar fi opera unor muritori de rînd. Se spune că aceste poduri sînt construite de așa-numiții „inițiați", pe parcursul unei singure nopți. Într-o singură noapte, minunea aceasta este înfăptuită : podul, cu milioanele sale de fire

Pod de liane peste fluviul Cavally, la circa 600 km de capitală

Rituri misterioase și dansuri fantastice — o lume cu totul aparte

și noduri, va permite oricui să pășească dincolo, peste prăpastie, în cea mai mare siguranță. Secretul acestei opere nu l-a trădat încă nimeni și el continuă să uimească pe oricine vede o asemenea construcție, inclusiv pe specialiști.

Prin intermediul amabilului meu interlocutor, am făcut apoi o călătorie imaginară în fostul regat Agni, actualmente regatul Indénié, organizat în straturi sociale extrem de riguroase, unde sînt păstrate cu strictețe toate cutumele Africii tradiționale. La fiecare nivel — sat, canton sau teritoriu — suprema autoritate aparține unui șef. El rezolvă disputele, hotărăște pedepsele, decide asupra soartei tuturor membrilor comunității sale. Ajuns, de pildă, în satul Zaranou, vei fi primit cu toată pompa de șeful așezării, care te va conduce, după ce te va întreba ce mai este nou în țara ta, în locuința lui. De aici, împreună cu notabilitățile, ne îndreptăm apoi spre mijlocul unei piețe, unde șeful va lua loc pe un tron special, în timp ce oaspetele se va așeza în dreapta sa. Va avea loc, în continuare, o ceremonie, în cursul căreia bărbați, femei, copii îți vor ura, prin intermediul unor fantastice dansuri, cîntece și sunete de tam-tamuri, un călduros bun venit. Rînd pe rînd, ei vor părăsi cercul dansatorilor pentru a veni să te salute și să te întrebe ce mai este nou în țara ta.

...Am părăsit Abidjanul, așa cum am sosit, în cursul unei seri umede și fierbinți, în aceleași sunete de tam-tamuri răbufnind din jungla întunecată, cu sentimentul că las în urmă o lume cu totul nouă pentru mine, un punct de întîlnire între ieri și mîine, între trecutul atît de puternic înrădăcinat încă și prezentul care își cucerește irezistibil dreptul de a exista și a-și impune schimbările de care are atîta nevoie această Africă. Abidjanul, o poartă între ieri și mîine, o experiență de neuitat, este, în același timp, generatorul unui sentiment tonifiant, al unei încrederi autentice în viitorul acestor țări africane, în transformările ale căror contururi le etalează cu atîta mîndrie și hotărîre.

Cuvîntarea lui Alvaro Cunhal la Congresul extraordinar al Partidului Comunist Portughez

Alvaro Cunhal, secretarul general al P.C.P., prezentînd raportul la Congresul extraordinar al P.C. Portughez

În discursul rostit în fața Congresului extraordinar al Partidului Comunist Portughez, secretarul general al partidului, Alvaro Cunhal, a subliniat : „A existat o vreme cînd această sală ar fi fost prea mare pentru a găzdui pe toți membrii partidului. Acum nu există în Portugalia sală sau pavilion, oricît de mare ar fi, unde să încapă toți comuniștii".

După ce a salutat pe reprezentanții Mișcării forțelor armate, ai grupărilor politice democratice prezenți la congres ca invitați, transmițînd, totodată, un salut de solidaritate P.A.I.G.C., FRELIMO, M.P.L.A. și forțelor de eliberare din Insulele Capului Verde, Sao Tomé, Principe și Timor, Alvaro Cunhal a explicat că lipsa delegațiilor din partea partidelor comuniste și muncitorești din alte țări se datorește, exclusiv, scurtei perioade de pregătire a congresului : „Nimic nu s-a schimbat în relațiile partidului nostru cu partidele frățești, nici în pozițiile sale față de mișcarea comunistă internațională. Continuăm, ca întotdeauna, să ne orientăm după principiile internaționalismului proletar, urmărim întărirea și nu slăbirea legăturilor de prietenie și cooperare cu partidele frățești".

„De șase luni, poporul portughez se bucură de libertate. Presa se tipărește fără cenzură. Partidele, sindicatele, organizațiile democratice acționează liber. Se exercită dreptul la întrunire. Este recunoscut dreptul la grevă. S-a pus capăt războiului colonial, s-au făcut pași istorici în direcția decolonizării, au fost inițiate relații diplomatice cu U.R.S.S. și alte țări socialiste. Oamenii muncii au obținut satisfacerea unor importante revendicări. Stabilirea salariului minim, încheierea de acorduri colective de muncă, sporirea salariilor funcționarilor, obținerea de beneficii sociale reprezintă o apreciabilă îmbunătățire a condițiilor de viață ale păturilor muncitoare. Deși acest proces nu decurge lin și fără greutăți, în toate sectoarele vieții naționale se înregistrează progrese spre dispariția tuturor racilelor pe care ni le-a lăsat fascismul, spre îmbunătățirea și transformarea instituțiilor, serviciilor, practicilor politice și civice. Experiența primelor șase luni de libertate arată că, în procesul revoluționar aflat în desfășurare, alianța mișcării populare cu Mișcarea forțelor armate hotărăște cursul evenimentelor. Actualul raport de forțe permite să avem încrederea că se va continua drumul spre consolidarea libertăților, spre alegeri, spre viitoarea edificare a unei Portugalii democratice".

Evocînd tentativele reacțiunii din ultimele șase luni, vorbitorul s-a oprit, îndeosebi, asupra evenimentelor de la 28 septembrie, subliniind că, în dejucarea uneltirilor reacționare, au intervenit doi factori : „Primul a fost mișcarea populară, în cadrul căreia partidul nostru a avut rolul decisiv. Marea acțiune populară — care, în întreaga țară, în unele cazuri în cooperare cu forțele armate, a ridicat baricade, a instalat sisteme de control și de boicot pe șosele, care a tăiat literalmente drumul «marșului spre Lisabona» și a dezorganizat planul contrarevoluționar — se înscrie drept cea mai strălucită și hotărîtoare acțiune populară de după 25 aprilie, ca o confirmare a forței de organizare, a capacității și rolului maselor în apărarea și construirea democrației. Al doilea factor al victoriei și care i-a conferit, în faza finală, întreaga sa semnificație profundă, a fost Mișcarea forțelor armate. Intervenind cu hotărîre la momentul potrivit, detectînd și dezmembrînd rețeaua clandestină, Mișcarea forțelor armate, alături de popor, a desăvîrșit înfrîngerea reacțiunii.

Generalul Spinola devenise punctul de polarizare a forțelor reacționare și conservatoare. Se poate spune că unele din cele mai importante măsuri de democratizare și decolonizare au fost luate împotriva voinței generalului. El a avut, într-un anumit moment, un rol pozitiv, dar, apoi, a devenit o frînă în politica de democratizare. 28 septembrie rămîne o dată de uriașă importanță în istoria revoluției democratice portugheze. Puterea politică a devenit mai omogenă și cu o mai mare capacitate operațională. Se consolidează aparatul de stat. Se întăresc Mișcarea forțelor armate și forțelor democratice. Alianța mișcării populare cu Mișcarea forțelor armate se dovedește axul politic al transformărilor democratice din țară.

Este încă devreme să se aprecieze dimensiunea înfrîngerii contrarevoluției de la sfîrșitul lui septembrie. Dacă forțele progresiste vor ști să adopte măsurile adecvate și să-și exploateze victoria în profunzime, atunci se va putea afirma că edificarea democrației în Portugalia este un proces ireversibil. Să nu se creadă că pericolele au trecut. Reacțiunea continuă să fie puternică și activă. Ea dispune încă de poziții în aparatul de stat, dispune de forță economică și o folosește împotriva procesului de democratizare și decolonizare.

După 25 aprilie, puterea economică și puterea politică au încetat să mai coincidă. Puterea politică se află în mîinile forțelor democratice, care promovează o politică îndreptată spre apărarea intereselor poporului și ale țării. Dar puterea economică a continuat și continuă să rămînă în mîinile monopolurilor și latifundiarilor. Această situație nu poate fi menținută mult timp. Sau monopolurile și latifundiarii pun mîna pe puterea politică, instaurînd o nouă dictatură, sau forțele democratice, pentru a construi o Portugalie democratică, pun capăt puterii economice a monopolurilor și latifundiarilor. Vom face totul ca această contradicție să se rezolve în folosul democrației. Sîntem convinși că așa se va întîmpla."

Alvaro Cunhal s-a referit, apoi, la evoluția procesului de decolonizare. El a subliniat că politica în acest domeniu trebuie să țină cont de trăsăturile specifice ale fiecărui caz dar, în același timp, trebuie să se mențină pe aceeași linie de recunoaștere reală și efectivă a dreptului fiecărui popor la autodeterminare și independență. În ce privește noile state care și-au cucerit independența, „trebuie să se facă totul pentru a dezvolta cu ele relații frățești de cooperare pe baza egalității și suveranității, a respectării intereselor reciproce și neamestecului în treburile interne".

Referitor la situația economică și financiară a țării, Alvaro Cunhal a apreciat-o drept gravă, precizînd că ea se datorează, în mare măsură, moștenirii lăsate de regimul fascist. În vederea remedierii acestei situații — a spus el — se impune, pe de o parte, aplicarea unei reale politici de austeritate, reducerea imediată a cheltuielilor neesențiale ale statului. Acum, cînd s-a terminat războiul, trebuie să fie operate reduceri peste tot unde este posibil la capitolul cheltuieli militare. Pe de altă parte, se impune consolidarea veniturilor, nu prin sporirea impozitelor percepute oamenilor muncii, micilor comercianți, industriași și agricultori, ci prin majorarea impozitelor marilor deținători de bogății și capitaluri. În aceeași ordine de

idei, vorbitorul a menționat importanța unor măsuri destinate să evite sabotajul economic, să întărească rolul statului în dezvoltarea industriei și să stimuleze schimburile comerciale, îndeosebi cu țările socialiste și cu Piața comună.

În ce privește mișcarea revendicativă, Alvaro Cunhal a spus că „oamenii muncii, fără să se lase antrenați în acțiuni animate de revendicări nerealiste, nu trebuie să-și slăbească lupta pentru îmbunătățirea condițiilor lor de viață". Oamenii muncii, a spus el, trebuie să-și aleagă forma adecvată de luptă, ținînd seama de implicațiile sociale și politice ale acțiunii lor.

„Partidul Comunist Portughez — a spus, în altă ordine de idei, vorbitorul — va continua să lupte pentru ca alegerile pentru Adunarea Constituantă să fie cu adevărat libere iar, dacă acestea așa vor fi, el va respecta voința populară și va cere ca toți ceilalți să o respecte. Mulți întreabă care este planul de acțiune al partidului în vederea alegerilor. Vom concura singuri ? Vom face liste comune ? Vom stabili fronturi cu alte partide ? Se pare, tovarăși, că este încă devreme pentru a răspunde la asemenea întrebări. Totul depinde de situația care va exista atunci și este greu de prevăzut cum se va prezenta ea. O idee generală trebuie însă reținută : alegerile nu trebuie să constituie un motiv de divizare și de ruptură între forțele democratice, ci un nou prilej de întărire a unității și alianțelor în vederea sarcinii de a construi o Portugalie democratică".

Afirmînd că modificarea programului și a statutului partidului a devenit inevitabilă, întrucît P.C. Portughez a încetat să mai fie un partid clandestin, transformîndu-se într-un partid legal, care face parte din guvern, Alvaro Cunhal a specificat că modificările se referă la capitolul II al programului, capitol în întregime înlocuit printr-o „platformă de urgență".

În același timp, secretarul general a precizat că, în ce privește modificările la program, au fost suprimate sau reformulate anumite expresii utilizate curent în terminologia marxistă, adăugînd : „Nu trebuie să se atribuie acestui fapt nici o semnificație ideologică. Principala rațiune a acestor schimbări constă în aceea că unele expresii nu sînt înțelese, în general, cu sensul pe care noi îl dăm. În limbajul curent, ele au o semnificație cu totul contrară. Folosirea lor în condițiile actuale ar da loc la neînțelegeri nedorite în legătură cu politica noastră și la speculații care, în rîndurile forțelor democratice și ale maselor, ar avea efecte negative. Este cazul, de exemplu, al dictaturii proletariatului. Dictatura proletariatului poate avea multe forme. Ea poate fi pluripartită, poate avea numeroase forme de organizare a statului. Dictatura proletariatului este un regim mai democratic decît cea mai democratică democrație burgheză. Dar expresia dictatură, utilizată acum în Portugalia, după 50 de ani de dictatură fascistă și în situația specifică pe care o traversăm, nu ar înlesni înțelegerea politicii partidului, nici realizarea sarcinilor sale. Nu am modificat nimic în conceptele noastre și în doctrina noastră. Asta să rămînă clar, pentru a evita echivocurile...".

„De la 25 aprilie, partidul s-a întărit considerabil, numărul membrilor săi a sporit treptat. P.C. Portughez este avangarda revoluționară a clasei muncitoare și a maselor populare. Este de neînlocuit rolul său în actualul curs democratic al politicii portugheze. Din natura sa și din rolul său decurge înalta sa responsabilitate în fața altor forțe democratice, a poporului și a țării. Sîntem siguri că membrii partidului vor face totul pentru ca partidul să fie la înălțimea responsabilităților sale" — a spus, în încheiere, Alvaro Cunhal.

Relațiile româno-turce — expresie a raporturilor de bună vecinătate

Țări pentru care apartenența la spațiul balcanic și european înseamnă numeroase tradiții și interese comune, România și Turcia au găsit, în evoluția dialogului lor, posibilități mereu mai largi pentru dezvoltarea și diversificarea raporturilor bilaterale.

„Am venit la dumneavoastră animați de dorința de a ne cunoaște mai bine — afirma în cursul vizitei întreprinse, în martie 1969 în Turcia, președintele Nicolae Ceaușescu — și, în cadrul unor schimburi deschise de vederi, de a găsi căile pentru adîncirea și extinderea, pe planuri multilaterale, a legăturilor de colaborare dintre România și Turcia, corespunzător intereselor celor două popoare ale noastre și aspirațiilor de pace ale tuturor națiunilor lumii".

Constituind momente de maximă intensitate ale dialogului româno-turc, schimbul de vizite la nivel înalt desfășurat între cele două state a contribuit la o mai bună cunoaștere reciprocă, a reliefat preocupări comune, explorînd și deschizînd noi perspective de conlucrare. Realitatea bunei vecinătăți, interesul reciproc în schimbul de valori materiale și spirituale, consensul celor două națiuni de a așeza raporturile dintre ele pe principiile egalității în drepturi și avantajului mutual au constituit și constituie premisele de bază ale menținerii unui curs ascendent în desfășurarea relațiilor dintre cele două țări.

Într-adevăr, relațiile româno-turce favorizate și de absența unor probleme litigioase între cele două țări au cunoscut un proces de continuă dezvoltare în perioada postbelică și, în mod deosebit, în decursul ultimilor ani. Au cunoscut o creștere substanțială raporturile economice, s-au amplificat și diversificat schimburile comerciale, colaborarea tehnico-științifică și culturală. S-au dezvoltat relațiile politice, o importantă contribuție aducînd, în această privință, vizitele reciproce ale factorilor de cea mai înaltă răspundere din țările noastre. De fiecare dată, dialogul la nivel înalt, ca și la alte niveluri, a pus în evidență voința celor două țări și popoare de a acționa pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare bilaterală.

Intensificarea dialogului dintre România și Turcia s-a exprimat și printr-un interes sporit al fiecăreia dintre cele două țări pentru realitățile celeilalte, pentru cunoașterea reciprocă a realizărilor pe drumul progresului. Sentimentele de prietenie nutrite de poporul român poporului turc și-au găsit, de pildă, prilej de reafirmare cu ocazia aniversării Semicentenarului Republicii Turcia, moment de însemnătate istorică în viața națiunii turce. Exprimînd, din partea poporului român, „cordiale felicitări, împreună cu cele mai bune urări de fericire personală, de pace și prosperitate pentru poporul turc prieten" — președintele Nicolae Ceaușescu a spus în mesajul adresat președintelui Fahri Korütürk : „Sîntem bucuroși să constatăm cursul ascendent al raporturilor de colaborare prietenească și respect reciproc dintre țările și popoarele noastre, aflate în plin proces de dezvoltare economică, socială și culturală, pe calea construirii unei vieți pașnice, a progresului și bunăstării, alături de celelalte națiuni ale lumii iubitoare de pace".

Desfășurarea vieții politice internaționale a demonstrat tot mai evident faptul că pacea și colaborarea depind, în mod esențial, de recunoașterea deplină a dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta și a urma nestînjenit calea de dezvoltare corespunzătoare voinței și intereselor sale, de promovare consecventă a principiilor independenței, suveranității, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc în relațiile dintre toate statele. Republica Socialistă România își întemeiază cu consecvență relațiile internaționale pe aceste principii și militează ferm pentru generalizarea lor pe plan mondial. În acest spirit, experiența pozitivă a evoluției relațiilor între România și Turcia a arătat că apartenența la orînduiri sociale diferite nu constituie un impediment în calea înțelegerii și apropierii între state. Dimpotrivă, colaborarea întemeiată pe noile principii ale eticii și normelor de conduită în raporturile interstatale favorizează afirmarea deplină a personalității fiecărei națiuni, sporirea aportului specific, original, la tezaurul civilizației mondiale, buna conviețuire între state, dezvoltarea încrederii și colaborării dintre popoare.

Atmosfera de cordialitate, înțelegere și sinceritate statornicită între România și Turcia, rezultatele obținute pe calea apropierii și conlucrării lor reciproc avantajoase permit să se spere în găsirea de căi pentru adîncirea și amplificarea, pe multiple planuri, a legăturilor de prietenie și colaborare româno-turce.

L. Nichifor

Președintele Consiliului de Stat al R.D. Germane, Willi Stoph, a făcut o vizită oficială în Finlanda. În cadrul convorbirilor pe care le-a avut cu Urho Kekkonen au fost abordate probleme privind extinderea relațiilor dintre cele două țări, precum și aspecte ale situației internaționale actuale de interes reciproc

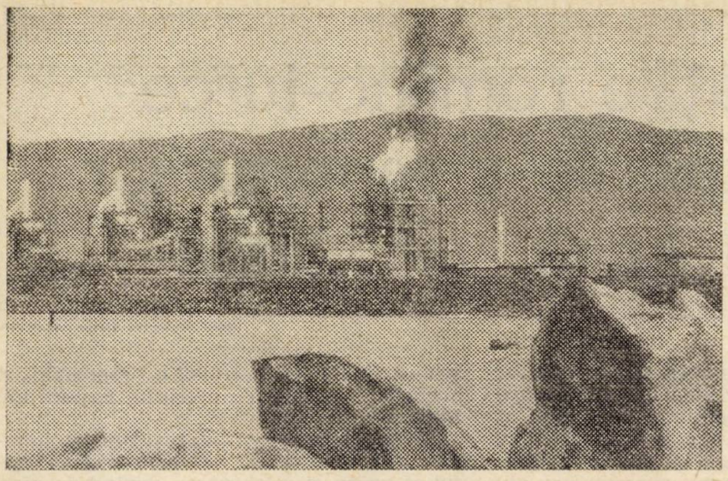

Instalație de lichefiere a gazului la Skikda

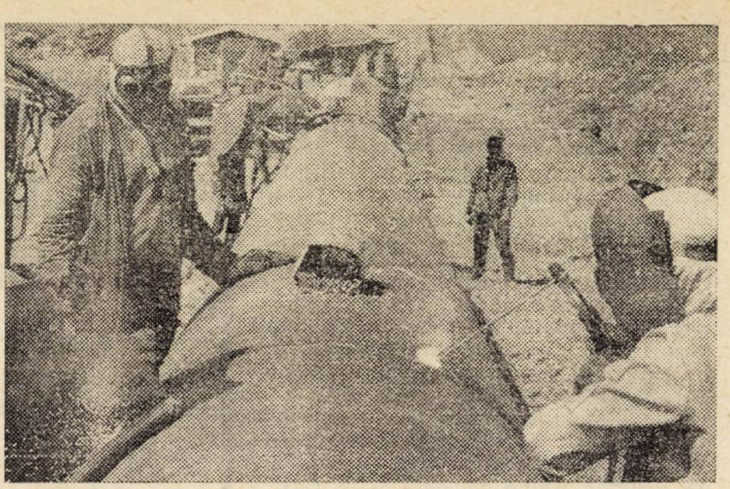

Conducta petrolieră Haoud El Hamra-Skikda

ALGER

Cele „trei revoluții" într-o etapă nouă

Corespondență de la Mircea S. Ionescu

Acum, cînd se împlinesc două decenii de cînd mii și mii de patrioți algerieni s-au ridicat cu arma în mînă împotriva opresiunii străine, făcînd posibilă proclamarea, la 5 iulie 1962, a independenței Algeriei, după nu mai puțin de 130 de ani de dominație colonială, orice algerian își vorbește cu legitimă mîndrie de cele „trei revoluții" — agrară, industrială, culturală — care au înscris, de cîțiva ani, țara pe orbita dezvoltării economice și sociale.

Succesele obținute în cele trei direcții sînt apreciabile, ele fiind considerate ca o bătălie cîștigată în primul rînd pe plan politic. Dar, ele nu sînt considerate decît o premisă, o bază de pornire, pentru o perioadă și mai efervescentă, în direcția propășirii multidirecționale a țării, obiectiv prioritar al actualului plan cvadrienal — 1974—1977 — care schițează și perspectivele de dezvoltare pînă la sfîrșitul acestui deceniu.

Ceea ce impresionează în noua etapă a celor „trei revoluții" este amploarea construcțiilor. La sate, programul celor 1000 de așezări-pilot urmează să fie aproape îndeplinit la nivelul anului 1980. Este, într-adevăr, un obiectiv foarte îndrăzneț, dat fiind că, pînă în prezent, au fost construite numai circa 100 de asemenea așezări. Totodată, 200 de comune, îndeosebi din zona deșertică, fac acum obiectul unor planuri speciale de scoatere a lor din starea de înapoiere, moștenire a trecutului colonial. Satisfacerea principalelor nevoi alimentare ale țării din producția agriculturii naționale este prevăzută a se realiza în etapa care începe prin punerea în valoare a unor noi terenuri, în special din stepă, și fertilizarea întregului sol prin diferite lucrări agrotehnice, prin extinderea considerabilă a irigațiilor și crearea de întinse plantații forestiere. La aproape trei ani după declanșarea ei, revoluția agrară algeriană intră, acum, în faza ei hotărîtoare, care vizează eliminarea definitivă și completă a structurilor arhaice. Felahii săraci primesc în aceste zile noi pămînturi din rezervele obținute prin limitarea proprietății funciare sau naționalizarea unor terenuri nelucrate direct de proprietarii lor. Pentru a-și apăra drepturile cucerite în cadrul revoluției agrare, felahii se unesc în „uniuni țărănești", organizații de masă ce sînt pe punctul de a se înființa la nivel național.

În ce privește revoluția industrială, aceasta și-a propus, pentru etapa care urmează, ca principală pîrghie de progres — înfăptuirea industrializării țării. Este vorba de o industrializare care să înceapă cu ramurile ei esențiale, capabile să antreneze dezvoltarea întregii economii. Bogățiile naturale, îndeosebi hidrocarburile, intrate complet sub suveranitatea națională, vor constitui principalul propulsor al întregii economii, căci ele sînt prevăzute a aduce țării 90 la sută din devize. Edificarea marilor complexe petrochimice de la Arzew, Skikda, Annaba sau Setif sînt menite să dea o nouă amploare exporturilor țării căci, exceptînd carburanții, toate celelalte produse ale noilor întreprinderi vor fi realizate pentru prima dată în Algeria. În actualul plan cvadrienal, nu mai puțin de 320 de proiecte industriale de dimensiune națională și alte 600 pe plan regional urmează a fi lansate de stat, de societățile naționale sau colectivele locale. Obiectivele propuse se prevede a fi realizate pe baza unor investiții de 110 miliarde de dinari pe ansamblul țării, din care 45 la sută vor fi absorbite numai de industrie. Aceste investiții urmează să influențeze creșterea producției cu 55 la sută, adică într-un ritm minim de 10 la sută pe an. Industrializarea multidirecțională a țării are în vedere crearea unor ramuri de bază, îndeosebi construcția de mașini. De exemplu, chiar de anul acesta, a început construirea unei uzine de mașini-unelte în vestul țării, a unei fabrici de utilaje agricole, care să asigure, împreună cu complexul de tractoare de la Constantine, baza tehnico-materială a revoluției agrare. Se prevede, de asemenea, construirea unei uzine de autoturisme cu o capacitate anuală de 100 000 de mașini și o alta de aparatură electronică. Nu sînt neglijate nici sectoarele industriilor ușoară și alimentară, pentru satisfacerea nevoilor interne de consum.

Revoluția culturală are și ea, în noua etapă, obiective deosebite. Formarea de cadre naționale proprii a fost declarată deviză călăuzitoare, autoritățile algeriene menționînd că mîna de lucru calificată este încă insuficientă în țară. Pentru a depăși acest impediment, o cincime din populația țării — trei milioane de elevi și 37 000 de studenți — învață anul acesta în școli și facultăți. Numărul de 200 de ingineri, care ies anual din universități, trebuie să se ridice, pînă în 1977, la 700. O atenție deosebită se acordă și formării de muncitori calificați, creîndu-se, în acest scop, o largă rețea de școli profesionale. Totodată, guvernul se îngrijește să sporească și numărul locurilor de muncă, mijloc principal de a garanta fiecărui cetățean un venit stabil și de a elimina complet șomajul. La cele 500 000 de locuri de muncă create în ultimii șapte ani, alte 370 000 se vor adăuga în următorii patru ani. Acestea vor asigura — afirma recent secretarul de stat al planului, Abdallah Khodja — reintegrarea treptată a emigraților algerieni în economia națională, obiectiv urmărit cu perseverență de guvern. În domeniul educației, obiectivul numărul unu al revoluției culturale este, în noua etapă, înfăptuirea programului de arabizare, început, de fapt, de mai mulți ani.

Pe plan social, politica mai rațională de prețuri, ce se discută în prezent la nivel de stat, vizează două mari obiective — sporirea puterii de cumpărare a categoriilor mai sărace de cetățeni și o armonizare a veniturilor, pentru distribuirea lor mai echitabilă, în funcție chiar de eforturile cetățenilor depuse pentru atingerea obiectivelor întregii revoluții. Asistența medicală gratuită, introdusă anul acesta, urmează a fi completată prin extinderea rețelei sanitare, astfel încît, la sfîrșitul actualului plan cvadrienal, să existe cîte un dispensar la circa 5 000 de locuitori și o policlinică la circa 22 000. Cresc vertiginos, în perioada care urmează, investițiile pentru construcția de locuințe — cu circa 7 la sută, urmînd a se asigura un ritm anual de dare în folosință de circa 50 000 de apartamente. Țelul urmărit în această direcție este spectaculos : spre sfîrșitul deceniului actual, să se construiască, anual, 100 000 de locuințe.

Toate aceste obiective de mare amploare ale noii etape, pe care autoritățile algeriene doresc să o marcheze odată cu marele jubileu de la 1 noiembrie, sînt sprijinite, în înfăptuirea lor, de o acțiune politică internațională direcționată spre dezvoltarea unei cooperări mai avantajoase, pe baze noi, între țările industrializate și cele în curs de dezvoltare, în consens cu imperativul democratizării relațiilor internaționale, cu necesitatea întronării unor raporturi echitabile între toate țările lumii.

VIETNAMUL DE SUD

Reacţii semnificative

La douăzeci de luni de la semnarea Acordului de pace de la Paris, situaţia în Vietnamul de Sud se prezintă în date care relevă faptul că procesul de îndeplinire a prevederilor Acordului stagnează în bună măsură, intrînd chiar într-un punct de criză, şi indică necesitatea — subliniată şi de o serie de evenimente recente — ca o cotitură esenţială să intervină, astfel încît eforturile de restabilire a unei păci veritabile, de instaurare a unui climat democratic pe întreg teritoriul sud-vietnamez, de iniţiere a procesului reconcilierii naţionale să poată demara cu mai mult succes decît pînă acum şi să ducă la realizarea cît mai rapidă a dezideratelor populaţiei sud-vietnameze.

O privire asupra situaţiei în perioada amintită, a cauzelor care au condus la actualul impas, relevă grava răspundere a administraţiei de la Saigon, atît în ceea ce priveşte continuarea ostilităţilor militare, a înmulţirii — considerabile în ultima vreme — a incidentelor armate, cît şi a întreruperii dialogului intersud-vietnamez, menit să găsească soluţii problematicii politico-administrative din Vietnamul de Sud.

Atitudinea obstrucţionistă, răuvoitoare a administraţiei saigoneze faţă de realizarea Acordului de pace, ale cărui prevederi reprezintă ţeluri ale întregii populaţii sud-vietnameze, a stîrnit vii nemulţumiri şi proteste, inclusiv în rîndurile populaţiei din zonele controlate de Saigon. Nemulţumiri amplificate şi de o situaţie economică şi socială în continuă degradare. Cei peste un milion de şomeri (la 18 milioane de locuitori), foamea care se dovedeşte durabilă şi care ameninţă pături tot mai largi ale populaţiei, creşterea preţurilor la alimente, în special la orez (într-un an, ele aproape s-au triplat), stau mărturie pentru deteriorarea continuă a economiei saigoneze. Ele au drept principală consecinţă scăderea vertiginoasă a nivelului de viaţă.

Afectînd grav condiţiile de viaţă ale populaţiei, contravenind idealurilor acesteia, politica administraţiei saigoneze a atras manifestaţii de nemulţumire şi protest, care cunosc, în ultima vreme, o puternică violenţă. Este deosebit de semnificativ faptul că aceste manifestări au crescut nu numai în intensitate şi întindere geografică, dar ele au angajat numeroase cercuri politice, confesionale şi profesionale, extinzînd aria opoziţiei, practic, la aproape toate nivelurile structurii sociale, politice şi economice a zonelor controlate încă de administraţia Thieu.

Telegramele de presă au transmis în ultimele săptămîni, într-un şir neîntrerupt, ştiri despre numeroasele declaraţii, adunări şi demonstraţii care au loc pe tot cuprinsul ţării, de la Saigon pînă în cele mai îndepărtate localităţi, ale căror amploare şi violenţă subliniază falimentul administraţiei saigoneze. La 6 octombrie, 4 000 de persoane s-au adunat la 5 km de centrul Saigonului, denunţînd politica incapabilă şi nefastă a administraţiei saigoneze, nedreptăţile şi represiunea de care aceasta se face vinovată. La Hue, aproximativ 3 000 de persoane au cerut administraţiei respectarea Acordului de la Paris, iar la Can Tho, în sudul ţării, 5 000 de persoane au participat la un miting de protest împotriva corupţiei.

În aceste împrejurări, regimul Thieu, de altfel lipsit dintotdeauna de popularitate, s-a trezit contestat chiar şi de cercuri care, pînă nu de mult, constituiau un punct de sprijin. La 18 iunie, un grup de 300 de preoţi catolici au publicat o declaraţie prin care condamnau nedreptatea şi viciile sociale şi acuzau administraţia saigoneză de acţiunile sale flagrante în dauna drepturilor omului. La 8 septembrie, Mişcarea populară de luptă împotriva corupţiei, pentru salvare naţională şi reinstaurare a păcii, organizaţie care reuneşte grupuri ale opoziţiei catolice şi budiste, lansa „Actul de acuzare nr. 1", un amplu document în şase puncte prin care Thieu şi anturajul său sînt învinuiţi de corupţie. În cuprinsul lui se arată că Thieu a folosit funcţia pe care o deţine pentru a achiziţiona clădiri şi pămînturi la Saigon şi în alte oraşe şi provincii, „în timp ce soldaţii nu au nici cu ce să se hrănească, nici cu ce să se îmbrace şi nici unde să locuiască", iar „refugiaţii şi invalizii de război n-au nici măcar un petic de pămînt cu care să-şi întreţină familiile". Este dezvăluită, de asemenea, implicarea lui Thieu, a familiei sale, a altor oficialităţi în afaceri necinstite de trafic cu îngrăşăminte, stupefiante şi orez, de pe urma cărora aceştia au obţinut sume importante. Documentul apreciază aceste acte ca un pericol naţional, „drept cea mai rea dintre corupţii, căci ea ameninţă supravieţuirea naţiunii şi constituie o trădare".

Este de remarcat, pentru sensul şi amploarea agitaţiei politice care domneşte în Vietnamul de Sud, faptul că, în cursul unei singure luni, s-au constituit nu mai puţin de cinci mişcări ale opoziţiei. În afara Mişcării populare împotriva corupţiei, este vorba de Forţele de reconciliere naţională, care şi-au propus să-l oblige pe Thieu să aplice Acordul de la Paris, de Comitetul pentru dreptul la libertatea presei, organizaţie a editorilor şi oamenilor politici din opoziţie, de Comitetul de apărare a drepturilor muncitorilor, care cere respectarea libertăţilor democratice, de Frontul popular împotriva foametei, care regrupează catolici, budişti, caodaişti şi hoa-hoa, denunţînd folosirea de către membrii administraţiei saigoneze a fondurilor de reconstrucţie în scopuri personale.

Intrat într-o criză pe care numeroşi observatori o consideră de data aceasta fatală, regimul de la Saigon se vede ameninţat nu numai de creşterea opoziţiei interne, dar şi de reducerea ajutorului american, principalul pilon de susţinere. Cu cîtva timp în urmă, Congresul american a cerut revizuirea atitudinii Statelor Unite faţă de administraţia Thieu, Camera Reprezentanţilor hotărînd, încă din august, reducerea la jumătate a ajutorului militar. În urma acestui vot, Saigonul nu va obţine decît 700 milioane de dolari ca ajutor militar, faţă de 1 400 milioane cît ceruse Casa Albă.

Exprimîndu-şi punctul de vedere asupra situaţiei actuale sud-vietnameze, Guvernul Revoluţionar Provizoriu al Vietnamului de Sud, subliniind hotărîrea de a respecta şi a milita în continuare pentru aplicarea Acordului de la Paris, a arătat — într-o declaraţie difuzată la 8 octombrie — că administraţiei de la Saigon îi revine întreaga responsabilitate pentru intensificarea actelor de război şi oprimarea populaţiei, pentru lichidarea drepturilor democratice cele mai elementare şi reprimarea manifestărilor în favoarea păcii.

Denunţînd actele inumane, teroarea şi corupţia administraţiei saigoneze, Guvernul Revoluţionar Provizoriu a acordat, în acelaşi timp, „o înaltă apreciere cuvintelor şi faptelor care sînt în favoarea păcii, independenţei şi democraţiei în Vietnamul de Sud". El cheamă toate forţele, fără deosebire de tendinţă politică sau religioasă, şi toate persoanele — fără să ţină seama de trecutul lor — care doresc sincer încetarea războiului, realizarea păcii şi a înţelegerii naţionale, să se unească şi să acţioneze în comun pentru încetarea angajamentului militar şi a amestecului S.U.A. în Vietnamul de Sud, pentru răsturnarea lui Nguyen Van Thieu şi formarea la Saigon, cît mai curînd posibil, a unei administraţii care va aplica cu seriozitate Acordul de la Paris, ceea ce reprezintă o exigenţă comună şi urgentă. „Numai o astfel de administraţie la Saigon va putea duce negocieri adevărate cu G.R.P. al R.V.S.", se arată în aceeaşi declaraţie.

Acţionînd în conformitate cu aspiraţiile legitime ale poporului vietnamez, Guvernul Revoluţionar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud şi Republica Democrată Vietnam militează cu hotărîre pentru aplicarea în mod corect a tuturor prevederilor Acordului de la Paris, pronunţîndu-se ferm pentru restabilirea unei păci adevărate şi pentru instaurarea unui climat democratic pe întreg teritoriul vietnamez, pentru crearea condiţiilor favorabile realizării înţelegerii naţionale.

Marcel Negreanu

Saigon. Demonstraţie împotriva regimului Thieu

1000 +1

Cheltuieli

Experți din mai multe țări au întocmit, sub egida O.N.U., un raport în care se relevă că, anul trecut, cheltuielile militare mondiale s-au cifrat la o sumă apreciată între 240 și 275 miliarde dolari, la prețurile curente, față de 200 miliarde dolari în 1970. „Această cifră este mult mai mare decît produsul național al țărilor în curs de dezvoltare din sudul Asiei, Extremul Orient și Africa luate împreună — și mult mai mare decît produsul național al țărilor din America Latină" — se arată în raportul O.N.U.

Comunicat

De la 25 aprilie, în Portugalia nu mai există deținuți politici, afirmă un comunicat al Ministerului Justiției, publicat la Lisabona. Comunicatul precizează că, după 25 aprilie (data răsturnării fostului regim), „cîțiva funcționari ai organizațiilor militare și ai poliției au fost arestați pentru crime de drept comun, pentru asasinat, abuz de putere etc., dar nimeni nu a fost arestat pentru activități politice, în sensul de activități de partid. De asemenea, sînt private de libertate cîteva persoane suspecte de a fi participat la tentativa sediționasă împotriva legalității democratice, de la 28 septembrie — tentativă de schimbare a ordinii existente prin mijloace violente, printre care se poate cita, de exemplu, pregătirea asasinării primului ministru".

Sorge

La Moscova s-a deschis muzeul „Richard Sorge", unde sînt expuse materiale și documente privind viața și activitatea renumitului agent de informații sovietic. Printre acestea, se află și unele materiale oferite în dar muzeului de către Katayama Yasu San, fiica unuia dintre organizatorii Partidului Comunist din Japonia. Noul muzeu se află pe strada care poartă numele lui Richard Sorge.

Amnistie

Șahinșahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr, a acordat amnistie unui număr de 148 de persoane condamnate de tribunale militare. Măsura a fost luată cu prilejul zilei de naștere a Șahinșahului — 26 octombrie.

Transfer

În seara zilei de 24 octombrie, s-a confirmat oficial că a început transferul populației cipriote turce din satul Tocni, aflat sub controlul guvernului cipriot, pe teritoriul controlat de administrația cipriotă turcă, respectiv de armata turcă. Este vorba de circa 300 de persoane — femei, copii și bătrîni. Potrivit declarației unui purtător de cuvînt al O.N.U., transferul populației se desfășoară sub supravegherea forțelor O.N.U. din Cipru și în baza unei înțelegeri între Clerides și Denktaș, realizată în cadrul convorbirilor lor de la hotelul „Ledra-Palace"

În cercurile oficiale cipriote grecești această acțiune este explicată prin „motive pur umanitare", deoarece în satul respectiv au rămas, după încetarea ostilităților, foarte puțini bărbați care ar putea să aibă grijă de familiile rămase acolo.

Un ministru al agriculturii care stăpînește elemente de bază ale domeniului său de specialitate : în fața cîtorva omologi din țările C.E.E., Christian Bonnet, membru al guvernului francez, a apucat o coasă și a folosit-o, se afirmă, destul de eficient

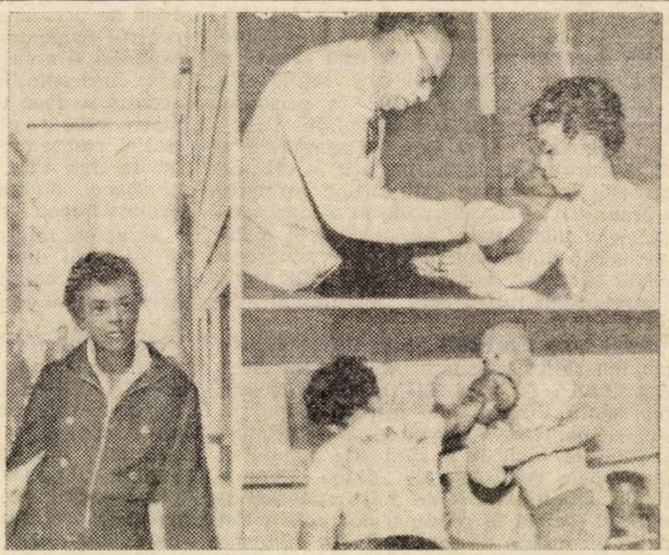

Tyger Trimier pe stradă (stînga), pregătindu-se de antrenament (dreapta sus) și antrenîndu-se. În cazul cînd Comisia statului New York îi va aproba cererea în acest sens, Tyger Trimier va deveni prima femeie boxer profesionist.

Rapoarte

Potrivit rapoartelor observatorilor O.N.U. în Orientul Apropiat, în cursul săptămînii 14—20 octombrie, trupele israeliene au deschis de 42 de ori foc de mitraliere, aruncătoare de mine și artilerie asupra teritoriului libanez. În aceeași perioadă, patrulele înarmate israeliene au pătruns de două ori pe teritoriul țării vecine. Avioanele forțelor aeriene militare israeliene au efectuat 12 zboruri deasupra teritoriului Libanului. La 18 octombrie, subunități israeliene au pătruns pe teritoriul Libanului, au pus mine și au instalat baraje de sîrmă ghimpată.

Grevă a poștelor, la Paris...

...și a serviciilor de salubritate, la Veneția

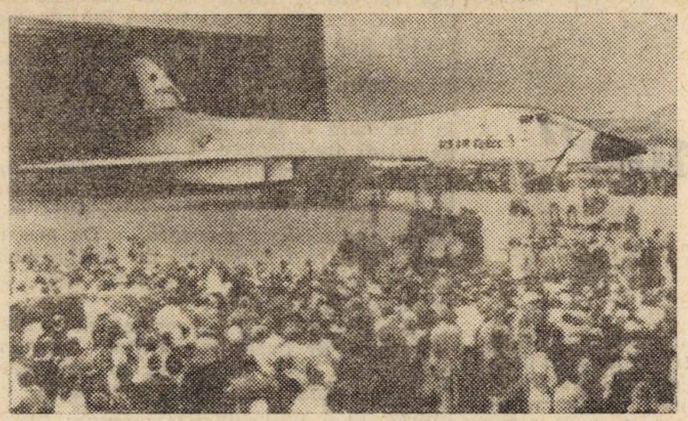

Primul prototip al bombardierului american „B—1", conceput pentru a înlocui treptat avioanele „B—52" din cadrul escadrilelor strategice, a părăsit, la 26 octombrie, halele de montaj de la uzinele „Rockwell" din California. Acest aparat va fi operațional după 1980, fiind un cvadrimotor cu geometrie variabilă. El va putea lua la bord o încărcătură de bombe de două ori mai mare decît „B—52" și va avea o viteză de două ori mai mare decît a sunetului, în timp ce „B—52" este subsonic. „Strategic Air Comand" urmează să primească, în principiu, în cursul următorilor ani, 244 de avioane „B—1", costul fiecărui aparat fiind de minimum 74 milioane dolari

Veto

Președintele Ford a recurs la dreptul său de veto pentru a împiedica adoptarea unei legi care ar fi dat publicului un acces mai larg la documentele guvernamentale, declarînd că aceasta ar avea un efect negativ asupra secretelor militare, diplomatice și ale serviciilor de informații. Legea ar fi permis tribunalelor să aprecieze dacă o anumită informație trebuie sau nu considerată secretă.

Relații

„Recenta declarație a primului secretar al Partidului Muncii din Albania, Enver Hodja, referitoare la relațiile cu Iugoslavia a atras în mod deosebit atenția opiniei publice iugoslave", a arătat Milan Zupan, purtător de cuvînt în Secretariatul federal iugoslav pentru afacerile externe. „Este cunoscut faptul că, în concordanță cu politica sa de relații de bună vecinătate, Iugoslavia și-a exprimat întotdeauna hotărîrea de a dezvolta o colaborare multilaterală cu Albania, a menționat Zupan. Dorința exprimată de primul secretar al Partidului Muncii, Enver Hodja, de a colabora cu țara noastră a găsit, în mod firesc, înțelegere și sprijin în Iugoslavia. Sîntem gata să examinăm toate inițiativele pozitive în direcția dezvoltării în continuare a relațiilor de bună vecinătate cu Albania", a declarat Zupan în încheiere.

Poziții

O ședință a guvernului francez a fost consacrată rezultatelor turneului întreprins de ministrul de externe, Jean Sauvagnargues, în cîteva țări din Orientul Apropiat. După cum a declarat purtătorul de cuvînt al guvernului, André Rossi, președintele Valéry Giscard d'Estaing a subliniat că „vizita lui Sauvagnargues a avut drept scop afirmarea punctului de vedere al Franței, conform căruia pacea și securitatea, necesare tuturor statelor din Orientul Apropiat, nu pot fi asigurate decît printr-un acord politic de ansamblu, care să includă reglementarea problemei palestiniene". La rîndul său, Jean Sauvagnargues a confirmat, referindu-se la întîlnirea sa cu Yasser Arafat, că poziția Franței rămîne neschimbată: există un factor palestinian și nu poate fi rezolvată o problemă de o asemenea importanță fără să se țină seama de acest element. Acest fapt, însă, nu schimbă cu nimic drepturile Israelului, care, a subliniat Sauvagnargues, au fost recunoscute. Răspunzînd unei întrebări referitoare la reacțiile negative declanșate la Tel Aviv în urma întîlnirii dintre Yasser Arafat și șeful diplomației franceze, purtătorul de cuvînt al guvernului francez a menționat că „nu este vorba de nici un fel de modificare a programului călătoriei lui Jean Sauvagnargues în Israel". El a precizat că vizita ministrului francez de externe în Israel va avea loc la 31 octombrie.

Fostul purtător de cuvînt al guvernului vest-german, Rüdiger von Wechmar, deține în prezent funcția de reprezentant permanent al R.F. Germania la O.N.U. În imagine — ministrul de externe al R.F.G., Hans-Dietrich Genscher (stînga) și von Wechmar

Localitatea Horna Sec, din Slovacia, a fost recent afectată de inundații (imagine transmisă de C.T.K.)

În discursul său de încheiere, sîmbătă, 26 octombrie, Papa Paul al VI-lea a subliniat că bilanțul Sinodului este „pozitiv". Dar el a reamintit rolul esențial al papei în cadrul bisericii catolice. Paul al VI-lea a apreciat voința diverselor biserici de a-și asuma responsabilitățile lor, dar intervenția șefului bisericii catolice nu ar putea fi redusă numai la cazuri excepționale, a declarat el

Nelson și Happy Rockefeller, în ziua în care soția vicepreședintelui desemnat a părăsit spitalul unde fusese operată

WASHINGTON

„Nu s-a furat o bombă"

Constantin Alexandroaie

Furtul unei bombe atomice ar părea o chestiune de domeniul romanelor ştiinţifico-fantastice sau filmelor de groază. Nu însă în Statele Unite. Cu cîtva timp în urmă, spre exemplu, Comisia pentru Energia Atomică (A.E.C.) a S.U.A. a anunţat că nişte indivizi — rămaşi neidentificaţi — au ameninţat, telefonic, că vor fura o bombă atomică. Numărul imens de victime pe care le-ar putea provoca furtul şi, apoi, detonarea unei asemenea bombe a obligat Comisia pentru Energia Atomică şi Biroul Federal de Investigaţii să ia în serios asemenea ameninţări şi să intensifice măsurile de securitate a armelor de distrugere în masă.

Pe calea ferată, o bombă atomică poate fi transportată într-un vagon blindat, al cărui acoperiş de oţel, în greutate de două tone, asigură, pe baza unui sistem electronic, o perfectă etanşeizare. Pe şosele, bomba poate călători într-un camion blindat cu plăci de oţel, care nu pot fi străpunse decît de obuzul de tun.

În prezent, comisia analizează problema perfecţionării unor mijloace de securitate similare pentru transportul rutier de materiale nucleare folosite la fabricarea bombelor atomice. Mai mulţi cercetători americani, între care şi Theodore B. Taylor, fost proiectant al bombelor atomice, considera că, beneficiind de material nuclear, un grup de hoţi cu cunoştinţe ştiinţifice ar putea, în condiţiile actuale, fabrica o bombă atomică cu o forţă distructivă egală cu cea lansată asupra Hiroşimei în anul 1945. Modul de construire a bombei nu mai este de mult un secret. Taylor afirma chiar că în librăriile publice din Statele Unite se găseşte absolut tot ce e necesar pentru a prepara o bombă nucleară. Cel mai explicit procedeu tehnologic de fabricare a bombei poate fi găsit în „Enciclopedia americană", sub semnătura unui fost director al secţiei de cercetări militare a Pentagonului.

Cu cîţiva ani în urmă, A.E.C. a iniţiat un test pentru a putea constata cît de facilă sau de grea este fabricarea unei bombe atomice pentru cei ce nu se ocupă direct cu cercetările aplicării energiei atomice în domeniul militar. În acest scop, a angajat doi tineri fizicieni cu o experienţă egală cu cea a oricărui doctorand, le-a pus la dispoziţie un mic computer şi o bibliotecă la care avea acces orice cetăţean şi le-a cerut să proiecteze o bombă nucleară şi, apoi, să-i calculeze puterea de distrugere. În numai şase luni de zile, cei doi tineri fizicieni au înaintat proiectul direcţiei A.E.C. Experţii l-au apreciat drept realizabil şi au afirmat că, doar în calcularea puterii de distrugere, cei doi au greşit cu circa 10 la sută suprafaţa afectată de explozia bombei lor.

Preocupat de riscul ce-l implică furtul unei cantităţi de material nuclear, directorul departamentului de licenţă al A.E.C., John O'Lary, a cerut investigarea acestei posibilităţi. Din grupul format în acest scop au făcut parte, între alţii, un profesor de fizică, un proiectant de arme de la laboratorul Sandia şi William Sullivan, fost asistent al directorului F.B.I. Constatările lor au justificat temerile celor care se pronunţă pentru asigurarea unei paze absolut ermetice a materialelor nucleare : „Avem de-a face cu o largă proliferare de instrucţiuni precise şi clare pentru fabricarea unei bombe nucleare ; de asemenea, are loc o mişcare lentă, dar continuă, de personal în şi din laboratoarele de proiectare şi fabricare a acestor arme. Noi considerăm că trebuie imediat acţionat împotriva acestor factori, pentru a garanta securitatea programelor".

Transportarea de la o bază militară la alta a bombelor atomice, în ciuda pazei strașnice care li se asigură, implică multe riscuri, mai ales ca urmare a solicitării nervoase a piloţilor avioanelor B-52, cu care, de regulă, se efectuează astfel de transporturi, încordare cauzată de imensa răspundere care li se încredinţează. Sînt, de altfel, cunoscute situaţiile cînd, datorită tensiunii nervoase, piloţii unor avioane B-52, folosind greşit comutatoarele de la bord, au lansat patru bombe nucleare în vecinătatea localităţii Palomares din Spania şi alte patru în Groenlanda. Din fericire, bombele nu aveau focoasele puse şi nu au făcut explozie. După multe luni de căutări, Pentagonul a anunţat că toate cele opt bombe au fost recuperate. Unii susţin însă că trei dintre ele nu au putut fi găsite. Cu cîţiva ani în urmă, un accident similar a avut loc în statul Carolina de Sud. Bomba nu a fost găsită nici pînă acum. Se bănuieşte că ar fi căzut într-una din mlaştinile din partea locului.

În afara bombelor nucleare aflate în arsenalele din ţară, se apreciază că Statele Unite au circa 40 000 de asemenea bombe în diverse baze militare din jurul lumii. În Europa de vest, S.U.A. au concentrat circa 7 000 arme de distrugere în masă. Unde anume sînt plasate este un secret militar, toate sînt însă păstrate în silozuri subterane, păzite mai strașnic decît rezervele de aur şi valută ale S.U.A. de la Fort Knox. Intrările metalice ale acestor silozuri sînt păzite de unităţi militare special instruite, iar porţile, comandate electronic, pot fi deschise şi închise numai după un procedeu cifrat, care implică o precizie extraordinară în executarea lui. Secret militar este şi numărul bombelor atomice mutate periodic de la o bază la alta. Se crede că astfel de rocade se fac frecvent, bombele fiind transportate cu avionul, trenul, vaporul şi camionul — toate însă prevăzute cu instalaţii speciale, pentru a asigura maximum de securitate. Pe calea ferată, spre exemplu, transportul unei singure bombe nucleare necesită deplasarea unui întreg convoi de vagoane, deşi bomba încape într-unul singur. Fiecare vagon din convoi are propria sa gardă militară, dotată cu cele mai eficiente arme existente în arsenalul american. Vagonul blindat în care se află monstrul nuclear are în faţă şi în spate cîte un vagon militar blindat, înzestrat cu mitraliere şi tunuri uşoare. La circa 8 km în urma convoiului se află un al treilea vagon blindat, dotat cu tehnică de luptă. Vagonul din oţel în care se află bomba este prevăzut cu instalaţii electronice de tot felul, între care una care blochează roţile acestuia şi declanşează imediat alarma, conectată prin radio cu posturile de gardă plasate de-a lungul traseului, în cazul în care vagonul este atacat. A.E.C. apreciază că — chiar în cazul în care un grup de teroriști sau hoţi ar reuşi să distrugă, cu proiectile de tun, uşa vagonului blindat şi să fure bomba fără a fi prinşi — le-ar trebui luni de zile pentru a-şi da seama cum trebuie detonată. „Probabil că vor trebui mai întîi să demonteze bomba, bucată cu bucată şi instalaţie cu instalaţie, iar apoi s-o pună la loc cum a fost. Pentru a-i descoperi modul de funcţionare, ei ar trebui să desfacă întreaga instalaţie electrică şi electronică" — declara Edward Giller, asistentul directorului A.E.C. pentru aplicaţiile militare ale energiei nucleare. De aceea, A.E.C. este mai neliniştită de posibilitatea furtului de material nuclear decît de bombe gata fabricate.

„Washington Post" apreciază că în Statele Unite ar exista o cantitate de circa 2 milioane livre de uraniu (o livră este egală cu 0,453 kg), care, prin 1980, va ajunge la 3 milioane livre. A.E.C. transportă uraniu de la uzinele sale de înnobilare a acestui produs spre reactoarele din Hanford, statul Washington, şi Savannah River, statul Georgia. Plutoniul este transportat de la Hanford şi Savannah River spre uzinele militare din Rocky Flats, Colorado, iar de aci la uzinele atomice Pantex, statul Texas, şi Burlington, statul Iowa. În afara acestor frecvente transporturi destinate scopurilor militare, pe teritoriul S.U.A. se efectuează transporturi de uraniu destinat experienţelor paşnice. În aceste cazuri, cantităţile transportate sînt mici, cu mult sub cele necesare fabricării unei bombe nucleare. Plutoniu se transportă în raţii de cîte 2 kg, iar uraniu — cîte 5 kg, iar pentru o bombă atomică se spune că trebuie o cantitate de cel puţin patru ori mai mare. Într-o perioadă de 12 luni, încheiată la 31 martie 1974, A.E.C. a autorizat 455 asemenea transporturi spre diverse puncte de pe teritoriul S.U.A. Toate cantităţile au ajuns la destinaţii, nu însă fără unele emoţii.

O altă posibilitate aflată în atenţia A.E.C. este dispariţia uraniului şi plutoniului în timpul procesului de fabricaţie. Anual, potrivit statisticilor oficiale, A.E.C. pierde circa 100 livre de uraniu şi circa 60 livre de plutoniu, cantităţi suficiente pentru circa 10 bombe nucleare. De fiecare dată cînd se constată lipsurile, încep investigaţiile, sînt închise reactoarele şi se administrează amenzi. De multe ori, se constată că s-au greşit calculele, însă în alte ocazii investigaţiile nu au putut lămuri cauzele lipsurilor din inventar. În 1965, din reactorul atomic Apollo (Pennsylvania) au dispărut 207 livre de uraniu, în valoare de 1 milion dolari. Imediat, reactorul a fost închis şi au început cercetările. După intense investigaţii, s-au găsit doar 59 de livre, restul de 148 figurează şi astăzi în registrele A.E.C. drept „dispărute".

În prezent, A.E.C. analizează un ansamblu de măsuri pentru intensificarea controlului şi pazei în uzinele nucleare şi a securităţii uraniului şi plutoniului transportat pe pămînt, apă sau aer. Printre acestea, se află şi radioactivizarea puternică a materialului nuclear. Garantarea securităţii acestui material costă, anual, peste 50 milioane dolari, cifră care va creşte substanţial în următorii ani, dacă direcţia A.E.C. va aproba măsurile de securitate propuse, între care şi lansarea unui satelit special pentru urmărirea transporturilor pe teritoriul S.U.A.

Desigur, o măsură mult mai eficientă pentru eliminarea tuturor pericolelor şi ameninţărilor reprezentate de armele nucleare, pentru recuperarea în scopuri paşnice a sumelor exorbitante necesitate de producerea şi protejarea acestor arme, ar constitui-o amorsarea procesului de dezarmare, în concordanţă cu aspiraţiile majore ale întregii umanităţi. Încetarea cursei înarmărilor, trecerea la măsuri reale de dezarmare şi, în primul rînd, de dezarmare nucleară ar feri omenirea de spectrul ameninţării atomice, indiferent de modul în care aceasta se manifestă.

Agenţia France Presse

PARIS

OCCIDENTUL ŞI CRIZA ENERGIEI

DE UN AN de zile, pentru lumea economică occidentală, era consumului de energie fără probleme este depăşită. Această situaţie nouă a antrenat, în mare parte, o creştere inflaţionistă şi, în acelaşi timp, căutarea unor noi resurse de energie.

Iată, pornind de la datele furnizate de corespondenţii noştri, efectele economice, politice şi diplomatice ale crizei energiei în ţările occidentale.

Marea Britanie. Criza petrolului, declanşată cu un an în urmă, a găsit guvernul conservator din vremea aceea într-o situaţie privilegiată, datorită poziţiei lui faţă de ţările producătoare de petrol. Venind la putere, guvernul laburist al lui Harold Wilson a reuşit să menţină o politică de echilibru. Pentru Marea Britanie, criza petrolieră a îmbrăcat două aspecte principale : căutarea în Marea Nordului a unor noi zăcăminte de petrol care îi vor permite, începînd din 1980, să-şi satisfacă în întregime necesităţile şi, deopotrivă, o economie de energie a cărei punere în practică este încredinţată unui „Consiliu consultativ pentru conservarea energiei". Britanicii, care, în iarna lui 1973, au suferit de frig şi au făcut coadă la staţiile de benzină, pot, în această iarnă, să se încălzească după plac, cheltuind însă mai mult.

Republica Federală Germania. Consecinţele crizei aprovizionării cu petrol şi creşterea preţurilor acestuia au afectat practic toate domeniile vieţii politice, economice şi cotidiene. S-a produs, mai întîi, o diminuare a consumului şi a importurilor de benzină, de combustibil pentru folosinţă casnică şi de ulei greu. Noua situaţie a avut drept consecinţă imediată o puternică orientare comercială în direcţia ţărilor exportatoare de petrol, între care Iranul, rezervîndu-se mai mult de 5 miliarde de mărci pentru comenzi industriale. Guvernul a început, pe de altă parte, să-şi revizuiască planul energetic pentru următorii zece ani ; el a prevăzut, printre altele, reducerea de la 55 la sută la 47 la sută a părţii pe care petrolul o ocupă în producţia de energie. Oficialităţile vest-germane au decis, de asemenea, accelerarea procesului de creare a unei companii petroliere de nivel internaţional cu scopul de a se degaja de influenţa companiilor multinaţionale.

Italia. În sfera diplomatică, criza petrolului a avut drept consecinţă întărirea raporturilor Italiei cu ţările producătoare. Pe plan politic, criza petrolului a zdruncinat serios stabilitatea guvernului lui Mariano Rumor (astăzi demisionar). Mărirea preţului petrolului a avut grave repercusiuni, mai ales în industria de automobile. Deficitul balanţei comerciale s-a ridicat la 5 046 miliarde de lire în primele opt luni ale anului, două treimi datorîndu-se importurilor de petrol.

Viaţa cotidiană a fost tulburată la început de o serie de măsuri : interdicţia de a circula cu automobilul duminica, închiderea mai devreme a localurilor publice, reducerea iluminatului public etc. Numeroşi italieni au redescoperit bicicleta şi au regăsit gustul mersului pe jos. În prezent, singurele măsuri rămase în vigoare sînt cele privitoare la creşterea preţului benzinei şi a energiei electrice.

Franţa. Bilanţul la un an după declanşarea crizei energiei a scos la iveală cifre alarmante : factura sa petrolieră a trecut de la 15 miliarde de franci în 1973, la 50 de miliarde în 1974, pentru un volum al importului rămas aproape staţionar, în timp ce deficitul balanţei reale de plăţi va fi, în acest an, de cel puţin 30 de miliarde de franci. Iată de ce guvernul francez a hotărît să reducă valoric consumul produselor petroliere în anul următor, fixîndu-l la 51 de miliarde de franci, ceea ce corespunde cu o reducere de 10 la sută a aprovizionărilor sale. Guvernul francez prevede reducerea consumului produselor petroliere prin măsuri de raţionalizare a cumpărărilor de combustibil pentru folosinţă casnică şi industrială, prin limitarea temperaturii de încălzire a imobilelor şi a vitezei pe străzi şi autostrăzi. El mizează, înainte de toate, pe o mobilizare a opiniei publice în lupta împotriva risipei şi o utilizare mai economică a energiei.

Olanda. Datorită repartiţiei surselor de aprovizionare organizată de marile companii petroliere, Olanda a fost, în ultimă instanţă, mai puţin afectată. Benzina rămîne, desigur, scumpă, dar olandezii au găsit în zăcămintele de gaz natural de la Groningen un atú de primă mărime. Pe plan practic, este însă în vigoare limitarea vitezei pentru cei 3 500 000 de automobilişti. Olandezii fac dovada unui simţ civic exemplar şi a pasiunii lor pentru bicicletă.

Belgia. Belgienii au primit disciplinaţi penuria aprovizionărilor petroliere, care s-a tradus prin interdicţia de a circula duminicile şi printr-o limitare a vitezei. În momentul de faţă, guvernul belgian a hotărît să limiteze încălzirea în clădirile publice şi instituţii şi să economisească cu 10—15 la sută consumul de combustibil pentru folosinţă casnică. Pe de altă parte, belgienii prevăd construirea, pînă în 1985, a 12 centrale nucleare.

Danemarca şi Suedia. În Danemarca, creşterea preţului petrolului — al cărui consum n-a făcut obiectul unor restricţii — a devenit un factor de accelerare considerabilă a inflaţiei. În această ţară, total lipsită de materii prime, criza energiei a fost zdrobitoare : balanţa de plăţi va avea un deficit de 7 miliarde de coroane pînă la sfîrşitul anului, iar competitivitatea firmelor daneze va scădea simţitor. Reducerile de personal au antrenat o criză a locurilor de muncă. Se apreciază că numărul şomerilor este de 60 000, la o populaţie de 5 milioane de locuitori. Danemarca este în căutarea unor noi surse de energie. Se află în studiu construirea de centrale nucleare. Există, de asemenea, posibilitatea de a obţine gaz natural din Marea Nordului.

Suedia a trebuit şi ea să pună în aplicare un plan de raţionalizare a petrolului care, totuşi, a fost repede abandonat. În schimb, creşterea generală a preţurilor nu s-a încetinit. Pe plan diplomatic, Suedia s-a străduit să-şi amelioreze relaţiile cu ţările producătoare de petrol.

Spania. Datorită raporturilor sale cu aceste ţări, guvernul spaniol n-a avut dificultăţi în materie de aprovizionare petrolieră, dar nici n-a cunoscut o favoare pe plan financiar. Automobilistul spaniol a trebuit, astfel, să accepte două măriri succesive ale preţului benzinei, care n-a afectat, totuşi, vînzarea de maşini. Pentru a-şi satisface nevoile energetice, Spania se orientează către combustibilul nuclear.

S.U.A. În faţa unei situaţii care l-a luat prin surprindere, guvernul american a adoptat o serie de măsuri atît pe plan diplomatic, cît şi economic şi administrativ.

Americanii s-au străduit, mai întîi, să organizeze o cooperare între marile ţări consumatoare pentru a reglementa repartiţia resurselor în cazul unei noi crize. Pe plan economic, noua situaţie a petrolului a favorizat un mai riguros control al companiilor petroliere americane de către ţările producătoare. Totuşi, creşterea preţurilor petrolului a îmbunătăţit net situaţia financiară a companiilor care vor putea să se lanseze în producerea energiei de substituţie (cărbune, şisturi bituminoase etc.). Pe plan federal, Washingtonul s-a străduit să impună, fără mare succes, o campanie de economie în consumul de energie.

O consecinţă neaşteptată a crizei petrolului : construcţia blocurilor „zgîrie-nori" a fost abandonată, experţii apreciind consumul de energie al unor astfel de imobile (încălzire, aer condiţionat, ascensoare) ca prea costisitor.

Canada. Principala consecinţă a fost întărirea autorităţii federale asupra resurselor naturale, domeniu rezervat pînă acum provinciilor. Provinciile de la est de Ontario se aprovizionează cu petrol din piaţa externă, iar cele vestice utilizează petrolul canadian extras din zăcămintele din Alberta şi Saskatchewan, din producţia cărora jumătate este exportată în S.U.A. În octombrie 1973, Canada a impus o grea taxă la export, egală cu diferenţa dintre preţurile canadiene şi cursurile mondiale. Veniturile obţinute din aceste taxe au permis, în martie 1974, sta-

Imagine de la recenta sesiune a O.P.E.C., ce a avut loc la Viena

bilirea unui preț unic (6,50 dolari barilul) pentru petrolul vîndut Canadei. Pe de altă parte, guvernul din Ottawa a decis să prelungească pînă la Montreal conducta care traversează provinciile din vest, precum și, în perspectivă, o exploatare la scară largă a nisipurilor bituminoase. Această exploatare va asigura Canadei autonomia în domeniul petrolului, obiectivul final al guvernului.

Japonia, care importă aproape în întregime petrolul necesar și care se simte foarte vulnerabilă, va trebui, în 1974, să plătească 21 300 milioane de dolari pentru cumpărarea a 300 milioane de kilolitri de petrol. Datorită, însă, inflației, venitul din exporturi va crește în timpul anului fiscal cu 42 la sută și deficitul balanței de plăți va fi serios redus în raport cu anul precedent.

Guvernul japonez s-a pronunțat în favoarea unui dialog între țările producătoare și cele consumatoare.

Trybuna Ludu

VARȘOVIA

RETROSPECTIVĂ GOSPODĂREASCĂ

ÎN CONFORMITATE cu hotărîrea Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P., a început o retrospectivă pe scara întregii țări a situației rezervelor de materii prime și materiale, precum și a mașinilor și utilajelor nefolosite. Sînt incluse în această acțiune uzine, întreprinderi de construcții și montaj, de transport, unități de prestații. Este vorba de o acțiune de o amploare nemaiîntîlnită, avînd o importanță socială și economică deosebită.

Principalul scop al retrospectivei îl constituie definirea posibilităților de reducere a excedentului de rezerve materiale, depistarea rezervelor existente, paralel cu redistribuirea și folosirea lor optimă.

Realizăm această acțiune într-o perioadă deosebit de importantă pentru economie. Se înfăptuiește cu succes programul social-economic adoptat la Congresul al VI-lea al P.M.U.P. Cresc rapid salariile și prestările de ordin social. Ritmul de dezvoltare a țării este înalt și dorim să-l menținem, deoarece el constituie condiția de bază în sfera creșterii simțitoare a nivelului de trai. Dinamica superioară, comparativ cu ceea ce se planificase inițial, în sfera producției în industrie și construcții a dus la o creștere mai mare a consumului de materii prime și materiale. Progresul continuu în direcția îmbunătățirii eficienței economice, între care și în sfera folosirii materialelor, devine o condiție necesară a menținerii tendințelor pozitive de dezvoltare a economiei, de menținere a unei dinamici înalte a producției și în ce privește întărirea echilibrului economic general.

Rezervele de materiale evidențiate în întreprinderile socialiste sînt estimate la o valoare de 330 miliarde de zloți. Este prea mult. Ce parte din această mare avuție socială poate fi inclusă imediat în circuitul economic ? Iată întrebarea fundamentală pe care trebuie să și-o pună fiecare întreprindere și uzină.

Se poate spune, deci, că colectivele obștești care efectuează această retrospectivă se află în fața unei sarcini dificile și de răspundere. În colaborare cu activul social-profesional al întreprinderilor, ele trebuie să realizeze o estimare detaliată, obiectivă, de fond a situației rezervelor. În primul rînd, în activitatea lor trebuie să confrunte volumul materiilor prime și materialelor păstrate în magazii cu necesitățile obiective ale întreprinderilor. Normativele acestor rezerve, stabilite anterior, pot să nu fie pentru această estimare cel mai bun punct de referință. Se știe că ele au fost foarte frecvent stabilite într-un mod liberalist, folosind norme învechite. Este vorba, deci, să fie acceptate noi dimensiuni, cu adevărat necesare funcționării normale a întreprinderii, ținînd seama de noutățile intervenite în ultimii ani pe plan tehnologic, ca și de progresul realizat în sfera asigurării ritmicității livrărilor de cooperare.

Pe baza unor necesități faptice confirmate, în sfera producției trebuie efectuată o analiză a comenzilor complicate de materiale pe viitor, paralel cu corectarea lor corespunzătoare sau anularea lor.

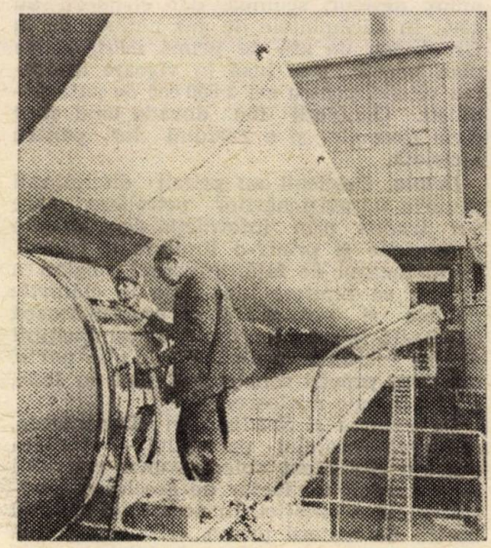

Cuptorul rotativ al noii linii tehnologice de la Fabrica de ciment Chelm din provincia Lublin

Respectivele colective trebuie să acorde o atenție deosebită tuturor mașinilor și utilajelor care nu au fost montate sau date în exploatare pînă în prezent și care nu sînt folosite în funcție de destinația lor. În astfel de situații, întreprinderea trebuie să hotărască modalitatea de a include aceste mașini în producție cît mai rapid și mai eficient.

În timpul realizării retrospectivei, trebuie să se constate, de asemenea, care este situația în sfera folosirii rebuturilor de producție, cu precădere la metal, care pot fi folosite ca un material valoros. Abia după o verificare atentă, aceste rebuturi pot fi tratate ca materii prime auxiliare și îndreptate spre retopire.

Retrospectiva trebuie să aducă, în același timp, o îmbunătățire în ce privește ordinea existentă în sfera rețelei de magazii, să ducă la actualizarea evidenței rezervelor și la o selectare a pieselor de schimb și produselor finite.

Nu poate fi trecut cu vederea fierul vechi, de multe ori risipit în curtea întreprinderilor fără nici un rost, avînd în vedere că el reprezintă o materie primă prețioasă pentru siderurgie.

Acestea sînt elementele fundamentale ale acțiunii de estimare în curs de desfășurare. Realizarea tuturor scopurilor propuse impune angajarea deplină a cunoștințelor și experienței specialiștilor aflați în componența colectivelor amintite, o interacțiune activă cu membrii conducerii și colectivele din întreprinderi.

Depistarea și folosirea rezervelor reprezintă calea spre reducerea mijloacelor circulante angajate în producție și, implicit, spre îmbunătățirea rezultatelor economice ale întreprinderilor. La rîndul lor, aceste rezultate, de exemplu în unitățile care deja lucrează pe baza noului sistem economico-financiar, definesc nemijlocit mărimea fondului de salarii aflat la dispoziția lor. Estimarea de fond a situației rezervelor și debarasarea de excedent în acest domeniu vor permite realizarea de mijloace pentru creșterea salariilor.

Realizarea cu succes și cu simț de răspundere a retrospectivei pe plan național în sfera rezervelor apare astăzi cu atît mai esențială, cu cît rezultatele ei se vor reflecta asupra proiectului de plan social-economic pe anul 1975, aflat în pregătire. Practica dovedește că unul din elementele principale ale unei dezvoltări armonioase îl constituie definirea corespunzătoare a necesităților de materiale, paralel cu stabilirea modalității de acoperire a lor. Există, în prezent, un moment deosebit de favorabil pentru ca, pe baza unei aprecieri critice a situației actuale în sfera rezervelor și a stabilirii posibilităților de folosire a lor, să fie realizată în întreprinderi și uniuni industriale pe ramură o verificare fundamentală a comenzilor planificate, în conformitate cu necesitățile curente și de viitor ale producției.

Retrospectiva pe scară națională a rezervelor constituie un element important în sfera realizării hotărîrii Plenarei a VIII-a a C.C. al P.M.U.P., care a definit programul de îmbunătățire în sfera folosirii materiilor prime și materialelor. Retrospectiva nu are caracterul unei acțiuni de moment. Este vorba nu numai de limitarea rezervelor, ci și de indicarea unor asemenea direcții în sfera îmbunătățirii economiei de materiale care, pe viitor, să preîntîmpine cu succes creșterea lor excesivă.

Experiența pe care o vom dobîndi în această acțiune trebuie să pătrundă pentru totdeauna în practica de zi cu zi a activității organizațiilor de partid. Ea trebuie tratată ca valoare nouă în sistemul social-politic de acțiune asupra evoluției proceselor economice.

Retrospectiva largă, inițiată în prezent, care va duce la folosirea eficientă a rezervelor existente și la distribuirea lor corespunzătoare, reprezintă o continuare și o îmbogățire a proceselor de modernizare a economiei noastre. Ea se leagă puternic de scopurile sociale, ducînd la creșterea posibilităților economice pentru realizarea lor.

afrique asie
jeune afrique

PRELUAREA CONTROLULUI ASUPRA ECONOMIEI NAȚIONALE

Interviu cu MATHIEU KEREKOU

președintele Republicii Dahomey

— DE LA venirea la putere a guvernului revoluționar, se pare că rivalitățile regionale, care au marcat atît de puternic viața politică a țării, s-au estompat. Care este, după opinia dv., cauza acestei modificări de situație ?

— Am fi atins mai repede unul din obiectivele prioritare, pe care noi le considerăm drept condițiile prealabile ale redresării țării, dacă rivalitățile noastre regionale ar fi fost rapid stinse, sau cel puțin diminuate.

Dar, iată, aceste rivalități regionale au marcat, așa cum pe bună dreptate spuneți, puternic viața politică a țării noastre. Desigur, diversitățile regionale sînt firești și ele contribuie cel mai adesea la bogăția culturală și chiar economică a țării. Dar, la noi, diferențele regionale au constituit o frînă pentru forțele constructive ale națiunii. Această nefericită constatare a constituit, de altfel, unul din motivele declanșării revoluției de către forțele armate dahomeyene. Iată de ce, de la venirea noastră la putere, la 26 octombrie 1972, a trebuit să curmăm răul de la rădăcină. A trebuit, mai întîi, să fie înlăturați foștii lideri politici care provocau rivalitățile politice, le întrețineau cu abilitate și le exploatau în scopul satisfacerii ambiției și intereselor lor personale. După ce i-a înlăturat pe agitatorii de profesie, guvernul nostru a definit obiectivele naționale într-un „Discurs-Program", în jurul căruia toți dahomeyenii de bună-credință, tineri și bătrîni, au fost chemați să se mobilizeze pentru edificarea unei societăți noi, într-o țară liberă și prosperă.

În sfîrșit, am pus pe picioare, printr-o vastă reformă, structuri administrative, economice și politice favorabile stabilirii unui echilibru între regiunile noastre. Sînt măsuri eficace și salutare prin care noi ne-am străduit să eliminăm rivalitățile care paralizau țara și o duceau treptat la ruină. Un asemenea diagnostic al situației nu ne face să pierdem din vedere că trebuie să rămînem vigilenți, căci forțele retrograde veghează și așteaptă momentul potrivit pentru a reînvia și a semăna din nou diviziunea în sînul maselor populare.

— După dobîndirea independenței, au continuat să existe societăți comerciale străine în economia Dahomey-ului. Care au fost măsurile pentru a schimba această situație ?

— Este de la sine înțeles că nu pot fi, în mai puțin de doi ani, înlăturate structuri economice vechi de mai mult de o sută de ani. Comerțul dahomeyan, ca și comerțul african depind, încă, de comerțul cu țările capitaliste. În fața unei asemenea situații, unele țări au încercat să reacționeze, preluînd progresiv controlul sectoarelor vitale ale vieții lor economice. Este ceea ce guvernul militar provizoriu se străduie să facă de la 30 noiembrie 1972, data proclamării „Discursului-Program" de reconstrucție națională. În acest spirit, am luat o serie de măsuri radicale, destinate să orienteze economia noastră națională în funcție de interesele reale ale poporului dahomeyan. Astfel, am început prin a obliga societățile să-și plătească impozitele restante și cele asupra beneficiilor camuflate. De asemenea, noua noastră politică economică vizează să redea statului dahomeyan controlul asupra aparatului economic al țării în sectoarele producției agricole, transformării industriale și distribuției. În acest scop, noi preluăm, în mod progresiv, sectoarele vitale ale economiei noastre naționale. În orice caz, a fost pusă la punct o reglementare destul de strictă în domeniul activităților economice, al cărei scop nu este de a împiedica activitatea societăților de investiții străine, ci de a defini în mod clar condițiile în care activitățile lor sînt profitabile pentru statul nostru. Nu ținem să descurajăm persoanele particulare străine care investesc în țara noastră, dimpotrivă, le încurajăm, dar le precizăm foarte clar că activitățile lor nu trebuie să fie exercitate în detrimentul intereselor noastre naționale.

— În ce măsură organizațiile de masă (sindicatele, organizațiile de femei etc.) participă la viața noului Dahomey ?

— Guvernul militar revoluționar a putut veni și rămîne la putere datorită voinței de schimbare a maselor populare, care doreau înlăturarea vechiului regim, a cărui politică retrogradă și antinațională conducea țara la voia întîmplării. Noi, militarii, ajungînd la putere prin voința acestor mase, trebuie să acționăm pentru ele și să guvernăm cu ele. Sindicatelor dahomeyane, care sînt foarte active, le-a fost oferită, în cadrul reformei structurilor administrative, posibilitatea de a lua parte la deciziile care angajează viața națiunii, la toate nivelurile, de la Consiliile revoluționare locale pînă la Consiliul Național al Revoluției, organ suprem care susține, orientează și controlează politica guvernului. Același lucru se întîmplă cu organizațiile de femei. În ceea ce privește organizațiile de tineret, ele ocupă un loc important în noul Dahomey.

— Dahomey-ul a dat dovadă de o mare prudență față de unele organizații cu caracter francofon (Consiliul Antantei, C.E.A.O. etc.) ; în schimb, a schițat evidente tendințe de a strînge raporturile cu vecinii săi.

— Opțiunea noastră revoluționară nu înseamnă nici răsturnări nechibzuite, nici izolare și nici rupturi. Opțiunea noastră are un caracter național. Nu avem vreo problemă particulară cu organizațiile pur francofone citate. Totuși, sîntem ferm convinși că trebuie neapărat să depășim considerațiile lingvistice și să ținem cont doar de interesele popoarelor noastre. Dahomey-ul dorește organizarea de grupări mai viabile. Din acest motiv, am considerat, firește, util să strîngem legăturile de toate felurile cu vecinii noștri. Viitorul va arăta dacă aceste relații sînt susceptibile să ducă la crearea unei uniuni regionale.

NÉPSZABADSÁG
BUDAPESTA

POLITICA PREȚURILOR — POLITICA NIVELULUI DE TRAI

Otto Gadó

vicepreședinte al Comisiei de Stat a Planificării din R. P. Ungară

EVOLUȚIA planificată a prețurilor de consum și stabilitatea lor relativă dobîndesc o importanță majoră pentru politica nivelului de trai promovată de Ungaria. Dacă, însă, prețurile se îndepărtează de costul real, se ajunge inevitabil la o deformare a structurilor producției, la o creș-

tere a listei de articole care se caută degeaba în comerț și la o deteriorare a calității, ceea ce, în ultimă analiză, antrenează o evoluție defavorabilă a condițiilor de viață.

Schimbările de prețuri înregistrate în ultimii ani, în special pe piețele capitaliste și care le depășeau de departe pe cele cărora a trebuit să li se facă față mai înainte, ar fi sporit într-un ritm rapid cheltuielile noastre de producție, fără intervenția bugetului în măsura necesară. Cu toate acestea, subvențiile bugetare ating acum suma anuală a investițiilor realizate pe seama bugetului (adică 22—23 la sută din venitul național). În felul acesta, dacă prețurile noastre de consum sînt relativ stabile, ele nu reflectă, totuși, în măsura cuvenită, costul efectiv al unui articol sau altul. Evoluția, în detrimentul nostru, a relațiilor de schimb face ca suma globală a încasărilor suplimentare obținute în urma creșterii prețurilor la export să nu acopere cheltuielile suplimentare provenite din majorarea prețurilor la import. Astfel, va trebui ca, în viitor, să fie ridicate normele de eficiență stabilite la export, pentru a putea apăra nivelul prețurilor interne.

Prețurile contractuale în vigoare între țările C.A.E.R., feresc țara noastră de influențele nefaste ale oscilațiilor de prețuri pe piața mondială (oscilații care includ numeroși factori de conjunctură și de politică). Stabilitatea prețurilor între țările C.A.E.R. se caracterizează printr-un element pozitiv în perioada actuală, și anume că, în ciuda pierderilor datorate schimbărilor în domeniul relațiilor de schimb în comerțul exterior, aceste țări nu sînt cîtuși de puțin obligate să-și modifice obiectivele economice, pe care, în linii mari, ele reușesc să le realizeze.

În primul semestru al acestui an, nivelul prețurilor de consum a crescut cu 1,2 la sută. Totodată, avînd în vedere scumpirea combustibilului și carburanților, intrată în vigoare la 1 septembrie, creșterea nivelului prețurilor va fi, probabil, de ordinul a 2—2,4 la sută în acest an. Tot ceea ce am afirmat mai sus nu înseamnă că noi am considera orice majorare a prețurilor ca justificată. Fapt este însă că, în ultima perioadă, noi am fost departe de a atinge obiectivul pe care ni l-am propus, adică să stabilim treptat concordanța între prețul de producție și prețul de consum. Or, în perspectivă este important să apropiem corelația dintre prețul de consum și cel de producție. Nu este mai puțin adevărat că, dornici să aplicăm un sistem socialist de consum, vom fi obligați să menținem prețuri mai reduse la un important număr de produse și servicii. În schimb, prețurile de consum la unele articole de lux vor depăși cu mult media prețurilor de producție.

Pentru a aprecia la justa ei valoare evoluția prețurilor de consum, trebuie să o plasăm în contextul politicii noastre în domeniul nivelului de trai. De aici, necesitatea de a examina, paralel cu indicele prețurilor, evoluția cîștigului real pe locuitor și a salariului real per persoană activă din punct de vedere economic.

Potrivit estimărilor, la sfîrșitul acestui an, nivelul prețurilor de consum va fi superior celor din 1970, cu 11 la sută, al cîștigului real pe locuitor cu 19 la sută, iar al salariului real per persoană activă din punct de vedere economic cu aproximativ 11,5—12 la sută. Astfel, creșterea prețurilor este însoțită de o sporire continuă, și se poate spune chiar accelerată, a venitului real.

În cadrul majorării veniturilor și salariilor reale, am realizat, în primul rînd, obiectivele politice față de diferitele pături ale societății : îmbunătățirea prestărilor sociale a acționat în sensul creșterii veniturilor familiilor numeroase. Pe de altă parte, hotărîrile luate în privința salariilor în 1973 și 1974 s-au concretizat în majorarea salariilor reale ale muncitorilor într-o proporție superioară mediei.

Unele majorări ale prețurilor de consum (al laptelui în 1973 și al combustibilului în 1974) au fost compensate prin creșterea unor prestări și alocații menite să despăgubească integral păturile sociale cele mai afectate și chiar majoritatea familiilor. În aceeași ordine de idei, poate fi menționată introducerea unui supliment pentru chirie, iar creșterea prețurilor la materialele de construcții a fost contrabalansată, în 1973, prin facilitarea modalităților de acordare a creditului pentru construcția de locuințe. În sfîrșit, unele majorări de prețuri (scumpirea la bere în 1972, la rachiu și la tutun în 1973), fără a fi compensate în aceeași manieră, au creat baza financiară pentru creșterea prestărilor sociale pe seama bugetului și adoptarea altor măsuri de natură să sporească veniturile populației. Or, esențial este că politica noastră în domeniul nivelului de trai a dus, în pofida restructurărilor, la creșterea cîștigului real al fiecărui grup social important.

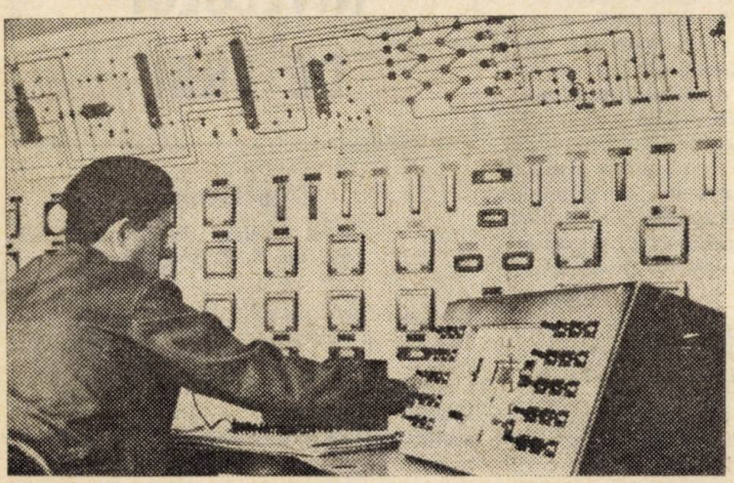

Au fost încheiate, recent, lucrările de modernizare a Întreprinderii petroliere de la Komárom

PROFIL

MARIA ESTELA MARTINEZ DE PERON

președintele națiunii argentiniene

Doamna Maria Estela Martinez de Peron, care a preluat funcția de șef al statului argentinian după decesul soțului ei, generalul Juan Domingo Peron, s-a născut la 4 februarie 1931, în localitatea Rioja din nord-vestul Argentinei. A urmat școala secundară în orașul natal, după care, la Buenos Aires, unde tatăl său era director de bancă, a studiat franceza și pianul. Înclinația spre muzică și preferința pentru poeții romantici spanioli o conduc spre alegerea dansului ca preocupare dominantă pentru anii următori.

În 1955, anul înlăturării de la putere a generalului Peron, Maria Estela Martinez începe un turneu în mai multe țări din America Centrală. Sosită în Panama, îl cunoaște, la începutul anului următor, pe Juan Domingo Peron, care se afla aici după o perioadă inițială de exil în Paraguay. Însoțindu-l în exilul care l-a condus, rînd pe rînd, în Venezuela, la Santo Domingo și la Madrid, Maria Estela Martinez devine colaboratoarea și, în 1961, soția lui Juan Domingo Peron. În 1965 și 1973, îndeplinește o serie de misiuni în Argentina, contribuind la întărirea coeziunii mișcării peroniste.

Alegerile din septembrie 1973, soldate cu revenirea generalului Peron în fruntea națiunii argentiniene, consfințesc desemnarea Mariei Estela Martinez de Peron ca vicepreședinte al țării. La 29 iunie 1974, ca urmare a bolii de care suferea generalul Peron, Maria Estela Martinez de Peron își asumă, conform Constituției, prerogativele de șef al statului argentinian. La începutul lunii iulie, după moartea lui Juan Domingo Peron, preia sarcina înfăptuirii integrale a actualului mandat prezidențial, valabil pînă în anul 1977. În această calitate, ea deține, conform Constituției, și funcția de comandant șef al forțelor armate argentiniene.

Anunțîndu-și programul de guvernare, Maria Estela Martinez de Peron a subliniat, în repetate rînduri, fidelitatea față de orientările de politică internă și externă stabilite de generalul Peron. Între acestea, se află deziderатul unității naționale, continuarea eforturilor de dezvoltare economico-socială independentă a țării, promovarea unei politici de înțelegere și de cooperare egală în drepturi cu celelalte state.